

AREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1-20 lira, 2 francia frank, 10 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-53

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANFOL
REGGELIG: JOZSEF 306-30, JOZSEF 310-16

IX. évfolyam

Budapest, 1930 november 17

M. N. MUZEUM 48. szám

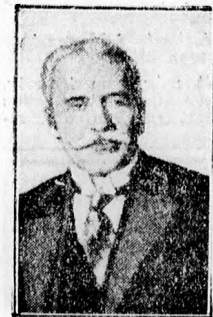
A Zsidókórház főápolónője vasárnap éjjel a kórházban vitriollal merényletet követett el egy berlini főtisztviselő ellen, aki nála látogatóban volt

Pilsudszky terrorja elsöpörte az ellenzéket a vasárnapi lengyel választáson

Véres zavargások egész Lengyelországban: 2 halott, 75 súlyos sebesült

Varsó, november 16.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Vasárnap reggel 9 órakor kezdődött egész Lengyelországban a saim 372 tagjának megválasztása. A választás előkészületeit Pilsudszky marsall diktátori hatalommal és erőszakkal intézte úgy, hogy

Moscisky, a lengyel köztársaság elnöke

már a választási kampány előre biztosította a kormány pártjának győzelmét.

Pilsudszky pártja mint a kormánnyal együttműködő blok szerepelt a választásokon és rajta kívül még résztvettek az egyenlőtlen küzdelemben a balközép, amely az ellenzéki parasztpártot és az ellenzéki szocialistákat foglalja magában, a keresztény demokráta és a nemzeti demokráta. A nemzeti kisebbségek blokkja, amely a hat év előtti választáson egysegesen lépett föl, most három nemzetiégi listára tagolódott. Benyújtottak ezenkívül ukrán, fehérorosz és zsidó listákat is, de ezeknek jelöltjei a megválasztás komoly reménye nélkül mentek bele a választási küzdelembe.

Moscisky elnök és Bartel miniszterelnök, akiknek Pilsudszky mellett alig volt szavuk a választások intézésében, tisztában vannak azzal, hogy az a többség, amely a vasárnapi választáson mandátumot kapott, nem az ő kormánypártjuk, hanem

a mindenható marsall akaratának és politikájának végrehajtója

lesz. A választás vasárnapja nem mulott el minden incidens nélkül és több halálos kimenetelű zavargások is voltak. Varsó közelében Pruzkow gyári városban az egymással szemben álló szocialista pártok hívei között vadul csata folyt le, amelynek 2 halottja és számos sebesültje van. Posenben a nemzeti demokráta rendőri tilalom ellenére fölvonulást tartottak. Lovasrendőrök attakirozták a tömeget s az összetűzések során 15-en súlyosabb sérülést szenvedtek. Varsóban és sokhelyütt voltak összetűzések, amelyeknél 60-an sebesültek meg. Krakóban a rendőrség letartóztatott 50 kommunista agitátort, akik a tömeget zavargások rendezésére uszították.

Bartel miniszterelnök

A szavazásban való részvétel az egész országban meglehetősen élénk volt, a részvétel arányszama azonban aligha éri el az 1924. évi választások részvételi arányát, amikor a választók 78,3%-a vett részt a szavazásban. Észak-galicijában a napok óta tartó esőzés is csökkentette a szavazók számát, mert a szavazóközpontokat nehezen tudták elérni. A fővárosban még az esti órákban is tartott a szavazók özönlése a szavazóhelyiségek felé. Moscisky köztársasági elnök Tomaszowban adta le szavazatát. A szavazás este 9 órakor ért véget és a szavazatok összeszámolásának eredménye csak hétfőn reggel lesz ismert. Minden jel arra mutat, hogy

a kormányblokk az egész országban döntő győzelmet aratott.

„Lengyelország mélyreható politikai válsága nem hagyhatja közömbösen Európát!” — írja a „Tems”

Páris, november 16.

(A Reggel tudósítójától.) A „Tems” annak a nézetének ad kifejezést, hogy Európa békéjének főtartása érdekében erős, önmagában

bizó és saját virágzásán bizalommal munkálkodó Lengyelországra van szükség. Az ország mélyreható politikai válsága nem hagyhatja közömbösen Európa többi államait.

Mit hazudjunk reggelre

Minden reggel friss plakát kerül a fog-napiak mellé az utcásoakra. Új szín rikit, új frázis rikkán, még mindig, az elborult pesti szemekbe. Kékkel, zölddel, sárgával, feketével, vörössel. Polgár, munkás! Erre, erre! Hő, vigyázz! Hajrá! Lobogó feszül és ökök lendül, és álmohajó ragyog a plakátokon, lelkes, lázas ösztöndevés izzik, megmenteni, fölemelni, boldoggá tenni bennünket, — a plakátokon. Lángol és harsog a plakát. Akit gyujtogatnak, akit süketítenek, az a nehéz fejű választó széjjelne az utcán., a pillanatnyi ábránd, ami a homlokára szállott, tovaröppen: a tegnapi reménytelen ablakok néznek szembe vele, egy nappal idősebb reménytelenséggel: a tegnapi megvisselt, fájdalmas, súlyos élet vándorol itt előre-hátra, egy nappal megvisseltben, fáradtabban és súlyosabban. Egy centiméterre a plakát fölött a csönd, a csönd, a felhőkarcoló csönd, az elromlott korszak, a kifosztott sors, az elpoecékolt boldogság lélekfullasztó és idegbénító csöndje. Angliában a héten esőnddel ünnepezték a világháború végso fegyverszünetének tizenketedik évfordulóját. Kétpérecs csönddel. Az üzemek munkájában, a boltok kiszolgálásban, az utcai közlekedésben; a business minden tárgyalása pihent abban a két percben, a shoppingoló nők feecsegése elakadt; láthatunk egy megható fölvéltet, amelyen a londoni járda népe lehajtott fölvel áll meg és az autók összetorlódvá várakoznak az uttesten, amíg az ünnep két néma perce elmulik. A hatalmas brit két kétpérecs csöndjében áhitat hallgatott, az emberi lélek reményesége szorongott, a világ tiszta és jó jövődjének a hite fénylett át az eszmélet ködén. Ebben a magyar esöndben, amely az élet zúgó rohamát esztendőök óta akasztja meg, ebben a csöndben nincs ünnep, ebben a csöndben nem várokozik energia és lendület; ennek a magyar esöndnek nincs magja s nincs meséje; megfulladt csönd ez, a határ esöndje ez, amikor a fagyott földre méteres hó rogyott; a bányorobbanás utáni esönd ez, amikor már elkotródtak a fotóriporterek; a bezárt rabnak a esöndje a börtönben. Ebben a csöndben a vágy, nem zihál, a bánat sóhaja elalszik, a szív szinte megáll, elfelejti a dobogást. Mint a szennyes köd, mint a jég, mint a sürü kötelékbilincs, úgy fekszi meg, úgy tartja a esönd a várost, a falut; mint a győztes birkózó, úgy nehezedik a leterített ország testén a esönd, a esönd. Mit hazudjunk reggelre az új plakátok mellé, amelyeknek fényes hajója egy lelket se fog fölvenni, amelyeknek üres égbe lobbán a zászlaja s a fölkapott ökök a semmibe zuhan. Felelős éjszakánkon az árva írótoll van a kezünkben, a megvert szabadságharcos toll, annak a futó sirsáét halljuk, amikor a nagybeteg esöndről a bulletint írjuk.

„Végre engedjék meg, hogy mi magyarok legalább egy intézményünkben teljesen magyarok maradhassunk!”

— válaszolja Gömbös Gyula a Vitézi Rendért kritikákra

Kecskemét, november 16.

(A Reggel tudósítójától.) Pestvármegye déli részének vitézi széke vasárnap tartotta zászlóavatási és telekbeiktatási ünnepélyét, amelyen Gömbös honvédelmi miniszter is megjelent. A kormányzót Hellebront Antal tábornok képviselte és résztvettek az ünnepségen Horváth Mihály, Szabó Iván, Endre Zsigmond és Héjas Iván országgyűlési képviselő is. A város háza díszteremben lefolyt ünnepélyen Gömbös Gyula a következő beszédet mondotta:

— Ha ifjúságunk föltekint erre a zászlóra, tudja azt, hogy volt egy kor, amikor a magyar idegen érdekekért is teljesítette kötelességét és most van egy kor, amikor kizárólag magyar érdekekért teljesíti kötelességét. A napokban kritika érte a Vitézi Rendet és ezt a kritikát egy előkelő újság is megismételte. En csak azt mondhatom:

Végre engedjék meg azt, hogy mi, magyarok, legalább egy intézményünkben teljesen magyarok maradhassunk.

Ez a nemzet évszázadokon keresztül nem élehetett nemzeti életet, mert elvonták tőle mindazt, ami a nemzet megerősödéséhez vezetett volna. Ma kell pótolni azt, amit elmulasztottunk. Az Alföld magyarosságát tudatosan nem művelték, mert érezték, azt, hogy ennek a magyarságnak intranzigens föl-

fogása, igaz hazafisága, magyar fajszerepét utat tört volna magának: ezért vették el mesterségesen az életet az Alföld népétől. Amikor iskolákat, egyetemeket, intézményeket, rendet létesítünk és zászló alá gyűjtjük a magyarságot, engedjék meg, hogy azoknak, akik fölünk ezt irigylik, azt mondjam, hogy mi évszázadok mulasztásait igyekszünk most pótolni, mert úgy érezzük, hogy a történelem dübörög és sürgelt a nemzeti intézmények megépítését. Ennek a nemzetnek sietnie kell, hogy önmagát megtalálja, véglegesen elhelyezkedhessék történelmi hivatásának megfelelő gondolatkerében.

A magyar nép türelmes és mindenkit megítér maga mellett,

kezét nyújt azoknak, akik beszéltes nemzetépítő munkát végeznek. *Redni senki sem foghatja a türelmetlenségét.* A Vitézi Rendnek jellege abban eszesodik ki, hogy tagjai közé azt választja, akit akar. A vitézség és hősiesség mellé más szempontok is sorakoznak. Intézményeinkben a nemzet lelke, belső berendezkedésünkben a nemzeti önértékelés kell, hogy visszatérődjék. En a szuverenitás gondolatát is így értelmezem.

Az ünnepi beszéd után Möricz Kálmán vitézi székkapitány fölkérte a zászlóanyagát, hogy díszítsék föl a zászlót, amelyet a város nevében Zimay polgármester vett át megőrzésre.

„Népszövetségi államot“ akarnak csinálni népszövetségi katonasággal a Saar-vidéken

Páris, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A francia politikai világban a szenzáció erejével hat az az ötlet, amelyet gróf De Fels seine-et-oise-megyei képviselő vetett föl a „Revue de Paris” című folyóiratban. Beavatót körökben tudni vélik, hogy Fels, aki baloldali képviselő, gondolatait

megbeszélte Briand-al is,

mielőtt nyilvánosságra hozta volna. A Saar-vidék, mint ismeretes, a versaillesi békeszerződés értelmében népszövetségi bizottság igazgatása alatt áll és 1935-ben népszavazás lesz hivatalos dönteni, hogy ez a terület Németországhoz kerül-e vagy Franciaországhoz legyen. De a saarvidéki gazdag szén- és ércbányák mindkét esetben francia igazgatás alatt maradnak jövőtől fejében, kivéve, ha Németország készpénzben megváltja őket. Már régebbi idő óta tárgyalások vannak folyamatban

a Saar-vidék idelőlotti barátságos visszavonására

érdekében és Stresemann politikájának is ez volt a lényege. Most Fels azt javasolja, hogy a Saar-vidék maradjon a jövőben autonóm terület a Népszövetség igazgatása alatt, sőt a Népszövetség hagyja el Genfét, ahol tulsok intrika éréngesül, ahol nincs igazán szuverén jellege és költözzék át Saarbrückenbe. Így

a Népszövetség állandóan Németország és Franciaország közé lenne beékelve

és ütköző lévén a két állam között, a béke és megértés eszközevé válnék közöttük. Így a népszavazás igazalmait is elkerülnék, amely annál veszedelmesebb, mert a német illúziók ellenére Franciaországnak sok barátja van a Saar-vidéken.

A Saar-vidék jelenteg katonai kötelezettségtől mentes lakossága a Népszövetség föllállítandó katonaságának lenne a magja

és a Saar-vidék a kiindulópontja egy jövőendő neutralizált Európának.

Mit szói a tervezés Németország?

Berlin, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Berlinben Fels francia képviselő ötletét nagy meglepetéssel fogadták. A hivatalos körök még nem foglalkoztak a tervvel és nem tudják, mennyiben teszik azt a francia illetékes körök magukévá. Ertesülésünk szerint azonban a hivatalos körök első válasza az, hogy

a dologról csak abban az esetben lehet beszélni, ha Elzász-Lotharingát is hozzáveszik és az egyesített területből alakítanak ütköző államot Franciaország és Németország között.

Kollarich József miniszteri osztálytanácsos lakásán vasárnap délután kártyázás közben meghalt egy 61 éves nyugalmazott ezredorvos

(A Reggel tudósítójától.) Kollarich József dr. nyug. miniszteri osztálytanácsos, a Kollarich-bankház tulajdonosának Terecs-körút 43/a. szám alatt lévő lakásán vasárnap délután kisebb társaságot látott vendégül, akik között ott volt Beerman József dr. 61 éves nyugalmazott ezredorvos is, aki a Podmaniczky-utca 9. szám alatt lakik. A társaság tagjai a koradélutáni órákban kártyáznai kezdtek. A kedélyes kártyapartit közepette Beerman József dr. hirtelen rosszul lett, elszédült és lefordult a székéről. A házbeliek azonnal mentőkért telefonáltak, akik sietve meg is érkeztek, de amire a lakásra fölérték, már nem akadt dolguk, mert az ezredes már meghalt. A mentők megállapították, hogy az idős urat szívizéghűdés ölte meg.

Ismét megbukott egy nagy francia bank

Páris, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A francia pénzügyet újabb bankbukás tartja izgalomban. Le Havreban egy tekintélyes bank, a Banque Commerciale beszűntette fizetésit és lezárta pénztárát. Több bank és bankár tárgyalásokat kezdett, hogy lehetővé tegyék a bank nyugodti fölszámolását és elkerülhetővé váljon a kismembek károsodása.

Reinhardtot ünneplik Párisban és vissza akarják adni neki a becsületrendet

Páris, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Max Reinhardt Párisba érkezett, ahol a fran-

cia irodalmi és művészi világ meleg ünnepelésben részesíti. Mozgalom indult meg, hogy Reinhardt visszakapja a háború elején elvesztett becsületrendjét.

A Heimwehr Katonai fölvonulását nem engedélyezte a bécsi rendőrség

Bécs, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnapra várt katonai jellegű Heimwehr-fölvonulás a Heldenplatzon — elmaradt. A

Starhemberg belügyminiszter

rendőrség figyelmeztette a Heimwehr parancsnokságát, hogy formai okokból sem engedélyezheti a katonai jellegű szemlélt és a parancsnokság az utolsó percben úgy határozott, hogy eltekint a díszszemle megtartásától. Ehelyett a Sophiensaalban, zárt helyen katonai szemlélt tartották, amelyen megjelent és fölszólt Starhemberg belügyminiszter is. Starhemberg hangsúlyozta beszédében, hogy a Heimwehr igazi barátjai a nemzeti szociálisták, akikkel rövidesen egyesülnek és

akkikkel együttes erővel küzdenek majd a német ügyért. A Heimwehr tagjai a gyűlés után a Lastenstrassén áthaladva, a Schillerplatzra mentek, ahol rendben fölszólt a menet. Rendzavarás ne történt. A Heimwehr a legközelebbi betekhen a Ringen nagy katonai fölvonulást akar tartani.

Monoklival a szemén, átlőtt mellel holtan találtak a Grunewaldban egy sorhajókapitányt

Berlin, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Montagspost” föltűntet keltő öngyilkosságról számol be. A grunewaldj érdben a sétálókat vasárnap délután egy padon

vértől borítva akadtak rá Krahn Valdemár szolgálatonkivüli sorhajókapitányra.

Az 56 éves tengerésztsízt még kezében szorongatta Browning-fegyverét amellyel mellbe lötte magát.

Az öngyilkos tengerésztsízt jobbszemén ott volt monoklija.

Az öngyilkosság hátterét még nem ismerik, azt hiszik azonban, hogy idegösszeroppanás volt az oka a tengerésztsízt tragikus elhatározásának.

Halló!!!

Volt-e már az

Ypszilonban?

Megnyílt

Szásdy Alice virágkülönlegességi üzlete

Virágok, növények naponta frissen érkeznek saját kertészetből. Mai viszonyokhoz mért árak! VII. Károly körút 5. Erényi-palota. Tel.: 432-17

Pompás szórakozást nyújt a

C A F E FLORIÁN KÁVÉHÁZ

hangulatos estén és oszonnán

WALDMANN-DUO zenéje

Régi posta-utca 5

Telefon: 897-66

A Royal Szálloda Télikertjében

minden délután

ötórai tea - tánc

Kávé v. tea v. csokoládé — 90 fillér.

A Blue Boys jazz zenekar játszik.

Megrendítő vitriolos szerelmi dráma történt vasárnap éjjel a zsidókórházban

Rosenthal Samuné, a kórház főápolónője egy üveg vitriolt öntött Altmann Imre berlini főtisztviselő arcába, aki nála látogatóban volt

A 33 éves szép főápolónő, aki 11 éve áll a kórház szolgálatában, féltékenységből követte el a vitriolos merényletet a főtisztviselő ellen, aki rendkívül súlyosan megsérült és valószínűleg mindkét szemét el fogja veszíteni

Rosenthalné a merénylet utáni zürzavarban kiszökött a kórházból s a detektívek a hajnali órákban villanylámpákkal kutatják a kórház környékén és területén

(A Reggel tudósítójától.) Izgalmas szerelmi dráma történt vasárnap éjjel előtt a zsidókórház egyik ápolónőjének szobájában.

A kórház éjszakai esőndjét éjjel 11 óra-
kor borzalmas jákiáltások verték föl,

a kiáltások Rosenthal Samuné ápolónő szobájából hangzottak. A személyzet és a közeli kör-
termekekből a könnyebb betegek is riadtan fu-
tottak ki a folyosóra, majd berontottak az
ápolónő szobájába. Amint fölirántották a szoba
ajtáját,

egy férfit találtak ott, akinek arcát szörnyű
sebek borították.

A férfi mellett dermedten állott Rosenthal
Samuné, aki a zürzavarban kifutott a szobából
s a meglepett emberek pillanynyalag ügyet sem
vetettek rá, mert a fájdalomban a földön fet-
rengő férfit vették körül. Felköltötték az in-
spekciós orvost, aki azonnal konstatálta, hogy
a sérüléseket

vitriolmarás okozta.

A férfi, miközben első segélyben részesítették,
annyit még el tudott mondani, hogy Rosen-
thalné öntötte le vitriollal. Egyebet nem mond-
hatott, mert elvesztette eszméletét. A kórház
ápolónői azonban tudták, hogy Rosenthalnének
egy Berlinben élő gyári főtisztviselő udvarol,
akit Altmann Imrénnek hívnak s aki néhány
napja Budapesten tartózkodik és azóta minden
nap meglátogatta a kórházban levő lakásán
szerelemcset. Nyilvánvaló volt, hogy

a vitriolos dráma áldozata Altmann Imre.

A szobában meg is találták a vitriolosüveget,
amelyben még volt egy csekély folyadék is. A
dráma előzményeiről a következőket állapítot-
ták meg: Rosenthalné már néhány nappal e-
zelőtt panaszkodott társnőinek, hogy féltékeny
Altmannra, akiről azt sejtette, hogy meg
akarja szakítani a barátságát. Rosenthalnének
vasárnap kimenője volt s csak estefelé tért
haza a kórházban lévő szobájába. 10 óra körül
történt, hogy Altmann megjelent a kórházban
és azzal, hogy sürgős beszélnevalója van Ro-
senthalnéval, behoesáztatást kért. A portás
gyanútlanul engedte be és azonnal be is ment
Rosenthalné szobájába. Hogy itt a merénylet
időpontjára mi történt, arról egyelőre semmit
nem tudnak, mert Altmann a történetekről már
nem adhatott fölvilágosítást. A kórház igaz-
gatósága az esetről rögtön jelentést tett a fő-
kapitányságnak, ahonnan azonnal rendőri bi-
zottság szállt ki a kórházba, nagyszámú detek-
tív kíséretében. A detektívek nyomban keresni
kezdtek Rosenthalné s csak ekkor derült ki,
hogy

senki sem tudja, hogy amikor kifutott a
szobából, hová tűnt el.

Egész detektívcsapat kutat az éjjeli órákban a
hatalmas kórháztelep minden részében az
ápolószemélyzet segítségével, hogy megtalál-
ják Rosenthalné, miután egészen biztosra ve-
szik, hogy az épületben kell lennie, mert a ka-
pitán a portás nem látta eltávozni, a kórház ke-
retébe pedig mindenképp oly magas, hogy azon
keresztlél nem juthatott ki. Rosenthalné lársnői
attól tartanak, hogy kétségbeesésében a kór-
ház valamely rejtékelyén

öngyilkosságot követett el s talán már
életben nem is fognak ráakadni.

A rendőri bizottság kihallgatta Rosenthalné
bizalmasait is, akik tudtak arról, hogy Alt-
mann Imre miatt súlyos konfliktusai vannak.
Miután Altmann miatt régebben panaszkodott
s mert a vitriolt már korábban beszerezhet-
te, mindebből arra következtetnek, hogy előre
készült erre a tragikus találkozásra. Altmann
Imrét a kórház orvosai a kórház egyik beteg-

szobájában helyezték el. Egési sebei oly súlyo-
sak, hogy valószínű

mindkét szemevilágát el fogja veszíteni.

Ejfélkor

teljes a zürzavar

a zsidókórházban. Detektívek pincétől a pad-
lásig járják végig az összes pavilonokat, át-
kutatják a kert minden egyes bokrát, villany-
lámpásokkal keresnek-kutatnak az eltűnt
ápolónő után. A kertti sétány baloldalán két-
emeletes épület a belgyógyászati pavillon. Né-

lány lépcső vezet le a szuterén-helyiségbe és
balra fehérré festett szoba fölött kis tábla:

Ápolónő.

Ebben a szobában játszódtott le a tragédia;
itt találták meg a súlyosan sérült Altmann
Imrét, aki első fájdalomából fölocsudiva, mind-
két kezét kiégett szeméi elé tárva, velőtrázó
ordítással vágott utat magának a körülötte
álló között és kitémolygott az udvarra, ahol
a sétányon összeesett. Itt szedték föl a kórház
alkalmazottai és vitték vissza a már ájult em-
bert a betegszobába. A szoba ajtáját most két
detektív őrzi, bent a bizottság kutatja az
ápolónő holmijait és addig is, amíg elő nem
kerül, igyekeznek megállapítani a szerelmi
tragédia előzményeit.

Idősebb ápolónő áll az ajtó előtt, reszketve
az átélte izalmaktól s a következőket mondja
el A Reggel munkatársának:

— Kollegánom tizenegy év óta volt a kór-
háznál mint ápolónő, soha semmi baj nem
volt velem. Nemrégiben ünnepeztük születés-
napját.

Harminchárom éves volt, nagyon szép és
mindenkihez igen kedves.

Szeretettel látta el betegeit és szabad napjait
csak a legtrikább esetben vette igénybe. Né-
hány hónappal ezelőtt elmondotta, hogy

megismerkedett egy férfival, aki állandóan
Berlinben tartózkodik, egy ottani gyárnak
a főtisztviselője. Később már boldogan új-
ságolta, hogy nem sokára ithagyja a kór-
házat és férjhez fog menni, elköltözik Ber-
linbe ezzel a férfival.

Éjjel 1/2 órakor jelentik, hogy Altmann ál-
lapota nagyon súlyosra fordult...

A soproni rendőrség vasárnap őrizetbe vette László Károlyt, a Gyermekvédő Liga 65 éves igazgatóját és nejét, a 65 éves Zsakovits Máriaát

Sopron, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
Kinos szenzációja van Sopronnak.

A rendőrség vasárnap reggel őrizetbe vette
az Országos Gyermekvédő Liga soproni in-
tézetenek, a Széchenyi Szeretetháznak, hat-
vanöt éves igazgatóját, László Károlyt és
feleségét, a hatvanöt éves Zsakovits Máriaát.

A napokban névtelen levélben súlyos vádakat
emlelték László igazgató ellen, úgy, hogy a Liga
elnökségének felkérésére a soproni rendőrség
széleskörű nyomozást indított. Szombaton több
helyen házkutatást is tartottak, ezek alapján
történt meg az őrizetbevétel. A házkutatások
során

a padlásokon nagymennyiségű ruhaneműt,
háztartási cikkeket találtak,

amelyeket a rendőrség lefogott. Ezeket a dol-
gokat az intézetek kellek közül vitték el.
László azzal védekezett kihallgatása során,
hogy

a dolgokat felesége, aki neki az intézet
vezetésénél segítkezett, az ő tudtán kívül
vitte el a raktárból.

Lászlóné viszont azt hozta föl, hogy ő, mint
laikus nő, nem gondolta, hogy tiltott dolgot
követ el.

Az intézet gazdálkodásában az utóbbi idők-
ben zavarok állottak be. Míg az előbbi években

nyolcvan gyermeket neveltek itt, az idén csak
tizennyolcat tudtak ellátni. A nyomozás meg-
állapítása szerint körülbelül 30.000 pengőre
rug az intézetet ért kár.

László Sopronban általában rokonszenvenek
örvendett. 1907-ben nevezte ki a Liga a soproni
szeretetház igazgatójává és gondnokává
Lászlót, aki az aszóni iskola nyugalmazott
igazgatója volt. Szolgálatát rendesen ellátta,
Sopronban két háza is van.

Miskolc vasárnap 11 ellenzéki és 1 kormánypárti tagot választott a törvényhatósági bizottságba

Miskolc, november 16.

(A Reggel tudósítójától.) A miskolci II. és
VIII. kerületben vasárnap voltak az új tör-
vényhatósági választások. Az eredmény a kö-
vetkező: A II. kerületben

mind a hat törvényhatósági bizottsági tag
az ellenzéki polgárok és munkások szövete-
ségének jelöltje lett.

A VIII. kerületben az ellenzéki polgárok és
munkások szövetségének öt jelöltje és a kereszt-
ény egyesült pártok egy jelöltje kapott man-
dátumot. Mindkét kerületben megválasztották
Reisinger Ferenc országgyűlési képviselőt.

A KRISTÓF-TÉRI SZÉNÁSY — ÉS A VIDÉKI HÖLGYKÖZÖNSÉG

Ápolni, fejleszteni, szorosabba fűzni és szinte ben-
sőséggessé tenni a kapcsolatot eladó és vevő között, a
Szénásy cégnek mindenha vallott célja és elsőrendű fel-
adata. Ugyanezen cél szolgálatában tisztelettel ajánlom
fel az e hónap 22-én kezdődő karácsonyi vásár alkalmá-
ból leszállított áru kelme gyűjteményemnek beküldését.

Komoly értékű komoly anyagok árleszállításáról van
szó, a gyűjtemény meghozatala tehát ajánlatos. Egyszerű
hivatkozással arra, hogy „vevője vagyok a cégnek” a
mintákat a beérkező megkeresések sorrendjében, min-
den költség nélkül, szolgálatkészen küldöm.

Egy nagyon szépen butorozott szoba

két személy, esetleg egy házaspár
részére azonnal kiadó.
Népszínház-utca 31. II. emelet 4

Serédi hercegprímás gróf Zichy Nándor
szobrának leleplezésén

(Serédi hercegprímástól jobbra állnak: Ernst mintszter, Buzáth polgármester, báró Wlassics, a felsőház elnöke, Ripka főpolgármester, Czefler Jenő, a képviselőház elnöke, Sipőcz polgármester, gróf Zichy Aladár, Rakovszky István, Turay Béla)

„Kevesen maradtunk...”

A régi néppárt még élő politikusai mindnyájan résztvettek gróf Zichy Nándor szobrának vasárnapi leleplezésén

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelben a katolikus egyházi méltóságok fényes fölvonulása és a katolikus szervezetek impozáns részvétele mellett leleplezték le a *Seitovszky-téri Jézus Szíve templom* előtt Zichy Nándornak, a hajdani Néppárt megalapítójának szobrát, amelyet a katolikus társadalom udakozásából emelték Zichy Nándor születésének 100. évfordulójára. Az ünnepségen megjelent Serédi hercegprímás is, gróf Zichy Gyula érsek, Glattfelder Gyula, Shyoy Lajos és Haász István püspökök, a Zichy, Széchenyi, Csekonics és Károlyi családok tagjai. A Krisztus-Király himnusz hangjaira lehullott a lepel gróf Zichy Nándor hatalmas éreszobráról, amely *Orbán Antal* szobrászművész alkotása. Az ünnepi beszédet *Ernst* miniszter mondta.

— Egy más korszak hőse volt Zichy Nándor, más hadállásokkal, másfajta emberekkel, más harcúllal. Főlépése sokak vallási meggyőződését sértette, de nem habozott, hogy kockára vessen mindent és

a hatalmasokkal szemben lelkiismeretét kövesse.

Amióta meghalt, minden másképp lett; harcossaink sora megrikult, gyóren állunk itt, legregibb embereiről, hű csapatainak nagyrészt elszakították. De lelkiismeretünket mi sem engedjük, mi is az erkölcs, a család és a gyermek jogaiért küzdünk. Az ő alakja mutatja nekünk sóhajaink és vágyaink útját...

Ezúttan Buzáth alpolgármester vette át a főváros nevében Zichy Nándor szobrát:

— Zichy Nándor elvei sohasem simulnak az adott helyzethez. Innen van, hogy igen sokszor magára maradt:

a magyar közelet önkéntes száműzöttjeként töltötte napjait...

A beszédek elhangzása után *Rakovszky István* a régi Néppárt nevében tett koszorút a szobor talapzatára, majd a katolikus küldöttek hosszú sora következett.

úgy nyomozását vezet, már az előző szemlén is gyanusnak találta, hogy a merénylet helyén sokkal nagyobb vértöcsa volt, mint amely Eckert József arcsérüléséből származhatott. A rendőrkapitánynak az a gyanúja támadt, hogy valami komplikált bűncselekmény történt-e ezen a helyen és

valaki nagyon súlyos sérüléssel hosszabb ideig fekéldhetett ott.

Növeli az eset rejtélyét, hogy Eckert Józsefnek csak a balarcán találtak egy sebet, ahol állítólag előadása szerint a merénylet revolvergyója behatolt — a golyóknak kimeneteli nyílása azonban nincs, noha a golyót a helyszínen meg-

találták. Az orvosok röntgenkézzel is kutatták ezt a rejtélyt, azonban így sem értek el eredményt. Ezért elhatározták, hogy

ma operatív úton fogják megállapítani, vajjon tényleg golyó hatolt-e be Eckert arcán

s ha igen, hogyan juthatott ki az a golyó. Ezt az orvosi kutatást a rendőrség is érdeklődéssel várja, annál is inkább, mert

Eckert a vasárnapi helyszíni szemlén meglepően zavarosan viselkedett,

semminek nem tudta magyarázatát adni s csak azt hajtogatta, hogy nem emlékszik a történetekre. A rendőrség most azt kutatja, ki lehet az, aki az esetről nagyon súlyosan megsebesülhetett, vérző sebével sokáig feketelt a helyszínen s akinek nagy oka lehet, hogy nem ad magáról életjelt.

Kis pesti notesz

1.

Tamássy Pálnak, a „Tomy és Tarsa” fiatal zenészerzőjének sírmlékét egy évvel halála után, vasárnap avatták föl a kerepesi temetőben. A fekete márványkriptán aranybetűkkel áll: *Nemes Leitner-Tamássy család, Nemes Tamássy Péter Pál, 1893—1929*. A kripta előtt két kandeláber lángját eszműkódja a szél. Egy órával a gyászünnepség előtt Tassy Mária jelenik meg: egy kosár fehér krizantémumot hoz. A fehér virágzónyogra öt-hat babékoszoru körül; az egyikén ez áll: *Aranyos Pálkának a viszlátására, a másikonk Hla szalagján csak két név: Rózi, Zsuzsa. Tízcenttőre 60—70 fónyi közönség gyűlik össze a kripta körül, rokonok, egy pár színész, újságíró. Egy autóból földig érő gyász-fátyollal Tamássy Pál özvegyje száll ki, mellette a fiére, Hossay Rózi és a 9 éves Tamássy Zsuzsa áll. Jóna József, vezensyi református lelkész, Tamássy Pál ifjúkori barátja lép a sírhoz. A beszéd közben megereged az eső és a közönség háta mögött lehajtott fejjel, mely gyászban megjeleneik Tassy Mária, aki az első családtagok érkezésekor elfűnt. Egyedül áll, nem vegyül a gyászolók közé, amikor a pap az utolsó szavakat mondja, esőndesen eltávozik...*

2.

Bethlen Istvánné grófné új színdarabot írt, amint ezt a lapok jelentették. Az új „Bethlen Margit” műfajára nézve háromfőlvonásos társadalmi színmű s akik ismerik, nagyon dicsérik. A premier dátumát még csak hónapok múlva fogják megállapítani, ami színházi nyelven annyit jelent, hogy — át kell még dolgozni egy kicsit a darabot...

3.

Szatont nyitott két legismertebb pesti dáma, — egyiknek kitűnő ízlése is van —, akik azelőtt halálra kínozták a szalonokat, rettegtek lökték, ha valahová betették a lábukat. Na, most majd visszakapják...

4.

A mai napnak két Amerikát járt fiatal magyar művész a hőse: Nyiregyházi Ervin zongoraművész, aki 12 év után s több mint 600 hangverseny abszolválása után tért vissza az Újvilágból és Machula Tibor, a 18 éves gondokaművész, akit a Curtis Institut of Music, a híres fladellai alapítványi zeneköla most választott tanárának. Érdekes vélellem, hogy a két művész hangversenye ma este ugyanazon időpontban lesz megartva: Nyiregyházi a Vigadóban, Machula pedig a Zeneakadémián. Hangversenyek után mindketten visszautaznak Amerikába.

5.

Hj. vitez Horthy Miklós, gróf Nadasdy Ferenc és Martens Caesar kezdeményezésére a fővárosi arcvetők egy része december hó 17-én jótékonyélu tombola- és táncestélyt rendez a Bellevue-szállóban. Az estélyt ötvontagu rendezőbizottság készíti elő.

6.

Van az Andrássy-uton egy új kávéház, az Eden-kávéház, amelynek az is specialitása, hogy éjjelnappal gramofon-koncertet közvetítenek fejhallgatók útján. Az emberek ülnek, újságot olvasnak, reggeliznek, vagy kártyáznak és hallgatják a zenét. Igazán a modern éden. Valamelyik hajnálban egy jókedvű vendég elrikkantotta magát, hogy láz van. A világon senki meg nem mozdult, mindenkinek fején ott volt a fejhallgató, oda se figyeltek, hallgatták tovább a zenét...

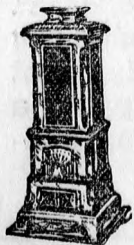
(e.z.)

Vasárnap újabb rejtélyek merültek föl a Mártonhegyi-uti soffőr-merénylet ügyében

(A Reggel tudósítójától.) Eckert József vörös-táxi-soffőr, aki ellen, amint ismeretes, a Mártonhegyi-uton revolveres merényletet követtek el,

vasárnap már annyira jól érezte magát, hogy a rendőrség a Rókus-kórházból kivihette a merénylet színhelyére.

Vogel József rendőrkapitány, aki a rejtélyes

Fázik?

Vásároljon

»AUTOMAT« VAGY »TANTAL«

folytonégő kályhát!

Gyártja:

SWOBODA

kályhagyár, Budapest VI, Andrásy-út 14. Tel. A. 177—10

Kérjen árjegyzéket.

Fizetési kedvezmény

Lakások és üzlethelyiségek

azonnalra kiadóik:

- VI. Lehel-utca 1. szám 2 és 3 szobás utcai lakások és üzlethelyiségek.
- VII. Fogarasi-ut 8. szám 1 és 2 szobás lakások.
- VII. Kertész-utca 24—28. szám 2 és 1 szobás lakások.
- VII. Szent Domokos-utca 19. szám 3 szobás komfortos lakás és üzlethelyiségek.
- Ujpesten: József-utca 60. szám 3 szobás komfortos lakások azonnalra és május 1-re kiadóik.

A spanyol munkásság a pénteki rendőrsortüz négy munkáshalottja miatt mindaddig fenn-tartja az általános sztrájkot Madridban, amíg a lövöldözésért felelős rendőrtisztviselőket meg nem büntetik

A sztrájkot vidékre is ki akarják terjeszteni — a király vadászni utazott

Madrid, november 16.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Egész Spanyolország

forradalmi készülődések lázában él.

A pénteki munkászavargások folyamán a rendőrök sortüze következtében meghalt négy munkás temetésének napjára — amint ez ismeretes — a szakszervezetek általános sztrájkot rendeltek el. Az általános sztrájk a legtöbb szakmában nem is egy, hanem két napig tart. A nyilvános üzemek munkásai és alkalmazottjai vasárnap déltől hétfő délig sztrájkolnak, míg a többi szakmában a sztrájk kedd déli 12 óráig tart.

A kormány széleskörű rendszabályokat fogantatott a rend fönntartására. A fővárosban

40.000-en vesznek részt az általános sztrájkban.

Valamennyi színház, mozi, kávéház, szórakozóhely vasárnap és hétfőn este szünetel tart. A pént., mézsáros-, szállítómunkások, továbbá az elektromos-, gáz- és vízművek alkalmazottjai és a taxisofőrök is részt vesznek a sztrájkban. A villamosvasúti közlekedés is szünetel és az autbuszok sem járnak.

A vasárnapi lapok sem jelenhettek meg, kivéve az ABC és az El Debate című lapot,

amelyeknek nyomdászai nem tartoznak a szakszervezethez.

Vasárnap estig nem került sor komolyabb zavargásokra. Szombaton este sok ezer munkás vonult föl a spanyol főváros utcáin és felszólították az üzlet- és kávéház tulajdonosokat üzleteik bezárására. Az éjszaka folyamán a városarcsarnokokba igyekvő parasztokat megállították az utcán s aki folytatni akarta utját a

Vasárnap hajnalban katonaság temette el a pénteki zavargás halottait. — Huszonkilenc izgatott letartóztattak: Madrid egyelőre csöndes...

Madrid, november 16.

(Az Havas-ügynökség jelentése.) A hatóságok meglették a szükséges intézkedéseket az esetleges zavargások megállítására.

A gyűléseket befiltották.

Az utcákon őrszolgák eirkálnak, a munkástalpa negyedekben katonaság őrökdi a rendre.

csarnokba, annak kocsiját fölborították.

Az egyetem orvosi fakultásának hallgatói elbarrikádozták magukat az egyetem épületében és az épület homlokzatára kítűztek egy vörös zászlót.

Madrid külvárosaiiban a rendőrség igen sok embert letartóztatott. Mola táborok, madridi rendőrfőnök lakását nagyobb rendőri csapat őrzi. A szakszervezetek vezetői kijelentették, hogy

a sztrájk időtartamát mindaddig meghosszabbítják, amíg a kormány nem részesíti büntetésben azokat a rendőrtisztviselőket és rendőröket, akik a pénteki lövöldözésekért felelősek.

Az általános sztrájkot ki akarják terjeszteni a vidéki városokra is. Malagában már több szakszervezet proklamálta a sztrájkot. Barcelonában, Valladolidban és Saragozabán a szakszervezetek vezetői már kiadták a parancsot, hogy a munkásság készüljön föl az általános sztrájkra.

A kormány tagjai egész éjszaka tanácskoztak a hadügyminiszterium épületében s elhatározták, hogy

minden forradalmi megmozdulást a legerélyesebben elnyomnak.

A főváros élelmiszerellátásának biztosítására, továbbá a közüzemek üzemének fönntartására katonai csapatokat vezényelnek ki. A főváros fontosabb stratégiai pontjait is

katonaság szállotta meg.

Vasárnap katonai őrszolgák cirkáltak a főbb utvonalonokon s ezzel is jelezní akarták, hogy minden forradalmi megmozdulást a kormány csírájában akar elfojtani.

A tegnapi kisebb incidensek során 29 izgatott tartóztaltak le.

Az üzletek és kávéházak ma zárva maradtak. A tegnapielőtti összetűzés áldozatainak holttestét ma hajnalban katonakisérettel mellét kiszállították a temetőbe.

Madrid egyelőre csöndes...

Kelemen megjelent abban a házban, ahol édesanyja lakik, de nem talált senkit ott-hon.

amire fölment a háztulajdonoshoz és három pengőt kért tőle azzal, hogy szállójában akarja fölteni az éjszakát. A háztulajdonos elutasította kérését, de értesítette a rendőrséget, hogy Kelemen itt van a városban és felő, hogy valamit el fog követni. Megjegyzendő, hogy sem a háztulajdonos, sem Kelemen családja nem tudta, hogy a rendőrt Újpesten Kelemen János lötte le. Közben újabb értesítés érkezett a siklósi vámtól, hogy egy férfi, akire ráállik Kelemen személyleírása, kerékpáron áthaladt a vámon. Három detektív azonnal autóbá ült és a jelzett irányba indult. Fél 7 óra tájban a detektívek a siklósi országúton megláttak egy szekeret, amelyet szemmeláthatóan nem a tulajdonosa hajtott. Közélebe érve látták, hogy

a szekéren kerékpár fekszik és a lovakat valószínűleg jogtalanul hajította el egyik csarda előtt a kerékpáros.

A detektívek körülfogták a szekeret és Kelemen, aki látta, hogy nem menekülhet, azonnal megadta magát, ellenállás nélkül engedte, hogy megkötözzék.

A rendőrségen Zsögöny Géza rendőrtanácsos, a büntügyi osztály vezetője azonnal megkezdte Kelemen János kihallgatását. Kelemen eleinte tagadta, hogy azonos volna az újpesti rendőr merényletével. Amikor azonban a bizonyítékokat eléje tárták,

megtört és részletes, mindenre kiterjedő beismerő vallomást tett.

Bevallotta, hogy elkövette azokat a bűncselekményeket is, amelyekért megelőzően köröztek és elmondta, hogy a rendőrt hogyan lötte le. Bujkált, amikor Újpesten a rendőr eléje lépett. Első pillanatban akkora ingerültség vett rajta erőt, hogy revolvert rántott és félméterről rálőtt a rendőrrre. Vallomása után kihirdették Kelemen előtt az előzetes letartóztatást. Valószínűleg kedden adják át a budapesti rendőrségnek.

Kommunisták és anti-bolsevisták véres verekedése a berlini Sportpalastban

Berlin, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Sportpalastban vasárnap délután vad verekedés folyt le. A „Nyugati Kulturát Védő Liga” nagy antibolsevista tiltakozó gyűlést rendezett. Igen sok kommunista is eljött és meg akarták akadályozni a gyűlés megtartását. A szónokokat állandóan közbeszólásaikkal és zajongással zavarták és olyan lármát csaptak, hogy végül is rendőröket hívtak. Közben a gyűlés résztvevői és a kommunisták között

vad verekedés kezdődött, amelynek során többen megsebesültek.

A kommunisták megtámadták a terembe nyomuló rendőröket is, akiket székekkel és botokkal ütni-venni kezdtek. A rendőrök erre gumibotjaikkal estek neki a kommunistáknak, akik közül 23-at letartóztaltak.

Vasárnap este a pécsi országúton elfogták Kelemen Jánost, az újpesti rendőr merénylőjét

Pécs, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az államrendőrség pécsi kapitánysága izgalmas hajszá után letartóztatta Kelemen Jánost, aki múlt hétfőn rálőtt Újpesten Kiss XII. János rendőrmesterre és azután elmenekült. A rendőrmester azért akarta előállítani Kelemen, mert már hosszabb ideje körözés volt ellene kiadva. Kelemen Sükküsdön vált szesz-főzdei üzemvezető. Hónapokkal ezelőtt adtak

ki ellene körözölevelt lopás és gyújtogatás miatt. A budapesti rendőrség nem tudta elfogni a rendőr merénylőjét és azt sem sikerült megállapítania, hogy milyen irányban menekült. Kelemen hét hónappal ezelőtt pécsi leányt vett feleségül és az asszony most is szüleivel lakik Pécsen. Három héttel ezelőtt Kelemen Pécsen volt, színházban is látták, de felesége rószonai nem érintkeztek vele. Vasárnap délután 1/6 órakor

NŐI köpenyek és bundák, pongyolák, ruhák

bámulatos olcsón örösi választékban

Grünbaum-nál

Király-utca 13

Csak bent az első udvarban

Női és leánykonfekció nagykereskedésben egyes darabonként is kaphatók.

TORLEY PEZSGÓ

RÉSERVE

Milyen varrógépet?

ÉN MEGIS VESZEK

SINGER-VARRÓGÉPET

mert: elsőrangú minőséget jelent,
mert: a Singer-gyár a precíziós munkák előállításában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik,
mert: a Singer-varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer-varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve!

Kényelmes fizetési feltételek!

Allandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben minden Singer-üzletben

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FIKÜZLETEK MINDENÜTT!

Megölt az albérlője vasárnap este egy vak zenészt a Csikágóban

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este 11 órakor nagy izgalmat keltett a Csikágó-városnegyedben egy földult férfi, aki örvénybe rohant végig a Bem-utcan és vadul kiáltott: *"Megöltém a vén gazembert!"* Nagy tömeg futott össze és csakhamar kiderült, hogy csakugyan gyilkosság történt, a Bem-utca 34. számú házában

a pincelakásban Bereznai András 59 éves vak muzsikust megölte az albérlője, Bene János kőműves.

Az öreg muzsikust mindenki ismerte a környéken, feleségével együtt lakott a pincelakásban, ahol több albérlője volt. Bereznai papok között a rákosligeti vasuti vendéglőben szokott zenélni, a felesége pedig esténként egy Murányi-utcai vendéglőben hegedül. A vak zenész, mint rendszeren, vasárnap is korán hazajött és lefeküdt. Tizenegy óra tájban jött haza a nyomorzállásra a 39 éves Bene János, aki a feleségével együtt lakott Bereznaiéknál. Benéékkel néhány nap óta haragban volt az öreg muzsikuspár,

mert Bene eltörte a lakás egyetlen székét.

Most is, ahogy Benéék megérkeztek, az öreg

szidalmazni kezdte őket és követelte, hogy csináltassanak másik székét. Bene dühös lett és megfenyegette a vak embert, hogy *haggya békeben, mert agyonüli.* A veszekedés zajára bejött a pincelakásba egy másik albérlő is, *Bucsinzki Mária*, aki már csak azt látta, hogy *Bene ráugrott az ágyra és taposni kezdte az öreget.* Bereznai védekezett, majd mind a ketten a földre estek. A két asszony könyörgött Benének, hogy ne bántsa a tetetetlen vak embert, a földühödött Bene azonban

addig taposta Bereznai fejét, amíg a szerencsétlen ember a lába alatt meg nem halt.

Bene, amikor ráeszmélt, hogy megölte az öreget, kirohant az utcára és kiáltozva rohant az *Alpár-utcai rendőrszoborra, hogy tartóztassák le.* Az őrszoba jelentésére rendőri bizottság szállt ki a gyilkosság színhelyére és intézkedett, hogy az áldozat holttestét szállítsák el a bonctani intézetbe. Benét a főkapitányságra vitték, ahol megkezdték kihallgatását. *A Murányi-utcai kis vendéglőben ezalatt a szegény vén Bereznaimé mit sem sejtve hegedült a vasárnapi vendégeknél csak jóval később jöttek érte a házbeliek, hogy hagyja abba a muzsikát, mert megölték az urat.*

A belügyminiszter

új idegenellenőrző-rendeletet ad ki, amely kiméletelesebb lesz az eddiginél

(A Reggel tudósítójától.) Az idegenek ellenőrzése terén érdekes változtatást készít elő a belügyminiszterium. Eddig, mint ismeretes, az úgynevezett 200.000-es rendelet alapján intéztek ezeket az ügyeket. Az idegeneket ellenőrző rendelet ez, amelyet 1922-ben adott ki a belügyminiszter s amely szigorú intézkedési és különösen kiméletlen végrehajtási utasításra miatt sok panaszra adott okot.

Számtalan egzisztenciát tett tönkre ez a rendelet:

alkalmazásával sok olyan családot utasították ki az országból, amelyek tagjai itt születtek, más nyelven nem is tudtak, mint magyarul, de mert nem a mai Magyarország területén voltak illetékesek és nem optáltak idejében, a trianoni békeszerződés után idegen állampolgároknak tekintették őket s el kellett hagyniuk az országot. A belügyminiszteriumban — mint a Reggel értesül — most elhatározták, hogy ezt a rendeletet megváltoztatják, illetve új idegenellenőrző rendeletet adnak ki.

Az új rendelet, hír szerint, *enyhíti és leegyszerűsíti az eddigi eljárást és így módot fogynak nyújtani arra, hogy azok, akik régebben itt laktak, huzamosabb tartózkodás, illetve lakhatási engedélyt szerezhessenek.* Az új rendelet életbe lépésével egyidőben idegenkötésztart fognak föllátni az idegenek ellenőrzésére és minden külföldről érkező személy-

ről lajstromot fognak vezetni. Eddig ezekben az ügyekben a helyi hatóságok intézkedtek elsőfokú, ezek adták a lakhatási engedélyt is, illetve ezek rendelték el a kiutasítást s határozatuk ellen másodfokon a vármegyei hatóságok, városokban az államrendőrséghez lehetett föllébezni, harmadfokon pedig a belügyminiszter döntött. Most ez az eljárás is megváltozik s ezeket az ügyeket másodfokon már végleg el lehet majd intézni. A tervek szerint ugyanis

országos idegenellenőrző hivatalt fognak föllátni,

ezekben az ügyekben ez lesz a másodfokú hatóság s a jövőben a belügyminiszterhez már nem lehet föllébezni; az országos idegenellenőrző hivatal fogja meghozni a döntő határozatot. Ennél a hivatalnál fog működni az idegenek kataszterét vezető osztály is. Az új hivatalnak, mint értesülünk, valószínűleg

a Markó-utcában bérelnek hivatali helyiséget

és a hivatal tisztviselői azok a belügyminiszteriumba vezényelt rendőrszolgák és miniszteriumi tisztviselők lesznek, akik eddig a belügyminiszterium közigazgatási rendészeti osztályán intézték ezeket az ügyeket. Az új hiva-

lat vezetőjeül Jeszenszky Endre miniszteri osztálytanácsost szemelték ki.

A hathetes fővárosi választási küzdelem tüneményes szónoki tehetséget revellált: Tóth Gyula Gábor dr. katolikus papot

(A Reggel tudósítójától.) Hat hete folyik a választási küzdelem: a fővárosi polgárság bizalmaért folytatott verseny. A politikai pártok régi vezérei nyomában vonultak föl. Új tehetséget, új szónoki tüneményt az egyre hangosodó harc nem adott a politikai közéletnek. Egyetlen ily fölfedezés jutott a hathetes kampány idejére:

a Friedrich-párt a pódiumra állította dr. Tóth Gyula Gábor katolikus papot, aki megrázó és elragadó hatást tett a tömegekre.

Vasárnap este elindultam, hogy meglátogassam a népgyűlések pódiumán néhány hete fölment szónokot. Óbuda távoli periferiáján, a Margit-kórházban kerestem föl, mert azt

mondta: „Egy kis dolgom lesz este 7 órakor a Margit-kórházban...”

Csőndesen rátettem a kezemet a városvegi kórház kilincsére. Az őszi levelek fanyar illata kísért a messze-messze Óbudán, az elfelejtett régi kórházig. A félhomályos kapualjban nem találtam senkit. Nem állta utam a portás. A magasból bizonytalanul, titokzatosan, halk zsolozsma szűrődött felém. Lábujjhegyem oson-tal végig folyosókon, lépcsőkön. Egy lélekkel sem találkoztam. Fényesség sugárzott ki egy nyitott ajtón. Az ajtó mögött szenvendő, meggyötört, fájdalmas arcok lebegtek a lámpa fényudvarában. A könnyűzajtata, gyűrűit, kintől eltorzult arcok énekeltek. A litániát énekeltek a betegek, a nyomorékok, a sanyalódók. A féllábu öreg koldus meg a kis eseléd, aki megcsesett. A kórházi esikok ruhában, a szenvedés uniformisában. Végigfolyt a könnyű az arcukon és világitottak ezek a könnyben megfűrdetett, áhitatban megszépült arcok. Ott állt közöttük, akik kerestem: a pap.

Dél előtt egy négygyűlés szöszekén hallgaltam ugyanazt a papot. Forrongó, örvénylő tömeg fölött beszélt, dörgött a hangja; olyan volt, mint egy Savonarola... Az *dkeresztényekről, a göbén fölfuvalkodottakról, a pazarlókról, a duskálókról mondott üdületet, mint a lángpallus kerub.* És beszélt azután irgalomról, krisztusi szeretetről, megértő, alázatos, igaz kereszténységről. És mire este lett, újra találkoztam vele itt, az irgalom házában, ahol a szenvedőknek enekel litániát, ahol a kín verjéket törli le a szerencsétlenek homlokáról. Egyszerű fekete reverenda van rajta, nincsen világosin gombja, aranykeresztje, főpapi dísz; dr. Tóth Gyula Gábor hittanár az óbudai felsőkereskedelmi iskolában és mellékesen, önkéntes áldozatból a Margit-kórház lelkesze. A hat hét óta tartó választási hadjárat érdekes fölfedeztetje őt:

olyan szuggesztív, lelkeket lángralobbantó szónok, amilyen évtizedekben csak egyszer támadt.

Járja Friedrich István nyomában a gyűléseket; három helyen beszél naponta. Megjelenik a nyomortanyákon — nem fél és nem irtózik —, egyszerű fekete reverendájában *Krisztusról és hazáról, szeretetről és igazságról prédikál a kommunistáknak és anarchistáknak, akik zokogva szorongatják a kezét.*

— Kunszentmártonban születtem — mondja dr. Tóth Gyula Gábor. — Az apám, dr. Tóth Ernő, sokáig volt képviselő. *Ösregt leu nemzetiségtől való vagyok és nem szeretek hajlongani.* Az innsbrucki egyetem tanultam, a kánoujog doktora vagyok. Filozófiával és joggal foglalkozom. Különösen jogbölelletel. Evekig voltam a haretőren, mint labori lelkész; leszálltam az emberi szenvedés legmélyére. A szónoklásban nincsen mesterség, nem vagyok kiszámított szónok, azt mondom, ami a lelkemből az ajkamból tudul, — szenvedek, örülök, élek, miattal beszélek!

Nem vagyok politikus, azért sohasem beszéltem politikai gyűlékezőtöhen.

De most, úgy érzem, *missziót teljesítek! Ki szálljok le a szegény nyomorultak közé, ki mentse meg a lelküket, ki nyújtsa feljűk segítő kezét, ha nem az, aki a krisztusi kereszténységet a lelkében hordozza?* Ki akarom ragadni a rontás kezéből ezeket az ember-tömegeket, amelyek odalöktek könnyelmű nemzetőrömséggel a bolsevikki usztás karjaiba!

Sötét kún szemében föllobban a különös izzás, ami ebből a mások oly szeliden szomorú szemből a szöszekben szokott szikrát szórni. Lefelé görbüld, komor szája belső indulat föld-rengésétől reszket. Így látjuk őt, lángoló szemmel, remegő ajakkal a népgyűléseken is. Amikor kiméletlenül végigvág azokon, akik az ő lelkének nagy eszméjét, a kereszténységet kiszajgították, a sárbaráncigáltak és diszkreditálták.

— Nem szoktam a beszélcímet előre megírni — mondja —, csak *átmélítádom nagyon alaposan*, amit mondani akarok. És soha nem beszélek, ha nincsen mondanivalóm és nem mondom olyasmit, amiben nem hiszek egészen! Lehet, hogy est érzik az emberek, amikor visszhangoznak a szavamra. Bennem győtrődvé feszülnek meg a gondolatok, a éntések, a fájdalom, az aggodalom.

Ellenállhatatlan belső parancs kényszerít arra, hogy szóljak!

Negyvenéves az egyszerű pap. Az egyházi ranglétrán legalacsonyabb fokon áll. És tízezekre gyulnak lámpa a szavától.

TUNCSRAM

MEGBIZHATÓ

JÓ

Rendkívüli ajánlat!

Finomán kiállított városi bunda 240

nutriette-bélessel.....P

Schnur Henrik

különleges készítményű férfiruha áruházban

Rákóczi-ut 15

„A kormány tőlünk félti a hatalmát, mi pedig tőle féltjük az országot,“

— mondja Szijj Bálint felsőházi tag, ellenzéki kisgazda-vezér, aki nem lépett ki a kormánypártból, de azért részletes programot ad a kormány megbuktatására

Nagyigmánd, november 16.

(A Reggel kiküldött munkatársától.) Moyses János regőcei képviselővel új párt vonult be a képviselőházba. Címe: Független Kisgazda- és Földművespárt. Vezére: Szijj Bálint felsőházi tag, aki szülőhelyét, Nagyigmándot képviselte a nemzetgyűlésben. A harmadfelezer lélekszámú község főútlején hatalmas monogram — Sz. B. — díszíti mutatós hajlékát, amely pontosan egyidős a gazdájával. Mindketten 62 évesek. Nem kis idő 62 esztendő, de nem látszik meg rajtuk. Elénk színekkel frissen festett a hajlék, Bálint gazda, a „nagyigmándi méltóságos“ panaszkodását pedig pirospozsgás arc, mosolygós szem hazudtolja meg. Már a kapuban megismer, barátságosan beljebb fessékel. Amikor meghallja, mi a „vád“ ellene és a pártja ellen

— titkos kapcsolatok a kormánnyal, áellenzékliség! —

észintén fölháborodik.

— Tessék ezt szigorúan megcáfolni — mondja a régi politikus rutinjával —, mi vagyunk a legmostohább fiú az államnak, semmi okunk arra, hogy tűzőn-vizen keresztül támogassuk a kormányt.

A közterhek nem bírjuk. Már évekel ezelőtt megígérték a terhek könnyítését, a közmuunkaválság és a borfogasztási adó megszüntetését, a vámrevíziót, a kartellek ránkészesését, de a kormány nem tartja be egyetlen egy ígérteit sem...

Szijj Bálint nem született ellenzéki vezérnek. Nem harcos természet. Szivesebben látta a kormány újjalakítását, „megjavítását“, de bízni nem tud ebben. Nyomja őt a méltóságosa emelkedett kisgazdának ősi tekintélytisztelése, de a bizalma ebben a tekintetben bizony napról-napra fogy és a közeléverés áradata sodorja őt a kéncymeltemb, kockázatosabb, síkosabb útra, a nyílt ellenzékliség csatoráéé. — A kormánypártból kilépett már? — tesszük föl váratlanul a kérdést, amire az ellenzéki vezér elmosolyodik:

— Formálisan nem léptem ki. Amikor felsőházi tag lettem, a kormánypártból minduntalan megkaptam a fölszólítást, hogy fizessem meg a tagdíjamat. Azt üzentem, hogy annakidején nemzetgyűlési képviselői illetményemből vonták le a tagdíjat, továbbé te tehát most a felsőházi tagsági illetményemből...

Ebben az volt a ravaszság, hogy mint felsőházi tagnak, egyáltalán nénesenek illetményeim.

Minden vidéki felsőházi tagj kap jelenléti díját, csak a kinevezett tagok nem. Legutóbb beadványt intéztem a felsőház gazdasági hivatalához, kifejtetem, hogy mindnyáján egyformán végzőnk funkcióit, minket, kinevezetteket épp úgy megillet a napi 20 pengős jelenléti díj, mint a többieket. Vlassics báro, a felsőház elnöke levélben szólított föl erre, hogy vonjam vissza beadványomat, mert meg akar kímélni a visszatartásból. A legutóbbi időkéig rendszeresen résztvettem a Mayer-féle kisgazda-megbeszéléseken. Itt is előadtam a jelenléti díjak ügyét, de erre sem történt semmi.

Ezért járok el ritkán a felsőház üléseire. Mi tagadás, nem telik a költségekre.

Nem vagyok gazdag ember. Mindössze 50 hold földem van, ezt is ki kell adnom felebe, koromnál és rokkantságomnál fogva nem tudok már gazdálkodni.

— Térjünk vissza az eredeti kérdésre. Tagja-e most a kormánypártnak vagy sem?

— Ami engem illet, nem tartom magam a kormánypárt tagjának, mert amióta felsőházi tag vagyok, nem fizetek tagdíjat. A Nagyatádi sírjánál rendezett emlékműpészégre a kormánypárt már meg sem hívott, ugyiltszik.

kilagytak a tagok közül, nem volt szükség a kilelésére.

Moyses János regőcei győzelmére terelődik a beszélgetés.

— Nem ismerem Moyses személyesen — mondja Szijj Bálint —, de ő a mi pártunkhoz tartozik. Koromra való tekintettel a pártunk csak a tisztelhetli elnökségét vállaltam el. Az ügyvezetés Bartol Márton alelnök, mezőberényi kisgazda kezében van. A

Független Kisgazda és Földművespárt velem együtt határozott ellenzéki alapon áll. Azért nem vállaltam 1926-ban a kormánypárti képviselőjelöltséget sem, mert nem bírtam földözni személyemmel a mai rendszerrel.

Rettenő gazdasági válságban élünk. Isten tudja, mi lesz még itt... Mindenféle nagy a nyomorúság és mégis lapátal szórják a pénzt luxuskiadásokra.

Azt mondja a kormán, hogy a gazdasági válság világlajenség. A pénzpooskodás is világlajenség! Alig hiszem. Folyton beszédek dugcségyekről, tulköltekezésről, állashalmozásról, korrupciónról, a kartellek gardzálkodásáról, de a sok beszédből nem születik meg a cselekedet, a sok ígérlet után nem történik semmi.

A kormányt óriási felelősség terheli a mai válságért.

Elismerem Bethlen államférfiui kvalitásait és külpolitikai sikereit, de

nem menekülhet ő sem a felelősség elől, hogy a gazdasági és közéletben idáig hagyta romlani a viszonyokat.

Az áellenzékliség vádja nem hagyja nyugton az ellenzéki vezetét, minduntalan visszatér reá és őszintén méltatlankodik:

— Egyetlen kis sajtónk volt, a Magyar Föld, Beállították. Ezel még jobban elmérgesítették a viszonyt köztem és a kormány között. Hogyne lennének mi ellenzékiek? A „Népszavát“ persze nem meri betiltani a kormány, mert fél tőle. Mi egyformán küzdünk a jobb- és baloldali szélsőségek ellen, lapunkban is folyton hazafias eszméket hangoztatunk, mégis betiltották. Ugy látszik,

már imádságot sem lehet ellenzéki lapban közölni.

Jobb volna, ha a kormány nem a hatalmát féltene, hanem az országot. Az ország boldogulása talán mégis csak fontosabb, mint a mai kormánynak hatalmonmaradása.

— A Független Kisgazda- és Földművespárt ezek szerint mint határozott ellenzéki párt a kormány megbuktatására törekszik?

— Ha pártunk bekerül a parlamentbe, ott is határozottan ellenzékben lesz. Nem leszünk „Nyé pozvolim“-ellenzék, ismerjük a magyar állam nehézségeit, de a kormány által üszött mai gazdaságpolitikának föltétlenül ellenzói leszünk. Függetlenek akarunk lenni a kormánnytól.

Ha a kormány nem szakít a mai gazdaságpolitikával és a költsékezéssel, akkor föltétlenül a megbuktatására törekszünk.

Programunk a régi, meg nem hamisított Nagyatádi-féle program, esetleg a mai helyzetnek megfelelően kibővíve. Természetes, hogy

energikusan fogjuk követelni a szabadságjogok helyreállítását, a szavazás titkoságát, a gyűlékezési és egyesülési jogot, a sajtószabadságot. Ezek a főköveteléseink.

Ami a költsékezést illeti, mégis csak lehetetlen, hogy a mezőgazdaság megsegítésére ne legyen pénz a kormánynak. habltológára, vágóra, díszkapura, Kollegium Hungaricum-okra, külföldi helyszégségi épületekre azonban bőven jusson. A mai helyzet tarthatatlansága okozza, hogy

ma már az egész ország ellenzéki.

Ha tiszta és titkos választás jön, ezt a rendszert el-sőpri a helyéről. Már a regőcei választás is megmutatta, hogy ahol érzésüket nem alkalmazzák, ott még nyílt szavazás mellett is csak ellenzéki alapon lehet mandátumhoz jutni. Nem esoda.

Ez a rendszer pusztulásba kergeti az országot,

nekünk tehát kötelességünk minden módon védekezni. Amikor a kormányt akarjuk megbuktatni, az országot védjük.

A kormány tőlünk félti a hatalmát, mi pedig tőle féltjük az országot.

A bizalmatlanság telát kölcsönös.

Bucseszről elmondja Szijj Bálint, hogy minden megüresedő választókerületben jelöltet állítanak, a mához egy évre esedékes választásokon pedig fölveszik a küzdelmet a kormánnyal szemben.

— A kocka el van vetve!

— mondotta annak idején Julius Caesar a Rubikon átlépésekor és mondja most Szijj Bálint, amikor átlépi a kormánypártiság és ellenzékliség Rubikonját...

Ludvig Dénes

Minden ruhát szinpadon, világítási effektusokkal, Páris legszebb mannequin-jein mutat be Dolly Jancsi, aki olcsóbb mint Molyneux és Patou s bizik a szerencse-csillagában...

(A Reggel tudósítójától.) A Reggel párisi divatjelentése ezúttal Dolly Jancsi salon-de-modes-járól szól. „I have chance in life. — szerencsefic vagyok“ — szokta Dolly Jancsi rendhítelten önbizalmian mondani. Most valóban szüksége van nemcsak az önbizalmára, de a szerencséjére is, hogy áruházát ilyen időben meg merje nyitni... Egyik párisi bank a más-ik után huzta te a redőnyeit, a nagy vállalatok leépítenek, természetesen, a nagy divatházak is. Hogy mást ne mondjunk, Chanel például a most lefojrt demisaison-bemutatóján mindössze nyole új toillettel szerepelt és személyzete meglehetősen nagy számlékát elboacsátja — s az ugynevezett Riviera-kollekció: a nagy esti ruhák fölvonulása sem bizonyult sikeres vállalkozásnak, pláne, hogy

Amerika is erősen tartózkodott.

És Dolly Jennie mégis most nyitotta meg 7—8 tereméből álló elegáns üzleti lakosztályát a Champs-Élysées-n... A Dolly-divataruhának már a jellege is más, mint a hasonló cégeké: az egész áruház voltaképpen egy páris-amerikai, fényűző s emellett egyéni ízesű hölgy lakása, aki a legválasztékosabb garderobot s a női öltözködés egyéb dekoratív kellékeit a megfelelő millióben mutat be; Dolly Jancsi Páris legdivatosabb és legdrágább társasági festőjével, Jean Gabriel Domergue-el rendez-

tette be. A falak rózsaszín márványszerűen hatnak, a műmárvány keménységét rózsaszín függönyök lágyítják s a padlón bársonyos, rózsaszínű szőnyeg, amelybe kecsesen lebegő kis táncosnőket és Jennie Dolly nevét szöttek bele. Ebben az interjörben vannak a szalonok, a stúdiósobák s a háló lakosztály, amely maga is látványosság.

A toilletteszatál és maga az ágy csupa tükör...

Az ágynemű selyem, de még inkább csipke és csipke...

A szalonok háttérében remekül tervezett kis szinpadok.

Itt mindenre gondoltak: hogy a függöny, a különböző világítások, a „véletlenül ötfellett“ prémek, helyükből ellibben georgette-felhettek, vagy fémes fölületű ezüstlamék a bemutatott toillettének kedveszenek. Mindenre gondolt maga Dolly Jancsi,

aki a bemutatott modellt olyan élő valóság-ságnak veszi, mint az asszony arcát: lehet jó napja és rossz napja, aszerint, hogy

MOST KELL BUNDÁT VENN!

Polgári nivóra szállt a legnemesebb szőrmék ára is:

Csikóbunda . . . 500 P-től feljebb	3 P-től
Pérszabunda 650 P-től feljebb	4 P-től
Pérszabunda . 1300 P-től feljebb	12 P-től

ROZSA szűcs

VÁCI-UTCA 6 (KRISTÓF-TÉR SAROK)

A megszűnő

Mitterdorfer O. és Társa

Kigyó-utca 4

Liquidációs árai:

Legünömabb tiszta selyemnyakendő	3 P-től
Zokni, harisnyák	4 P-től
Tiszta nyuszórukapok	12 P-től
Ingek kézen és mérték után	15 P-től
Hálóingek kézen és mérték után	16 P-től
Nadrágok kézen és mérték után	6 P-től
Eredeti angol kabátok	100 P-től

Továbbá az ószena rak táron lévő árak hasonlóan olcsó árban!

milyen kereteket kap és aszerint, hogy milyen hangulattal hordozzák.

„Mert a legremekebb ruhát is nagyon lehet venni” — mondja Jennie Doll, aki mindenem fölül persze arra is vigyáz, hogy az ő ruháit el is lehessen adni! Ezért szerződtette Páris legszépebb szöke mannequinjeit stílrüháihoz s az intím pongyola- és pizzamaviselethez a Casino de Paris legfokkapotabb táncosnőjét, Mlle. Florence-ot...

A párisi divathölgy lakásából manapság ritkán hiányzik a bár! Dollly üzletében is, természetesen, van ilyen házbár, ahol Páris egyik legnevezetesebb barmanja keveri a cocktailo-

kat. Itt mondta el A Reggel tudósítójának, hogy ő már reggel kilenckor elkezd itt dolgozni és üzletzártáig hazáig megy. Nővére, Rosie, a hűségesebb „sisters”, ebből a munkából is kivessi a részét... Mindketten finom és egyszerű kis Molyneux-ruhákban, nagyon kevés ékszerrel itt sürgölődnek a „boitban”. Eladnak.

Olyan elárúsitónok, amilyen táncosnők voltak...

És hogy ezt az új világkarrerüket is megfussák, ehhez legreálisabban eszközök, hogy megtegyék a lépéseket. Felánnyit kérnek egy tolettért, mint a többi párisi nagy cég...

Az igazi racionalizálás: liberálisan kezelni az ügyeket

— mondja Sántha miniszteri tanácsos, a Belváros adófelügyelője, akinek hivatala első lett a racionalizálási versenyben

(A Reggel tudósítójától.) Ebben az adópanaszos korban végre egy kis vizsgálat jelentőségű: a belvárosi adófelügyelőség vezetője, Sántha Ernő miniszteri tanácsos — amint értesülünk — a napokban jelentette Csilléry pénzügyvizsgálóknak, hogy hivatalában, amelyben egy évvel ezelőtt 3000 hátralevő ügy volt, ma már semmi restancia nincs,

minden aktát 24 óra alatt intéznek el.

A minisztérium minden hivatalnak kötelességévé tette, hogy hátralevő november végéig dolgozza föl — itt azonban megelőzték a terminust.

a belvárosi adófelügyelőség első lett a közhivatalok racionalizálási versenyében.

— Öregkoromra — mondja Sántha tanácsos —, kitűnően megtanultam írógépen írni és minden ügyben nyomban sajátkezűleg gépelem az intézkedést. Ez a technikai racionalizálás. Az igazi racionalizálás azonban az, hogy aki hozzám, vagy akármelyik referensemhez bejön, annak ügyét nem ridig bürokráciával intézzük el, hanem töviről-hegyire

megvizsgáljuk még azt az esetleges sérelmet is, amire ő maga még nem jött rá; ezt is elintézzük, nem kelljen majd később megegyezően igénybevennie a hivatal idejét.

Az igazi racionalizálás: liberálisan kezelni az ügyeket

és liberálisan kezelni a becsületlen emberekkel. Egész racionalizálásunk titka az, hogy szerencsétlen foglalkozunk az ügyekkel és ügyekkel megérteni az ügyes-bajos emberek gondját. Mindennap sergesszél adjak itt egymás kezébe a kilenctet a Belváros régi, patricius kereskedői, iparosai és az egész megzörgnyedt lateiner-osztály, amelyet kettőfélreszettek az utolsó évek. Adóelengedést, fizetési halasztást kérnek... nem tudják fizetni az adókat... Huszonhat éve ismerem őket, tudom, kikkel állók szemben, hiszen

ebben a szobában föltűrel a Belváros minden tragédiája.

legrejtettebb titkaikat mondják itt el az emberek, nem lehet közömbösnek maradni panaszaikkal szemben.

Hadik János az államkölcsonelőleg fölhasználásáról

(A Reggel tudósítójától.) Egy délutáni lap szombati számában arról adott hírt, hogy gróf Hadik János azt követelte volna az OMGE-ban, hogy az államkölcsonre fölveendő „teljes fonteleget” fordítsa a kormány a mezőgazdaság szanálására. Ehhez a híradáshoz többek közt azt is hozzáfűzték, hogy a kiváság teljesítését a gazdasági közvélemény törvénybe ütközésnek tartja. A Reggel gróf Hadik Jánoshoz fordult, hogy az állítólagos akciója dolgában álláspontját megismerje.

— Mindenekelőtt — mondta Hadik János, — nem áll, hogy az ugynevezett öltösbizottság irányítása alatt álló akció során, amelynek feladata az ország néhány körzetében a gazdaságszolgálat terhére súlyosabban jelentkező pénzügyi válságok megoldása, valamint e körzetekben kívül is az önközüjükon kívül bájba jutott gazdák pénzügyi rendezésének biztosítása, azt követelt volna, hogy a kormány a teljes fonteleget a mezőgazdaság szanálására fordítsa. A határozati javaslat csak annyit tartalmaz, hogy

„az államkölcsonre fölveendő előleg tulajdonképp része fordíttassék elsősorban a válságba jutott gazdák szanálásának céljaira”.

Ami a gazdasági közvéleménynek azt az állítólagos fölfogását illeti, hogy a gazdaságterheltségnek javaslatomra meghozott egyhangú határozata törvénybe ütközne lenne, annak előrebocsátása mellett, hogy törvénykezelt dolgaiban nem szorultam kioktatásra, meg kell állapítanom, hogy

az államkölcson fölveteléről szóló 1930. évi törvények nemcsak nem tiltja, hogy az államkölcson egy része a gazdák hitelezésére fordíttassék, hanem parancsot fog írja elő, hogy ugy az államkölcson, mint az

annak terhére esetleg fölveendő előleget többek között

„a termelés előmozdítása végett a belföldi hitel megfelelő olesobbitása céljából a hitelezési szervek kiépítésére és megerősítésére kell fordítani.” Hogy a törvényhozás intenciója az államkölcsonnek e célra való fölhasználásával az volt, hogy ezen az uton az elviselethez illő súlyos kamatok alatt roskadozó gazdaságszolgálat terhei enyhültesse, igazolja az ideonantkozó törvényjavaslat indokolásának szövegében idézett azon szövege, hogy az államkölcson egyrészt azért kell a hitelezési szervek kiépítésére és megerősítésére fordítani, mert

„a termelés fokozását Magyarországon lényegesen hátráltatja, hogy a belföldi tőke hiánya miatt a termelő rétegek meglehetősen magas kamattal tudják csak hitel-szükségletüket kielégíteni

és ezért szükséges, hogy a belföldi hitelt szolgáltató központi szervek megfelelő kész tőkével erősítsenek meg és így a hitelszükségleteket olesobban tudják kielégíteni.” A sajtóközlemény arról is szól, hogy az OMGE-nak javaslatomra hozott határozata csak a parlament hozzájárulásával volna keresztülvihető, amiből arra lehetne következtetni, hogy egyik beruházási célokra a kölcson, illetve annak előlege fölül törvényhozási hozzájárulás nélkül is fölhasználható volna. Ez is súlyos tévedés, mert ámbár az államkölcson fölveteléről szóló törvény fölhatalmazást ad a pénzügyminiszternek, hogy különböző célokra 500 millió pengő eredményező förteltesítése kölcsonit és annak terhére esetleg előlegét vegyen föl, de ugyanakkor a törvény kifejezetten előírja, hogy

az igénybevevett kölcsonnek, illetve kölcson-előlegnek a törvényben megállapított célokra miként való fölhasználása tekintetében a kormánynak a törvényhozás hozzájárulását ki kell kérnie.”

Mivel a törvény ezen rendelkezése kivételt nem ismer, emélfogva a kölcson, illetve előleg teljesleges fölhasználása — bármilyen célra fordíttassék is az — csak a törvényhozás előterjesztendő újabb törvényjavaslat alkotmányos letárgyalása útján történhetik. A törvényhozók intenciójába ütköznek, ha a kor-

mány kölcson, illetve előleg fölhasználása tekintetében a törvényhozást befejezett lények elé állítandó. Világosan kitűnik ez a törvényjavaslat indoklásából is, amelyben a pénzügyminiszter azt mondja, hogy „a fölveendő kölcsonból tervezett beruházásokat most csak általánosságban jelöltem meg, a kölcsonnek vagy egy részletének tényleges fölvetéle esetén azonban a fölhasználásra nézve a törvényhozás hozzájárulását fogom kikérni”. Ugyanezt juttatja kifejezésre a pénzügyi bizottságnak az említett törvényjavaslat tárgyában a képviselőházhoz benyújtott jelentése, amidőn idevonatkozóan megállapítja, hogy „maga a törvényjavaslat a kölcson fölhasználásáról csak a föbb célokat jelöli meg, azonban, hogy ezek között a fölhasználás miként fog megtörténni, arra vonatkozóan a törvényhozás hozzájárulását kell annak idején kikérni”.

Miért és meddig korlátozza a bevándorlást Amerika?

Snyder államtitkár, a bevándorlási ügyek legfőbb intézője, nyilatkozik A Reggel-nek a kvóta-törvényről és a magyarokról, akikkel a legkevésbé baj van Amerikában

Newyork, november 6.

(A Reggel tudósítójától.) Péter F. Snyder, a szövetségi kormány munkügyi államtitkára, Davis miniszter helyettese barátja a magyaroknak. Ennek különös jelentőségét ad az, hogy ő a bevándorlási ügyek legfőbb intézője. Amikor A Reggel nevében fölkerestem a Groydon Hotelben, kijelentette, hogy már csak azért is szívesen nyilatkozik, mert Magyarország s a magyar nép sorsa iránt őszinte rokonszaggal viseltetik.

— A magyarok — mondotta — már kora fiatal-ságomban megtanultam becsülni.

A magyarokkal van a legkevésbé baj Amerikában!

Ez magyarázza, hogy bár a gazdasági depressziót, a munkanélküliséget a bevándorlók érezték meg legelsősorban, a magyarok eszpennek ki legkevésbé munkahelyeikről.

Magyarok nincsenek az amerikai handita-társadalomban!

Meddig akarja föntartani a kormány a bevándorlás újabb megszigorítását?

— E szigorítást — válaszolja az államtitkár — a munkapiaci válság további keményülésének megakadályozására rendelte el a szövetségi kormány. A szigorítás azonban csak a nem kívánatos elemek további beözönlésének a megakadályozását célozza. Az intézkedésre azért is szükség volt, mert az elmúlt esztendőben pontosan 214.600 bevándorlóval szaporodott Amerika lakossága. A jelenlegi kvóta-törvényt nem lehet megmáshíthatatlannak tekinteni. Azt hiszem,

rövidesen el fog jönni az idő, amikor minden becsületlen ember, ha Amerikába akar jönni, letelepedhet itt.

Most folyunk tanulmányok és megbeszélések arról, hogy a jelenlegi kvóta-törvényt ilyen irányban megváltoztassuk majd, amikor Amerika munkapiaca foglalkoztatni tudja azokat, akik itt akarják megkeresni kenyereiket.

Nadányi Pál

Magyar Színház

Este 8 órakor

Hétfőn, nov. 17-én	Kis Katalin
Kedden, nov. 18-án	Kis Katalin
Szerdán, nov. 19-én	Jóteknycélú díszelőadás
Csütörtökön, nov. 20-án	A gyöngye nem
Pénteken, nov. 21-én	Kis Katalin
Szombaton, nov. 22-én	A napos oldalon (előszőr)
Vasárnap, nov. 23-án, d. u. 4-kor	A gyöngye nem
Vasárnap, nov. 23-án, este	A napos oldalon (másodszer)
Hétfőn, nov. 24-én	A napos oldalon (harmadszer)

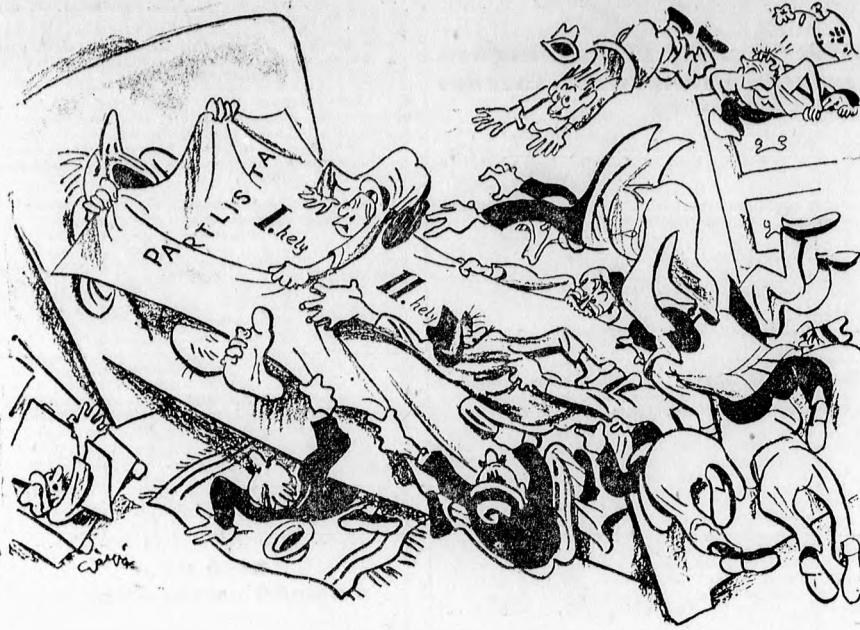
MICHELINPNEU

AUTÓFÖLSZERELÉSEK
CITROEN- ES FORD-
ALKATRÉSZEK

TELEFON: Ant. 221-97, 285-63

NAGY JÓZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 34

Változó időjárásnál az üdítő **Mery** cigaretták védik, fertőtlenítik légzőszerveinket

A Reggel számára rajzolta Gáspár Antal

A listavezető

— Te jó isten! Ha ez így megy, itt maradok egy szál lista nélkül...

E héten írják ki a fővárosi választásokat: december 14 és 15-ére

Több mint tízezer főnyi hallgatósága volt a husz vasárnapi népgyűlésnek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap több mint husz népgyűlésen folytatták a fővárosi pártok az agitációt a közéleti választásokra. Általában december 14-ét és 15-ét emlegették teljes bizonyossággal, mint a fővárosi választások napjait. Ezek szerint e héten kerülnek ki a listák, amelyek vezetői mindegyik pártnál, minden körületben a pártok vezetői és or-

szággyűlési képviselői lesznek. Bár az agitáció hétről-hétre hevesebb és hangosabb, egyetlen választói gyűlésen sem volt a legkisebb rendezettség sem. A legnagyobb fegyelmelenség uralkodott a különböző pártok gyűlésein egy város belső területén, mint a külterkeken, ahol a legkisebb kísérlet sem történt a rendezettségére.

A drágaságról, amelynek ujhullámai árasztják el az országot, a nemzet arcát véresre karmoló gyűlöletről, a melldőngető hazafiakról és a polgárság ellen összeesküdt kartellekről beszéltek három népgyűlésen a demokrata párt képviselői

Az országvető Nemzeti Demokrata Párt vasárnap délelőtt a Király-mozgóban tartott naggyűlést. Dr. Schmidt elnöki megnyitójára után Magyar Miklós élesen támadta a Wolff-és Kozma-pártot, akiknek városi politikája — mondotta — felekezeti és foglalkozási különbség nélkül tette főnkre Budapest népét. Jövőre már a szegény gyermekektől is elveszik a tejét, amikor milliókat vesztettek a Vásárpénztárnál és milliókat pazaroltak paloták vásárlására. Utána Fábán Béla beszélt, aki Milotay István vasárnapi cikkével polemizált.

társadalom, amelynek nevében kormányoztak. Itt áll most a kispolgárság kiszípolozva, kilugozva, vagyontalanná, kenyértelenné. Valaki csak felelős azért, hogy a polgári társadalom határvédője az elcsúszt és eladott elcsúszt ellenálló képesség? Valaki felelős, hogy 1919-ben a nemzeti egység frontja helyett gyűlölséget teremtettek azok között, akik addig testvérek voltak a Kárpátokban, Volhyniában, a Doherdón, Krasznajarszkban, a berezovkai fogolytáborokban. Azok közt, akik ott szent esküvel fogadták, hogy testvérek maradnak, beleértve a gyűlölet fekete macskáját.

— Milotay cikkében — mondotta — azt írja, hogy Magyarországon ma a legnagyobb párt a Nemzeti Undorodás pártja.

a gyűlölet fekete, gonosz macskája a világ-háború szenvedéseiben egyvé lett farradt nemzet arcát véresre karmolta.

Miért? Mert ők tíz év óta uralkodnak. Mert halalos bírt követték el Magyarországi polgári társadalma ellen, hogy amikor a bolszevizmus megbukott, nem fogták össze a magyar társadalmat, ehelyett kutyakobácsolás és bíkarsókkal vadították és uszították egymás ellen a különböző polgári kategóriákat. Mind kisebbé tették a polgári kérdet, mert tudták, hogy minél kevesebben lesznek a káderben, annál több jut a menésből. Így

Fábán Béla percekig ünnepelte a közönség. Laczó Sándor után dr. Klár Zoltán bizottsági tag szólt föl, szenvedelmesen ostorozta a városi „politikai cimboraságot”, a mammutüzleteket és a kéz-kezel mos gazdálkodást.

a „nemzeti reneszánsz” falánk klikkek érdekszövetkezetévé devalválódt.

A lipótvárosi demokrata polgárság a Lipótkörúti Palatinus-kávéházban tartotta naggyűlést. Zala Zsigmond bizottsági tag elnöki megnyitójára után Pakots József beszélt:

Uralkodni alatt fölröplött, leromlott az a kispolgári

— A politikai és gazdasági helyzet eljutott mélypontjára — mondotta. — A kormányzat ideákat teremt, ezek azonban a legszerencsétlenebbek és min-

dig a polgárság kárára születnek meg. Most hozzányúl a magán- és köztestületi társadalom kezébe. A köztestületek azt hitték, hogy a nagy leromlás egyedül őket kerüli el, most láthatják, hogy mindenkire rá kerül a sor. Keserűen nevetünk azon, hogy most propagandabizottságot szerveznek azért, hogy akik fölül elfordultak, magukra élcseszessék. Olyan ez, mint a vándorcirkusz, amely zeneszével, nagydobbal vonul be a faluba, hogy magának publikumot toborozzon. A cirkuszi menet élén ott lovagol fekete uszályban az egyszécsapárt színbőlkius nem-tője azzal a fekete uszályal, amely végigszöpte már az országot. Mögötte a cirkuszi majom veri a dobát.

magyori és bombon helyett azonban postadrágitást, bolétát, kereseti adóemelést dobál a nép közé.

A hatóság jelen levő képviselőit hívom föl tanuul — fordult Pakots az inspekciós rendőrtiszt felé —, hogy én voltam az, aki szóváltam, hogy a szegény rendőrlégyesség főmeglakásokban sínylődik, ember-telen viszonyok között él. Így harcoltam a rendőrfogalmazói kar jogos érdekeiért is.

A polgári társadalomhoz fordulunk mi, akiket a melldőngető hazafák a nemzeti és hazafias gondolatokból kizártak!

Eljenzek és taps fogadta Pakots beszédét. Hegedűs József bizottsági tag után Gál Jenő szólt föl:

— Az orvosi tudomány legújabb vívmányai közé tartozik a vérátömlesztés. A magyar közéletnek ilyen vértömlesztésre volna szüksége, hogy az ország új életre keljen, de nincs már fölösleges vesztésünk, mert elcsúsztak belénk. Pár lépésre innen forgalmi és közlekedési akadályok keletkeznek a túlterhelt Margitbúdon és ez a hid szimbolizálja a pesti polgárságot is, amely roskadásig megterhelve hordja az igót.

Hát odáig jutottunk, addig kell várniunk, amíg a hid leszakad?

A politika megfertőzte a közélet tisztaságát. Mi nem vagyunk bent a regisztrációban, ahol a busás listával dotált igazgatósági tagságokat sorolják föl. Mi egy talpazatot védünk végső lehetőséig, amely talpazaton a becstelens munkán alapuló vagyon és magánutalajon áll.

Fülvesszük a harcot a kartellekkel és trüszükkel szemben, amelyek visszaélve a helyzettel, összeesküdtek a polgárság ellen, hogy jogtalan gazdasági előnyökhöz jussanak.

Itt az óra, amikor a szemfényvesztéseknek véget vetünk.

Végül dr. Sebestyén Ernő intézett lelkesítő szavakat a lipótvárosi polgársághoz.

Az óbudai demokrata kör helyiségét is zsúfolásig megtöltötte vasárnap délelőtt a közönség. Dr. Radó Sándor után Bródy Ernő beszélt:

— Ez a kormányzati rendszer — mondotta — tehetségtelenségében és tehetetlenségében a végelármúsággal áll. Állandón világtérségekre hivatkozik, amidőn a gazdasági nyomorról beszél és elfelejt azt, hogy

Nemtorországban már megindult az olososági hullám, de ok drágasági hullámmal árasztották el az országot.

Azt, ami a választások kírása körül történik, nem láthatjuk még a zuluakferek országában sem. Nincs ennek más célja, minthogy a bizonytalanság érzetével megnehezítsék az ellenzéki pártok helyzetét. A fővárosi költségvetés tárgyalásánál a Wolff-párt és a Kozma-párt vezetői közül senki sem szólt föl. Nem lehet Budapest polgársága politikailag annyira éretlen, hogy

néma pártvezetőknek hódoljon és olyan pártra szavazzon, amelyeknek még hangjuk sincs a maguk büns politikájának megvédésére.

Szűnjönnek meg a favorizált úzének és engedjenek a tisztességes iparnak és kereskedelmnek szabad versenyt a gazdasági életben. Gazdasági gondnokság alá kellene helyezni a városi többségi pártot, mert nem képes, nem alkalmas az ügyek vezetésére. A demokrata párt mindig a kisebbeknek, a kisegisztenciák érdekeiért küzdött, soha őket el nem hagyta. Vannak politikai hitehagyottak és renegátok, akik elhagyták a zászlót, amelyre fölcsüdték. A nagyok elhagyhattak, becspaphattak, de a kispolgárok a mi zászlónkat elhagyni nem fogják soha!

A népek ösztöne

ősidőktől fogva megtalálta az összes koffeintartalmú növényeket. Hogyan nyilatkoznak a modern orvosok a bakkávé koffeintartalmának esodálatos hatásáról, azt megtudja az „Orvosi nyilatkozatok” gyűjteményéből, amely minden Meinl-fióküzletben megtalálható.

MEINL GYULA RT

GOODRICH PNEU *nem hagy cserében*

Arher Maule tejszokoládé egészséges tápláló, olcsó!

Bródy lapssal fogadott beszéde után Vörösi Miklós bizottsági tag mondott tartalmass.

lelkésítő beszédet, végül Káldor Gyuláné szólalt föl.

— Azt mondják: ők az igazi keresztények, ők a tulsó táborban. Köszönöm.

Rassay: „Olyan titkolódzás folyik a választások kiírása körül, mintha egy jól megszervezett szindikátus tőzsdei betörést készítene elő!”

(A Reggel tudósítójától.) A szabadelvű párt vasárnap három népgyűlést tartott. Az angyalpödi gyűlésen Kaszab Elemér és Prohászka Lajos beszédei után Rassay Károly bírálta az elmúlt tíz év városi politikáját. Obudán a Kisfaludy-színházban tartott gyűlést Komjády Béla megnyitászavai vezették be, utána Sándor Pál beszélt, hangsúlyozva, hogy ő 70 éves és egyénileg már semmit sem akar, de azért küzd, hogy a szabadelvű eszmék legyen a jövő. Ezután Rassay Károly beszélt.

— Az egységes polgári frontot csak tiszta eszközökkel lehet megteremtteni — mondotta. Az első feltétel az, hogy az egységes polgári frontnak a bázisát magán a polgárságot ismerjük el. Az olyan polgári front, amely a polgárság kikapcsolásával, kizárólag hatalmi eszközök igénybevételével építi föl a maga hatalmát, nem alkalmas a polgári gondolat képviselésére, hanem a szocialisták törekvésait mozditja elő. A polgári front nem tudom megcsinálni a kormány partól, mert ez az egész választási kampány éppen arra van felépítve, hogy a polgár a maga jogait ne gyakorolhassa. Ha a belügyminiszter ural szemben állok, nekü úgy érzem magamat, mintha az államhatáron pártatlan képviselőjéget állanék szemközt, hanem úgy,

minthogyha egy elleséges hádsereg vezérkari főnöke volna.

Nekik csak az fontos, hogy a kormánypárt két-három mandátummal többet kapjon, ezért folyik a játék a választások kiírása körül, ezért tartják a választási terminust olyan titokban, mintha

jól megszervezett szindikátus tőzsdei betörést készítené elő

és őva védekezik az ellen, hogy az avaratlanok erőt tudomást szerezzenek és a profitot veszélyessé tegyék. Rajtaülésszerű választások akarják kitenni a polgárságot, mert azt hiszik, hogy az ellenékek nem

Friedrich István: „Nem kérek a kommenciós keresztényekből, akik oldalszalonnáért és cszimatálpalásért szaladnak a kormányhoz!”

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap három nagygyűlést tartott a Friedrich-párt. Délelőtt 11 órakor Obudán, a Korona-vigadó nagyteremt és elősarnokait zsufoolásig megtöltötte a polgárság. Dr. Hüttl Károly elnöki megnyitójátán Tóth Gábor katolikus lelkész beszélt:

— Ez az egyszerű fekete reverenda azt jelenti, hogy a mi táborunkban

nem a gőz, nem a fűhéljázás, nem a duzzadó pénzeszsák, nem a napoleoni pénz, nem az alkoresztény frázis az ur.

hanem a szelid, megértő, krisztusi szeretet.

Friedrichet tomboló élénzessel fogadják. — Hogy öltögetik rám a nyelvüket — mondotta

fogja tudni megszerezni némelyik kerületben a szükséges ajánlásokat. Ezer ajánlással csak egyetlen pártot erősítenek és ez a szociáldemokrata párt. A jobboldali reakció és diktatórikus törekvések és a szociáldemokrata párt között ott van az a sokszáz ezer polgár, aki munkát, békét és rendet akar.

A harmadik népgyűlést egy Népszínház-utcai moziban tartották meg. Hajdu Marcell, Weiller Ernő, Körömczy Zoltán és Zimmermann Dező után Rassay Károly állott föl szólásra:

— A belügyminiszter ur — ugymond — nagy óvatosságot tanusít a választás napjának a kitűzésében és a terminus nyilvánosságára hozatalában.

Ha ennyit óvatosságot tanusított volna munkatársainak megválasztásában, sok botránytól és szegénytől szabadította volna meg a nemzetet.

Ez a taktikázás az az rendszer, amit a belügyminiszter ur a fővárosi törvényben kiépített, meg fogja magán bocszulni. Azok a régi keretek, amelyek az idő folyamán megkorhadtak, nem alkalmasak a mi eszménk betofoadására és kitenyősítésére. Amikor Pásonyi Vilmos halála után megkértek arra, hogy vegyem át a lobogót, megmondtam, hogy egy párt csak akkor képvisel számomra értéket, ha országos, nagy politikai célokat tudok vele szolgálni. Nekem nem lehet az a föladatam, hogy azoknak hirdessek liberálistámat, akik onagyis liberálisok. A szabadelvű gondolat igazságát meg kell ismertetni nemcsak Budapest népével, hanem az egész magyar vidékkel.

Be kell vinni ezt a gondolatot a százados kurlákba, ahol a szabadelvű eszméje nem idegen, hiszen éppen ezekből a kurlakból indultak el valamikor diadalmas útjára.

A főpolgármester ur legutóbb kijelentette, hogy az ellenékek kisajátítja az ó programját. Erre csak az a válaszom, hogy ó meg józ! termelt akkor, amikor én a munka és a béke jelszavát az életemmel vittem a vásárra!

Friedrich — hogy sziszegnek rám, hogy utálnak, hogy gyűlölnék és rágalmaznak! Ezek a potentirozó mül-és fakesztények, akik a steppembe kapaszkodtak vatosnikor.

Nem lehetett őket leoperálni rólam!

Akkor én voltam a legokosabb, a legkülönb, a legbeszültesebb, az egyedüli! Most! Engem tartanak a legutolsóknak! És miért! Mert én a kereszténységet nem a szolgai meghunyászkodásban látom, mert nem kérek az ó ingyenkenyerékből és megvetem cézári gágjéket, amely cirkszi játékokat és almitznakonyvet akar a tömegeknek juttatni. Azt mondják, hogy az özönvíz következik utánuk, ha elhagyják a helyüket! Ha minket neveznek özönvíznek, akkor igazuk van, mert utánuk mi következünk! Polgári frontot akart velem csinálni a miniszterelnök a munkások ellen. Sajnálom, de határozott nemmel felelhettem csak neki. En

nem tudom, hol végződik a polgár és hol kezdődik a munkás?

Az én szememben löbb beszülote van az egyszerű munkások, mint a kormány 5—6000 pengös létminimáin tengődő duplakényeres mandarinoknak.

Délben a józsefvárosi Omnia-mozgóban volt rendkívül népes és lelkes gyűlés. Weiss Konrád, dr. Balász László, Schubert János, Pékórits József, Schadtut Agoston, Takáts István, Nagy István és Tóth Gábor után Friedrich István beszélt:

nem kérek a kommenciós keresztényekből, akik a kormányhoz szaladnak oldalszalonnáért és cszimatálpalásért.

Ha olyan nagyon féltik tölem Budapestet, miért nem menek ki a kültelekre, a nyomortanyákra, a mélységben loyukat esükgató, elálkozott tömegek közé? Tegnapelőtt a külső Angyalpödiön voltam az én fötüzletelendő barátommal együtt. (Főkiáltások: „Éljen Tóth Gábor!”)

Ez a derék pap oda mert állni velem együtt északa, az Isten háta mögött, az elkeseredett protietártömegek elé,

amely tele volt szocialistákkal és tele volt kommunistákkal. Odaállt és beszélt nekik Krisztusról és beszélt nekik hazáról. A végén könyves szemmel szorongatták a kezét. És az urak odaát, a markázott, patentirozott, törvényileg védett keresztény táborban azt mondják, hogy én a kommunistákkal paktálok! Kedves barátaim! Gépészernék vagyok és politikus. Elnevelésérték gyújtásáért nem foglalkozom! Rendőrkérdőkkel, esendárszaronnyal, tanokkal nem lehet a tömegek sültén morajló kétségbeesést elcsinítani és én hivatást teszték, amikor nem engedtem át ezeket a kétségbeesett tömegeket a vörös Budapestnek.

Délután 4 órakor a Németségvi-uton volt gyűlés, amelyen dr. Tóth Gábor, Bieber József, Draskóczy László és Perczel Béla bizottsági tagok, Lévai László, dr. Csapó Ferenc, Kovács Andor és Benze Gyula beszétek.

Désy Géza a polgári pártok frontjáról

Az Erzsébetvárosi Községi Polgári Párt Lédermann Mór elnökelete alatt tartott ülésén Désy Géza, a párt listavezetője rámutatott arra, hogy minden pártban lehetnek igazságok és lehetnek tévedések, de föltétlen igazság, hogy a polgári pártoknak egy frontot kell alakítaniok. Emberi jószág és szolgáltatásésséggel kell megtölteni a pártkereteket. Utána Szécsék Emil, Benedek Károly, Ostváth István, Jakab Miklós és V. Kramer Teréz szóáltak föl. A kormánypárt XIII. kerületi szervezetének gyűlésén Dinich Vidor listavezető mondott programbeszédet, utána dr. Szekeres János, Sarkady Sándor, Bobitz Gyula és Mézes János szóáltak föl.

Wolff a pártútkról

A ferencvárosi Wolff-párt gyűlést vasárnap Hunkár Géza prépostplébános nyitotta meg. Schlachta Margit, Józsa Rezső és Töltőssy Miklós plébános után Wolff Károly beszélt a keresztény tábor pártútkjáról, akik a saját utjukon haladva keresik az érvényesülést. A Hermina-uti Homérosz-mozgóban Czettler Jenő elnöki megnyitójátán Petrovics Csillag és Mihalicus Zsigmond beszétek. Az angyalpödi gyűlésen Homonnay Tivadar kijelentette, hogy kiemelni kíván az állásbavázások ellen, de nemcsak állami vonatkozásban. A köbányai szervezetek gyűlésén Wolff kijelentette, hogy ott kezdődik a demokrácia, amikor a magántöke siet segítségére a nyomorgóknak. A VI. kerületi gyűlésén Wolff Károly, Toperczer Alonó, Piazza Győző és Szokoll Antal bizottsági tagok beszétek.

Hét gyűlést tartottak vasárnap a szocialisták

(A Reggel tudósítójától.) A szociáldemokrata párt vasárnap hét helyen tartott választói gyűlést. A legnagyobbobbzásban a budai Vigadóban folyt le, amelyen Käthly Anna, Büchler József, utána Peyer Károly a legújabb költésregyest bírálta. A gyűlés utolsó szónoka dr. Bánóczy László volt. Kisebb incidens csak a huszparti munkások gyűlésén történt, ahol az ügyetes rendőrtisztelők kivétellette a 18 éven aluliakat.

VIGSZINHÁZ

November 17 hétfő	Feketeszáru cseresznye
18 kedd	Feketeszáru cseresznye
19 szerda	A jó tündér 25-üdször
20 csütörtök	Feketeszáru cseresznye
21 péntek	Feketeszáru cseresznye
22 szombat	Feketeszáru cseresznye
23 vasárnap	d. e. 11-kor: Ez kell a gyerekeknek (Gyermekelőadás) d. u. 1/4-kor: A szent láng (Mérsékelt helyárrakkal) este 8-kor: Feketeszáru cseresznye

Pesti Futár

Nadas Sándor lapjának

november 15-iki száma mindenhol kapható!

Főbb tartalom: Jeritza és báró Popper (Egy pornográf regény hősei), Nemeshegyi Tibor, Hunyady Sándor (Egy fiatal író sikere), Maklár, Sebestyén és Upor

ÁRA 50 FILLÉR

Otthon, kávéházban, mindenütt egy név fogrog közzájón:

JAN

KIEPURA!

Otthon, kávéházban, mindenütt egy filmet dicsérnek: A

FORRÓVÉRÜ VÁROS

Ma este háromszor nézheti meg a

Royal Apollóban

5, 1/8 és 1/10 órakor

József 429-46, 419-02

Bethlen titkárának adta ki magát egy szélhámos és faxiprovizióért mutogatta a külföldieknek a miniszterelnöki palotát

(A Reggel tudósítójától.) Nem mindennapi szélhámosságra jött rá vasárnap a rendőrség. A különös szedelés a következőképpen történt: Egy előkelő társadalmi állású budapesti urnak külföldi vendégei érkeztek, dr. Emil Colette norvég guáros és a felesége. A külföldi házaspár legutóbb a Várban tett sétát s miközben éppen a miniszterelnöki palota homlokzatát nézegették, a palota kapuján kijött egy magas, elegáns ur, udvariassan hozzájuk lépett és így mutatkozott be:

„Dr. Salamon Leo vagyok, Bethlen miniszterelnök titkára.”

Az elegáns titkár mindjárt nagy előzékenységgel és szakértelemmel magyarázni kezdte a külföldieknek a palota érdekes történelmi múltját, amit az idegenek hálás örömmel fogadtak. Be is vezette őket a palotába, amelyet előzékeny otthonossággal mutogatott meg belülről is, majd átvitte az idegeneket a városlátóba, ahol a kormányzósgás Istállót mutatta meg. A látóvalok megtekintése és a szellemes, németnyelvű kalauzolás után a miniszterelnök városlátója végül följajánlotta a közelben várakozó autóját, hogy azzal át is viszi új ismerőseit dunaparti hoteljükkbe. A házaspár el volt ragadtatva és hirtelenében a buszással föl se tűnt nekik, hogy amikor a Rithez értek,

a soffőr 40 pengő viteldiját kért.

Dr. Colette készséggel kifizette a soffőrt s a viszontlátás reményében vált el a kellemes miniszterelnöki titkártól. Az érdekes esetet dr. Colette természetesen elbeszélte aztán pesti

barátjának is, aki — rögtön a rendőrségre sieltt és följelentette az ismeretlen szélhámost. A rendőrségen, amint a Salamon Leo nevet meghallották, már tudták, hogy kiről van szó. Salamon régi ismerőse a rendőrségnek. Ő volt az, aki két évvel ezelőtt több pesti szanatóriumban tanulmányi úton levő osztrák orvosnak adta ki magát, megmutogatta neki a szanatóriumok egész berendezését és csak távozásra után vették észre, hogy az orosz öltözköböl eltűntek a pénztárcák.

A szanatóriumok szélhámosát,

aki e látogatások alkalmával orvosi tudásával tőkéltesen megévezte az orvosokat, akkoriban el is hűlték, többrendbeli lopás miatt. Amikor kiszabadult, ismét azzal vonta magára a rendőrség figyelmét, hogy a Vigadó épülete előtt a külföldiekhez furakodott és mint hivatalos idegenvezető ajánlotta föl nekik szolgálatait s természetesen visszaért az idegenek bizalmával. Emiatt egy időre a tolonházba is került. Most aztán újabb szereplése után vasárnap a rendőrség előállította Salamon Leo-t. Azzal védekezett, hogy passzióból igyekezett örömet szerezni az idegeneknek. A soffőr viszont azt vallotta, hogy Salamon így szerzi számára az utasokat és

a taxidijból provizóit kap.

Miután a kárösszeg, amit eddig bejelentettek, nem nagy, Salamon Fihallgatása után elbocsátották a rendőrségről, tiltott címbaszólat miatt azonban az eljárást megindították ellene.

A két perc elmult és fölhangzik a Cometaph és a brit birodalom összes háboru elesettjeinek emlékére föllállított szobrai előtt a katonai kúr-tűsök fájdalmas takarózt kürtjele.
E kép felejthetetlen. A meghatottság benító erőjével ható néma esőnd. A rokkantak szemé-ből könny szivárog; nekik a kúrtszó emlékez-tetés az elmúlásra, csak a gyermekek arca mo-solyog, az ő számukra a kürtjel még muzsika-szó...
Falus Pál

A miniszterelnök a spanyol Reva szindikátussal tanulmányoztatja az Alföld öntözési problémáját

(A Reggel tudósítójától.) A minap az Alföldön járt Magyarország barcelonai főkonzulja, Ruttkay Udo, aki különböző helyszíni szemlék és tárgyalásokon érdeklődött az Alföld öntözési kérdéseiről s azokról a munkálatokról,

amelyek már hetekkel ezelőtt topografikus s agreologikus kezdtek a Hortobágyon.

Ruttkay főkonzul utazásával egyidejűleg híre terjedt, hogy Bethlen miniszterelnök intézkedésére spanyol tanulmányutrat küldött Ruffy-Farga Kálmán felsőházi tag és Hauser János tanár visszaérkeztek Spanyolországból. Amint A Reggel értesül, a spanyolországi kiküldetésnek és Ruttkay alföldi utazásának az az összefüggése, hogy a kormány

tárgyalásokat kezdett a spanyolországi Reva öntözésszindikátussal az Alföld öntözömuveinek létesítése ügyében.

Ezek a tárgyalások előrehaladt stádiumban vannak és úgy látszik, hogy az Alföld öntözésének problémája közelebb jut a megoldáshoz. Műszaki körökben azt beszélik, hogy a kérdés pénzügyi és technikai megoldására vonatkozó előterjesztések

még ez év folyamán elkészülnek s decemberben már a miniszterelnök elé kerülnek.

ugy, hogy a tavasszal megindulhatónak ezek a munkák, amelyek két és félmillió holdnyi terület öntözését, valamint a Nyíregyháza és Debrecen közötti csatorna kiépítését biztosítanák.

Piros zsakettben, ezüst mellvérttel zászlók alatt, fegyverek nélkül...

London, november 14.

Vannak emlékek, amelyek az emberi agyban lefotografálva megmaradnak és nem fakulnak el, amíg élünk.

Íly emlékem a természet nagyszerű mozdallansága a tropikus égör alatti Caribbean-tenger tükörsíma fölött. Lehelletnyi szél sem rebben, a csönd hatalmas fizikai pozitívumná válik. Ezt az érzést is túlszárnyalta a fegyvertelen megköltésű ünneplő London.

Egy angol költő megénekelte a flandriai angol katonasírokon virágzó pipacsok nyílását, cunck jelképül minden gyermek, felnőtt, férfi és nő egyaránt művirágu pipacsot vásárolt és nem volt teremelt lélek Londonban, aki azt ne viselte volna, óriási összeg jutott a rokkantak alapjára.

A Cometaph, a hősi halottak megrózsá emlékműve a miniszterelnöki paloták féltékeny terén föllobogózza...

10 óra. Kemény vezényszavak és a katonai indulók ütemeire az emlékmű elő sorakoznak a lengeri, szárazföldi és légi haderő fegyvertelen különítmenyei színpompás díszegyenruhákban, élükön a királyi gárda óriási, piros zsakettben, ezüst mellvérttel, fehér nadrágban a feszülő combokon. Ez az egyetlen katonai egység, amely fegyvertelen jelent meg: a király és zászlaja nem állhat védtelenül vagy fegyvertelenül. Előtűk a király és a királyi hercegek, a kormány tagjai és az indiai uralkodó hercegek nemzeti císeletben.

A csillogó csoporttal szemben, de a királlyal egyenruhában gyülekeznek a háborus rokkantak, bének, vakok és vitézségükért kitüntetettek komor, megrózsá légiója. Létekbemarkoló és gondolateltű az ellentét az arannyal és ezüsttel dusan borított egyenruhák és sugárzó arcok után a kopott, kifényesedett polgáriruhások sápadt, barázdás, gondterhelt arcát látni. De megnyugtató büszke tekintetük és mellüket díszítő rangtek kitüntetések. Mindenki érzi, hogy órajuk keresztül szólnak a világháboru hősi halottai az élő mai nemzedékhez. Vajjon mit üzennek a halottak?

11 óra. A királyi tábort egyenruhában megindul és elhelyezi koszorúját, majd a walesi herceg mindig elői rokonszenves alakja lép elő; a yorki herceg koszorúja után elhangzott az utolsó harangütés és a százezernyi tömeg egyszerre megdermedt egy elzékenyült mozdallanságban... Mindenki leveszi a kalapját e pillanatban Angliában. Emberek, járművek, gépek megállanak, városokban, falvakban, országúton és sínpárok közt. Anglia két percig azokra emlékezik, akik életüket adták a birodalomért és a királynak.

Két magasztos, ténészes perc. Az élők gondolatosságunk Krompocher-féle fénymenthol-dragéet, Használatra egyenlo a fényhatalalival. Mindenhol hasznáto, 1 doboz ára 60 fillér

Gégehurut és rekedtség ellen

latai a holtak emlékeit keresik, harag, irigység, minden nemtelen, alacsony, aljas érzéstől megtisztulva, Krisztusi lélekkel...

Elérkeztünk a mélyponthoz! Ennél olcsóbb már nem lehet! Ez több, mint árleszállítás!

Lehetővé tettem, hogy

karácsonyi szükségletét

mindenki már most beszerezhesse, mikor a választék teljes és tisztelt vevőimet, a torlódások elkerülésével, nyugodtan és lelkiismeretesen kiszolgálhatom.

Az országszerte olcsóságáról ismert

maradék- és divatáruháza
VI, Andrásy ut 6

Ime, felülmulhatatlan áraink:

Selyem:	Crepe Satin prima minőségű műselyemből... P 5.50	Bársony:	Mintás divatbársony... P 1.95
Sima nyersselyem... P 2.90	Tiszta selyem tiflisz... P 9.80	Cord bársony mintás és sima... P 2.40	
Crepe de Chine radium műselyemből... P 3.50	Tiszta selyem marocain... P 9.80	Ruha- és köpenybársony 70 cm széles... P 4.90	
Csikos nyersselyem női ruhára és uri ténérneműre P 3.90	Szövet:	Mosók:	Tenniszflanell... P —.49
Marocain műselyemből... P 3.98	Tweed kelme... P 1.98	Bársonyflanell... P —.95	
Romain prima... P 4.98	Gyapju crepella... P 2.95	Matlasse sima és mintás... P 1.50	
Tiszta selyem georgette... P 4.98	Jerszey selyem ólsvövessel... P 2.98		
	Kosztüm és kabátkelme 150 cm széles... P 4.95		

Goldberger-Bemberg Parisiette maradékok 1.40 | Filtex Sevillák 1.25

HIREK

Én vagyok, én vagyok

*En vagyok a Hold, az a bús tóveteg
Tölem ne féljetelek*

*A tajték felhő mely az égen andalog
En vagyok, én vagyok*

*S a tépett plakát is mikor úgy didereg
Mint az árva gyerek*

*Az a gazdátlan eb, az is én vagyok
Jaj fel ne rugjátok*

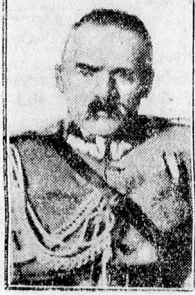
*Az alma ha adja azt az álomjő szagot
Erzem az én vagyok*

*En vagyok, én, az az ősi levél
Két rúd fűszekáz a szél*

Szép Ernő

Pilsudszki

A marsall bizonyára tökéletes lelki nyugalommal várja a mai választások eredményét. Sürrü bajusza alól halk s nem mindig szalonképes megjegyzéseket fűz a sürgönyökhöz, amelyek az egyes kerületekből irányába befutnak. De egyébként egy pillanatra sem kételkedik abban, hogy a lengyel országgyűlés minden akaratát ellenében semmiféle akadályt nem fog gátolni. A marsall ugyanis a Belvedereben ül, Erős Ágost hecses és elragadó barokk-kastélyában, míg azok a lengyel politikusok, akik a választás eredményét minden hatósági felfang és katonai erőszak ellenére is megmáshatatlán volna, a breszlitöcséki várkamaratában fagyoskod-ladügyminiszter, a lengyel választások diktátora

Pilsudszki választások diktátora

... mert ámbár törvényben megszabott ok nem volt elfogatásukra, a lengyel munkásság, városi polgárság és független paraszti parlamenti pártjának vezetői fegyvereként raboskodnak egy egykori cári erőben. Igaz, Pilsudski is volt rab, politikai fogoly. Rab volt a varsói citadellában, az orosz politikai rendőrség rabja, amely bizonyára elfütyülte volna a jorradalmi szocialisták egyik szellemi vezérének a farsangi szavát és elragadó tollal fiatal embert, ha társai a börtönből ki nem szabadítják. Rab volt Pilsudski Magdeburgban is, ahová a német császári kormány záratta el, amikor a lengyel szabadsapatok löse kényelmetlen és veszedelmes vált. Ah, de ez régen volt, egy évtizeddel, egy évszázaddal ezelőtt. Akkor a szabadságért küzdött Pilsudski, az édes és romantikus lengyel szabadságért, amelynek való mivoltát csak a háború után ismerték meg a németek, az oroszok, az ukránok és a zsidók. Igaz, hogy ma már a lengyel munkásság és a lengyel parasztság is közelebről megismerkedett ezzel a lengyel szabadsággal, a Pilsudszki, amely abban különbözik az orosz antikratizmustól, hogy... Miben is különbözik? Bevalljuk, semmiben sem különbözik. A cári Ochrana épp úgy bánt el eskönyös alattvalóival, mint az eredekek kormánya azokkal a lengyel alattvalókkal, akik a sikamlós szót „szabadság”, eltérő módon értelmezik. Épp úgy börtönbe veti, a törvényt épp úgy megkerüli, épp úgy a maga javára forgatja, a kiseb-

ségi és ellenzéki vezetők hamis és koholt vádak alapján épp úgy törvényt élvezték, az ellenzék listáit épp úgy megsemmisíteli, épp úgy szervez büntetőexpedíciókat, falvak, városok és egész vidékek ellen, mint a hírhedt orosz Fekete Szarak, választókat épp úgy foszt meg szeszével választói jogától. Azaz nem éppen úgy. Az orosz császári kormányban volt annyi tisztesség, hogy ezekhez a kicsinyes fogásokhoz nem folyamodott. A Dumának nem volt hatalma és befolyása az ország kormányzására, de a Dumát szabadon választották. A pétervári Dumában a kadettok és a szocialisták olyan bátor beszédeket mondtak a háború kellős közepén, ami a mai Lengyelországban halált jelentene. A galíciai vereségek után Kerenszki ezzel fejezte be egyik beszédét a Dumában: „Az orosz kormányról nehéz megállapítani, vajjon melyik tulajdonsága a jellemzőbb: az ostobasága-e, vagy a gonoszága?” Ezt vagy ehhez hasonlót csak Pilsudszki marsall mert a régi lengyel parlamentben mondani, a képviselők közül senki. Az új lengyel országgyűlésben az ilyen és ehhez hasonló kijelentésekre pedig nem lesz a marsallnak szüksége. A kisebbségek néhány képviselőjén kívül nem lesz ebben a gyűlésben férfi, aki a csontosan boltosuló homlok mögül vészfénylőn kitűző akaratával szembe szállana. De vajjon mi lesz a vége e kavargó övönnek, amelybe az új Lengyelország az emberi gondolkodás határmegyéjén vágatott kalandos emberi lélek sodorta? Történeti „invarianta”-nak, megváltoztathatatlanság sorsnak nevezik historikusok a népek és országok életében ritmikusan megismétlődő szomorú fordulatokat. Nem ilyen szomorú fordulat előtt áll-e ma Lengyelország, tragikusan eltorzított fascista kísérletek e sajnálatraméltó áldozata?

Kiss Dező

— Vidéki előfizetőink figyelmébe! A mai napon postai befizetőlapot mellékelünk azon előfizetőink lapellátványához, akiknek az előfizetés november 15-én lejárt. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megújítást kellő időben küldjék be, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen. A Reggel kiadóhivatala.

— Még enyhe idő, később hűsüllyedés... A budapesti meteorológiai intézet asztrónap délből kiadott jelentésében az időjárásról a következők: Nyugatról csörs forduló, egyelőre még enyhe idő, később hűsüllyedés várható.

— „A kiskisgáz minden luxusszükséglete két karikagyűrű és egy nikkellánc...” A Nemzetiparosság, Kereskedelem és Országos Szövetésge vasárnap délelőtt tartotta szakmai kongresszusát. Vágy István debreceni küldött föltartá azokat a súlyos sérelmeket, amelyeket a luxus- és forgalmi adó mai rendszere az ékszerkereskedelemelek okoz. Ma, amikor a forgalom már teljesen lecsökkent, nem tudják az igen súlyos költségek mellett még a luxus- és forgalmi adó nagy terhet vállalni. A vidéki ékszerkereskedelem bázisai a kiskisgázok alkotják, ma pedig ennek a rétegnek minden luxusszükséglete: két karikagyűrű és egy nikkellánc. Gáspár Ferenc szegedi küldött szerint üségeket és luxusadót egyszerre ugyanarra a társadalom rétegre kivetni nem lehet.

— Zalamegye 500 hold erdőt visszakupott Jugoszláviától. Nagykanizsáról jelenti A Reggel tudósítója: A trianoni békeszerződés alapján Zalamegyét megváltási ár illette meg a jugoszlávok által elszakított területen lévő kőzetekről, szabályozott vízekről és más munkálattokról, amivel szemben Jugoszláviának is ellenkövetelése voltak Magyarországgal szemben. A magyar és jugoszláv kormány között hosszas tárgyalások folytak a Zalamegyét illető javak, így elsősorban a légrádi erdő ügyében. Ezek az elszámolási tárgyalások nemrég befejeződtek. A Zalamegyét illető 300.000 pengő érték fejében az elszakított légrádi erdőből körülbelül 500 holdnyi területet hasítottak ki Zalamegye részére. Az erdőterületet vasárnap adták át a kormány képviselőiben megjelent Csatóry Béla miniszteri tanácsos és Erdélyi Erdőgazdálkodási miniszteri biztos jelenlétében Bódy Zoltán zalamegyei alispánnak.

— A magyar kir. osztálysorsjáték résztvevői fölkérnek, hogy az esedékes megújítási betét (egész sorsjegy 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P) és az előírt 30 fillér költséget a holnap, 20-án kezdődő 11. osztály húsdíja előtt fizessék meg, különben minden joguk elvesz.

— Ötven halottja van a lyoni hegyomlásnak. Párisból jelenti A Reggel tudósítója: A lyoni földcsuszamlás romjainak eltakarítása közben a vasárnapra Virradó éjszaka újabb tíz holttest került elő, köztük 8 fűzőlőnek borzalmasan összezsúvzott holtteste. Kettőtük karját között találták meg az a két asszonyt, akiket a fűzőlők a ház összemomlásának percében akartak kimenteni. Már eddig is bizonyos, hogy legalább 50 ember vesztette életét a katasztrófnál. Ez a szám alighanem még növekedni fog, mert az összeomlott kolestor lakóinak számáról a hatóságoknak nincsenek pontos adatai.

— A Goetheum-egyesület bemutatkozása. Vasárnap délelőtt a Belvárosi Színházban mutatkozott be a svájci Goetheum egyetemi csoportja. A nézőtér zsúfoltság megtelt társadalmi életkétségekkel és jól ismert fővárosi művészekkel, akik kíváncsián várták, mi újat tud mondani az antropozofikus alapon álló mozdulatművészet. A bemutató nem talált egységes fogadtatásra, noha elvitathatatlan, hogy volt némi közönségsiker. A bemutatott számok, amelyeket részint zené, részint szavalkísérettel mellett alakítottak, pusztán a karok és törzshajlások minduntalan visszatérő monoton mozgására vannak utalva. Ez pedagógiailag lehet érdekes, művészi létjogosultsága azonban legalább is vitatható...

— Vasárnap Békéscsaba halálragzó egy üriasszony egy turaautó és továbbrohogott. Békéscsabáról jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap délelőtt Békécs közleg Főutcáján Dávid Sándorné, egy városi tisztviselő özvegye át akart menni az uttesten, de abban a pillanatban arra rohogott egy fekete turaautó, amely elgázolta. Az autó vad iramban továbbhajszálgott. A szerencsétlen üriasszony néhány perccel később a kórházban meghalt. A gázoló autó közrekerítésére megindult a nyomozás.

— Hazásság. Márkus Marián, dr. Márkus Jenő fővárosi orvos leánya és Steinhil István butorgyáros vasárnap Budapesten házasságot kötöttek. — Boronkay László (Budapest) és Ecker Margit (Bakony) jegyesek. — Grosz Sámuel és, Máty. főgőlyező leányát (Miskolc) eljegyezte Márk Lajos győzezsébes (Kisvárd). — Dr. Fischer Dező főgőlyező (Kaposvár) és a főgőlyező Bírbanak Lili (Miskolc). — Dr. Pataki Manó és felesége, Dr. Kovácsné a mai napon ünneplik házasságuknak 50. évfordulóját.

— Özvegy Szabó József síremléke felavatása. A Pesti Izs. Hittökés Szervelet emelt Özv. Szabó Józsefné szíri. Graner Jenőnek, aki negyvenhárom egész nyugodt közönséges halandóval együtt a székelyfővárosi, amelyre egy ingatlanügyi helyománnyal, fűrészes tanítónak felbecsült kőművesek által végrehajtották. A síremlék, amelyen a név, a születési és halál dátum, a Kerepesi-úti régi temetőben, ahol testületileg jelent meg a Pesti Izs. Hittökés előjárása, a Szentegyet és a Nőgyelet küldöttsége. A fővárosi Mihal főgőlyező, Padányi tanfolyó és Kádár Pál képviselők, Fischer főrabbi, Stern Samu és Fischer Hermanné méltatták a jótékony urasszony érdemeit.

Izléses, finom és kedves ajándék: Szerencsi Gourmand-vonbon

— A Corvin-Aruházban a legzombib szétosztása alkalmával szombaton oly záros jelenetek látszódnak le, hogy az Aruház kénytelen, a legzombib szétosztásán bízható. A Corvin-Aruház ugyanis nem telt el állandó vevőit oly záros jelenetek, amelyek szombaton déltől elhárultak. A Corvin-Aruház vezetősége ennek folytán elhatározta, hogy egyelőre előltni a legzombib további szétosztását, azonban a közeli napokban egy új tervet fog ismeretlni, amely lehetővé fogja tenni azt, hogy az Aruház állandó vevői is legzombibban jussanak. Azt már most is elvárhatjuk, hogy legzombibban csak annak lesz fogadtatás, akinek a legzombibban szétosztásán, a legzombibban ügyében robuszban új közönség fog megjelenni.

Külföldi nevelőintézetek:

HANNOVER Friedrichstrasse 7-8
Leánynevelőintézet „Haus Sonne”
Elismerten kiváló, egészséges fekvés. Nyelvelk. Zene, Irodalom, Háztartástan, Sport. Prospektusok kiadóhivatalunkban.

Goslar am Harz Töchterheim Dettmer-Lahnor
Tulajdonos: Dr. Lahnor és neje szíri. Frein v. Watter. — Legelőkeiből intézet, gyönyörű fekvés. Nyelvelk. Zene, Sport. Saját tanítványok. Háztartástan. Határozás. Tenyves. Prospektus kiadóhivatalunkban.

Kiesewetter Fremdenheim Jena, Gartenstrasse 1
Kittimo otthon tanuló leányoknak és fiúknak. Jó berendezés. Elismerten jó ellátás.

Dora Menzler Schule: Gimnasztika és helyes testtartás részére
Tanítóképző hölgyek és urak részére. Leipzig, Grassistrasse 33, Prospektus

EISENACH, Rainweg 27
Leányotthon „HAUS ROSENBECK”. Nyelvelk. Zene. Irodalom. Háztartástan. Sport. Prospektus

ELISMERT JÓMINŐSÉGŰ

sajátkészítményű fehérneműinket leszállított ársó árban árusítjuk Selyempuplin- és oxfordingek 12.— P Gyapjupulloverekben és mellényekben nagy választék

VÉRTES ÉS SEBESTYÉN, Múzeum-körut 15

— Vasárnap elfogták Sagmüller apátplébános merénylőjének büntetését is. A rendőrség a napokban, amint ismeretes, egy trafiktolvალის tettesének keresése közben elfogta *Liszman Józsefet*, akiről kiderült, hogy ő volt az, aki revolverrel támadt rá *Sagmüller öbudi apátplébánosra* s a plébánia kasszáját kirabolta. Liszman beismerte, hogy *három társával ö rabolta ki* a Lágymányosi-ut 7. szám alatt *Dobos István trafikját is*. A rendőrség Liszman vallomása alapján *vasárnap elfogta a társaság mind a három tagját, Pap Bertalan szabóságét, ifj. Tóth Miklós cipészt és Farhas Ernő kerteszt*. Mind a hárman beismerték tettüket, amire *letartóztatták* őket.

— Vasárna leplezték le Körösfői Kriesch Aladár síremlékét. A Céhbeliek társasága vasárnap délelőtt leplezte le a farkasrúti temetőben *Körösfői Kriesch Aladár* festőművész síremlékét. *Teles Ede* emlékbeszéde után *Liber Endre* a főváros, *Paur Géza*, *Szoblya Ferenc* és *Hende Vince* pedig a különböző művészértársaságok nevében koszorúzták meg az emlékművet.

— Zsebtolvajnót fogott a vőlegény vasárnap délután a *Dohány-utcai templomban*. Különös incidens zavarta meg vasárnap délután a *Dohány-utcai templomban Préger Jenő malomtisztviselő esküvőjét*. A szertartás után, amikor a fiatal pár kifelé haladt és a gratulálók körül fogták őket, a vőlegény hirtelen észrevette, hogy *valaki benyúlt a hátsó zsebébe*. *Megragadta a kezét*, gyorsan hátrafordult és *egy mosolygós, bíberbundás elegáns hölgyet látott maga mögött*. *Préger nem engedte el a hölgy kezét*, rendőrt kiáltott, aki a nőt kivégezte a násznép közül és *előállította a főkapitányságra*. Itt hamarosan kiderült, hogy a *bíberbundás hölgy, aki előbb Szigriszt Lajosnénak mondotta magát, Paczek Ilona, többszörösen büntetett zsebtolvaj*. Azzal vélekedett, hogy a tolongásban meglökték és a *keze véletlenül csuszott be a vőlegény zsebébe*. Ezt a védekezést természetesen nem fogadták el, *Paczek Ilonát őrizetbe vették*.

— Sztrájk a Comédie-ben... Párisból jelenti *A Reggel* tudósítója: *A Comédie Française-t sztrájk fenyegeti*. A színészek nagy része, valamint a segéd- és műszaki személyzet munkabeszüntetéssel fenyegetdik a tulságosan alacsony fizetések miatt. A színház igazgatója, *Fabre*, teljesen *jogosultnak tekintik a követeléseket*.

— Vasárnap avatták föl az olasz hősi halottak budapesti temetőjét. A rákoskeresztúri hősök temetőjében *háromszáz olasz hősi halott sírját avatták föl*.

— Szántó Róbert volt szabadkai lelkész lett a *Lágymányosi evangélikusok új papja*. Vasárnap délután lelkészi választott a Lágymányos evangélikus lakossága. Tavasszal halt meg az öreg pap, *Szűcs Gábor*, akinek az örökére igen jeles lelkészek pályáztak. A választást már több ízben el kellett halasztani, mert a hívek akarata és hajlandósága nagyon megoszlott. A mai választáson *Szántó Róbert volt szabadkai lelkész győzedelmeskedett*, 255 szavattal, 219 szavazatot kapott *Vickert Lajos* mezőúri és *Zémann Zoltán* tállyai papnak is voltak hívei. A megválasztott új kelenföldi lelképásztort néhány nap múlva iktatja be hivatalába *Raffay püspök*.

— Vasárnap elkobozták a „Népszavát”. A „Népszava” vasárnapi száma a szoros vizsgálóbíró intézkedése a rendőrség elkobozta. Az elkobzás a lap „Erforduló” című cikke miatt történt.

— Holnap dől el a kormánypart értekezletén, hogy *bolétdrágítás lesz-e, vagy földadó-mérséklés?* Az egységes párt kedden délután értekezletet tart, amelyen két javaslat között fognak választani. Az egyik: hogy fölemeljük a lisztforgalmi adót és ennek jövedelméből *készpénzben emelik föl a bolétot*. A másik, hogy a boléta marad 3 pengő és a *földadó egy részét elengedik, mégpedig degresszív alapon*, ami a *kisebb birtokoknál nagyobb, a nagyobb birtokoknál kisebb adóelengedést jelent*. Egyébként a pénzügyminiszter még e héten benyújtja a képviselőházban *takarékossági javaslatát*, amely a *Bethlen* miniszterelnök által már bejelentett különböző takarékosági intézkedéseket foglalja össze. A törvényjavaslat többek közt intézkedik arról is, hogy *állami autókhoz csak hivatalos személyek és csak hivatalos uton használhatnák*.

— Halálhöz. *Pécsi Petricits öböl*. Pozsony varmegye nyugalmazott főügyője e hó 11-én Rákospalotán meghalt. Pénteken temették el nagy részét melletti a rákospalotai temetőben. — *Özv. Palatin Teodor* 77 éves korában elhunyt. Hétfőn délután 3 órakor temetik a Keresztúri temető halottasházából. Az elhunyt házastársában *Palatin Béla*, a Ganz villamosági gyár igazgatója, dr. *Palatin Andor* ügyvéd, *Palatin István*, a Szigetvári nyugalmazott főügyője e hó 11-én Rákospalotán meghalt. Igazgatója özvegyjüket gyászolják. — *Dr. Haasnek József* mérnök, a Skoda-művek helyettes vezérigazgatója és műszaki vezetője a szombati vasárnapra virradó éjjel 57 éves korában agyszélhüvelében meghalt.

— *Irodáruzen gondol alól mentesül*, ha levelezését (házon kívül is, idegen nyelveken is) leírást, diktálást, sokszorosítást általunk végezteti el. A legnagyobb mennyiséget 24 óráig belül szállítjuk. Lukács-iroda, Nádor-utca 17. Telefon: 224-75.

— *Vértes és Sebestyén* (Múzeum-körül 151 ösi újdonságai fölűnést keltenek, izlésben, minőségben és árban vezetnek.

Egy autó, amelyben Solymossy báró és Nádosy volt országos főkapitány ültek, vasárnap elgázolt egy biciklistát

(*A Reggel tudósítójától*). Az Aréna-ut és a Sajó-utca sarkán vasárnap délután a *Bp. 30-47* számú autó, amely báró *Solymossy Elek* tulajdona és amelyet *Majkó Gyula* sofőr vezetett, *elgázolta Dömény Lajos biciklistát*. Az autóban

báró *Solymossy Elek* és *Nádosy Imre* volt országos főkapitány ültek.

A sebesült *Dömény Lajost* a mentők a *Rökus-kórházba vitték*. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség azonnal megindította a vizsgálót és

a főkapitányságon kihallgatták *Solymossy bárót* és *Nádosy Imrét* is.

a sofőrrel együtt. Mindhárman azt vallották, hogy a szerencsétlenséget a *biciklista viggazatlansága idézte elő*.

— Vasárnapi öngyilkosságok. Vasárnap estefelé a *Bajnok-utca 27. számú ház előtt* összeesett egy jólülözött férfi. A helyszínen megjelenő mentők megállapították, hogy *medinámérgezés van* és beszállították a *Rökus-kórházba*. A zsebében talált iratokból kitudott, hogy *Balgay Ferencnek hívták, 39 éves magánhírvábó*. Találtak nála egy edüt is, amelyre ez volt írva: „*Szerettem, szeretlek... Felcsésem* *Bajnok-utca 19. szám alatt lakik*.” — *Öböl*, a *Kaesz-utca 31. szám alatti iskolában Góza Ferenc osztálytanára, az iskolaszolgálat fia*, vasárnap meelbújtte magát. A fit az iskola tornatermében *felállította a leveleket egyesület székényét*, így szerzett magának lögyvert. Mielőtt az öngyilkosságot ölkövette, előbb *két golyót lökött az ablakon* s a golyók a szemben lévő ház két ablakát *furútk* keresztül, de kárt nem tettek senkiben. *Góza Ferencet súlyos sérüléssel vitték a mentők a Rökus-kórházba*. — *Keeskenéti István kőművesegéd* vasárnap délután 3 órakor az *Erzsébethidről a Dunába ugrott*. A dunai motorosörtség kimentette s a *Rökus-kórházba szállították*. — *Kont Gizella varró* Széchenyi-utca 10. szám alatt lakásán *lökölőedüt* ivott. *Elvesztélyes* belső sérülésekkel szállították a *Rökus-kórházba*.

— A *Villamos Singer-varrófény*, amely minden közönséges villamosvezetékre *rakapcsolható, praktikus és a szemét kíméli*. Próbálja ki ön is. *Singer-üzletek mindent*.

MEGNYITOTTUK ÚJ FŐOSZTÁLYAINKAT

Játékárúk	III. emelet	Háztartási cikkek	III. emelet
Kályhák és tüzhelyek	III. emelet	Világítási cikkek, lámpák	III. emelet
Porcellán- és kőedények	III. emelet	Üveg- és kristályárúk	III. emelet
Iparművészeti cikkek	II. emelet	Cukorkák, tea és kakao	földszint

Az új szárnyépület és a III. emelet igénybevétele eladási helyiségeink területét négyzetméterrel növelte. Áruházunk régi osztályait lényegesen kibővítettük és azokat az eddiginél is dusabb választékkal rendeztük be. Új osztályainkban is nagy a választék, minőségeink jók és áraink valóban olcsók!

Tekintse meg

40 kirakatunkat, melyek legnagyobb részében új osztályaink cikkei helyezték el.

— Vasárnap a kormányzat jelenlétében avatták föl a kelenföldi új református templomot. Vasárnap délelőtt avatták föl az új kelenföldi református templomot, amelyet a nemzeti hadsereg tizenegy évvel ezelőtti bevonulásának emlékére a Magyar Advent Templomának neveztek el. A famenyvezetes és fakarzatú magyar-arsztilusú templom Urasztala előtt **Horthy kormányzó** foglalt helyet, az első sorokban **Juhász Andor**, a kuria elnöke, **Darányi, Petri, Szász** és **Benkő** államtitkárak, **Erdélyi Loránd** alispán, **Ripka** főpolgármester, **Berczel** alpolgármester, **Némethy Károly** református főgondnok és a protestáns közélet számos más előkelősége ültek. Az ünnepélyes istentisztelet során **Ravasz** püspök mondott megrázó prédikációt.

— Tizenegy évvel ezelőtti események és tömegek, de-magógok és kalandorok mögött előltni a nemzet be-sározzott szent ocaja — mondotta. — Bizni eszelle-nesen, csodát várva és csodát teremtve: ez ma a hő-siesség. A nyomorúság árnyéka nem fojtathat meg bennünket. Verje el inkább a vetést a jég, csak a bizalom maradjon meg. Ennekül egyetlen hadsereg sem tud csatát nyerni... Ha sutógok, szemforgatók, hunyorgatók azzal járnak-kelnek közöttünk, hogy jón a forradalom, vigyázzunk, mert így tönkre lehet tenni egy nemzetet! A nehézen már tulvagynak, a nyilpöncöt elerik és ha volna is még valami hátra, nem fogytunk ki a türelomból. Odajutottunk, hogy a legnagyobb hazafi az, aki a legbátrabb és a leg-higgadtabb.

— A japán miniszterelnök jobban van. Tokió-ból jelenti: A vasárnapi orvosi jelentés sz-erint a miniszterelnök állapota állandóan javul.

— Vasárnap temették el **Fereney Sándort**, a volt temesi alispánt. Pataktalvi **Fereney Sándor**, Temes-megye volt alispánja, a Reviziós Liga helyettes elnökét vasárnap délután nagy részvét mellett temették el a kerepesi temetőben. Az egyházi szertar-tást **Hunkor Géza** apátplébános végezte. **Lukács György** bucsubeszéd után a temesmegyei magyarok nevében dr. **Nemesny Mihály** mondott megható bucsuzót. A meglekelt sorában ott volt **Fereney Ferenc**, Iovady államtitkár, **Eötvösösi Olivér**, **Ágostásó Tivadár** és **Urmányz Nándor**.

— A határszéli barlangokban rablóbandája volt az elfogott tokaji rablójlikosnak. Tokaj-ból jelenti a *Reggel* tudósítója: **Tanyi Gábor**, aki a múlt héten meggyilkolta szőlőkunyhójában **Ször Ferenc** tokaji lakost s akit, — mint ismeretes — Gyöngyösön fogtak el, kihallgatás-akor meglepő dolgokról tett vallomást. Ki-derült, hogy a rablójlikosságot társával, **Kurucz Gyulával** együtt követte el. **Kurucz** és **Tanyi** két másik társukkal, **Fekete Miklóssal** és **Kiss Kádmánal** — valamennyien 20—22 évesek — rablóbandát szerveztek s az volt a tervük, hogy a határszéli hegyek barlangjai-ban ünek tanját és majd onnan fognak rabló-kalandjaikra kirándulni. Már több „prába-belőrést” is rendeztek, így Tokajban feltörték **Hornyák Gábor** hentesüzletét, ahonnan ren-gteg kolbászt, szalonnát és mindenféle husne-műt vettek magukkal, hogy barlangjukban el-raktározzák. Ők törték föl a tokaji **Fuchs**-féle üzletet is, ahonnan italt és más élelmiszereket számkányoltak. Tanyit beismerő vallomása után átkísérték a sátoraljaújhegyi ügyész-séghez.

— Az építési törvénytervezet ellen tiltakoztak va-sárnap a Dunántul kőművesmesterei. Nagykanizs-ról jelenti a *Reggel* tudósítója: A dunántul kő-művesmesterek vasárnap délelőtt a nagykanizsai városháza nagyterében nagygyűlést tartottak. A felszólalók rámutattak az építőipar mai súlyos hely-zetére és tiltakoztak az építési törvénytervezet sé-relmes rendelkezései ellen. Követelték, hogy a kis-lakásépítési akciónál és közmunkáknál a *kisiparosok*at juttassák munkaalkalmához. A nagygyűlés fölir a kormányhoz, hogy biztosítsa a kőművesmesterek-nek az egyszerű, egyemeletes lakóházak építésének önálló munkakörben való elvégzési jogát és a 30 mil-liópengős lakásépítési akció kiszélesztését.

— Három hősi emlékművet lepleztek le vasárnap a cserkészek. A Magyar Cserkészszövetség vasárnap délelőtti közgyűlést tartott a Tudományos Akadémia nagyterében. A közgyűlés alatt lepleztek le a *Cser-készszövetség* a világháborúban hősi halált halt cser-készek emléktábláit, valamint a cserkészek *visz-lételepén* és a *cserkészparkban* állított emlékeresz-teteket is. Midőn a telefon hírül vette, hogy **Hitz Béla** országos elnök az akadémiai befejezte emlékbeszé-dét, mindhárom helyen egyszerre hullott le a lepel az emlékművekről. Délután az Akadémia kistermé-ben országos tisztgyűlés volt, amelyen **Sik Sándor**, **Fodor Ferenc**, **Kardosny Sándor** és a Cserkészszövét-ség több vezetője tartott előadást.

— Főállmulhatatlan áram!... A kenyér kezdte, a cipő folytatja, s ma már az egész vonalon — ahova a kar-tellók keze el nem ér — határozott olesóbbodás tapasztalható. S ebben a jótékony árleszállítást nem jelentkező most egy kereskedő, aki cikkéit úgy hirdeti, hogy „főállmulhatatlan áram!”. Az országzert elnyönsen ismert **Gerő maradék** és divatáruház kockáztatja meg ezt a kijelentést, amely valószínűleg kihívja az érdeklő-dést: vajon az árak lefektő száza hullámvonalában csak ugyan ó vezet-e. Egy pillantás az **Andrássy-ut** 6. szám alatti népszerű üzlet kirakataira, minden megmond. Amikor szinte elvágyozva állunk meg a divatos sely-mek káprázatos színvilágja és a *flom* bársnyok, az omió kelmeék előtt, feltűnik a *nyezet* és az ár-táblások, amelyek már nem árleszállítárról beszélnek, hanem egy új korszákról, a rossz tegnapi után — a bi-zálto holnapról, amely arra sarkallja a közönséget, hogy még ma szerezze meg a szükséges és lassú el magát kará-csonnyra ebből a nagyserű forrásból.

— **Vass József** második **Bakócz Tamás** volt és én csak neki áldoztam föl függetlenségemet — mondta **Dréhr Imre** vasárnapi beszámoló-ján. Veszprémből jelenti a *Reggel* tudósítója: **Dréhr Imre** volt népjelölt államtitkár, a vészprémi kerület képviselője, vasárnap dél-előtt tartotta Balatonalmádiában beszámolóját.

— Négy éven át dolgoztam a nagymelkű **Vass József** oldalán, — a szelvénykötő segítőni, cnyhíteni a nyomort, ez volt a célunk. 30—40 év mulasztóit pótoltuk néhány év alatt; olyan alkotásokat terem-tettünk, amelyeket a régi Nagymagyarország kor-mányai könnyen létesíthetnek volna. **Vass József** második **Bakócz Tamás** volt, az ő halála után nem tudtam az államtitkár székben megmaradni, én csak neki áldoztam föl függetlenségemet...

— **Rendőri intézkedés az engedély nélküli építkezések ellen.** A főkapitány vasárnapi napiparancsban érdekes rendelkezéseket adott ki az engedély nélküli építkezések ügyében. A napiparancs hivatkozik a közmunkák taná-csának panaszára, amely szerint az engedély-nélküli építkezések jelentékeny hátráltatják a főváros fejlődését és a közrend föntartását. Ezért a főkapitány elrendelte, hogy minden építkezésnél, vagy ahol építkezéshez készülö-nek, a *rendőrközeg*ek a helyszínen állapítsák meg, vajon az építkező megkapta-e a szüksé-ges hatósági engedélyt. Az új épületek tör-ténő beköltözéseknél is a rendőrközegeknek a helyszínen kell megállapítaniok, hogy a ház-tulajdonosnak kiadták-e a lakásokra a hasz-nálati engedélyt. A főkapitány ezekben az ügyekben sürgős eljárásr rendel el és meg-hagyja, hogy a fölmérülést esetekről külföldi kül-dönccel kell a kerületi előjárásokhoz a je-lentést eljuttatni, hogy azok az építkezés be-zárultására vagy a beköltözés megakadályo-zására a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megtehessek.

— A magyar csapat győzelméül végződött va-sárnap az osztrák-magyar biliárdverseny. Vasárnap este, a háromnapos osztrák-magyar biliárdverseny utolsó estjén a magyar csapat döntő győzelmet ar-olt az osztrák csapat biliárdjátékosok fölött. A csapatversenyben 3431:3027 arányban győzött a ma-gyar együttes, az egyéni versenyben 7:2 arányban. A csapatverseny után **Mátray** veretlenül megnyerte a háromfaluas biliárdversenyt.

— A vonat elé vetette magát egy szabadsá-gos tüzér. **Békéscsábáról** jelenti a *Reggel* tudósítója: Vasárnap hajnalban **Tiszaföldvár** közelében **Vlaszák Mihály** 22 éves szabadsá-gos tüzérkatona a vonat elé vetette magát és a mozdony kerekét darabokra szaggatták. Tettét egy átmulatott éjszaka után követte el, ismeretlen okból.

— **Barabás Samu** a kartellek ellen beszélt va-sárnap. Hajdusoboszlóról jelenti: **Barabás Samu** képv-iselő többeszerfőnyi közönség előtt vasárnap be-számolt mondott. Beszédében az általános gazda-sági válsággal foglalkozott, a kartellek árpolitikáját bírálta, majd a magas kamatláb ellen szölet.

— **Orvos** hr. Dr. **Tóth Pál** országgyűlési képviselő, orvos, zsalispáni tanulmányjáról beszerve, rende-lőlet Original dr. P. G. Zelleis magnesszerűségű készü-lékkel felszerelve, József-körút 35. földszint 2. szám alatt megnyitotta. Telefon: József 313—23. Rendel: délelőtt 8—10-ig és délután 3—5-ig.

— **Magyarországon először.** A Fenyves-Aruház nem sajnálta a legnagyobb anyagi áldozatot és megbizni szálalt, hogy vevőközönségének kedveskedően egy kor-zsakakalozó általánny bevezetésével. Az Aruház Calvin-tári helyiségében föllátította a Fenyves-studiót. Ezen stúdióban bárki énekelhet, beszélhet vagy szavalhat a mikrofonba és azonnal évenél a hangrögzítő készül-tőreletlen gramofonlemezre, amelynek ára csak 2 pengő és bármely gramofonra lejártható.

— **Nyilatkozat.** (Levél a szerkesztőhöz.) Mé-lyen tisztelt Szerkesztő Ur! Nagybecsüi lapjuk és hó 10-iki számában „Gróf Teleky Józsefné vasárnap följelentést tett ismeretlen tettesek ellen Gót Jenő műépítész váltoja és egy hamis 100.000 pengős nyugta miatt” címen cikk jelent meg. Egy betű sem igaz a följelentés becsületem ellen intézett tényállásából és a nyomozó hatóságok maguk a legpártatlanabb tisztánlátással elutasították maguktól az a kísérletet, amelyet egy burkoltan és hamisan vádaskodó társaság koholt abból az egyetlen céllal, hogy velem szemben fönnálló tartozását meg ne fizesse. Ha máshol jelenik meg e föl-jelentés ismertetése, aligha reflektálok rá. A *Reggel* nagy nyílvanossága azonban kötele-ségemmé teszi e nyilatkozat kiadásának kéré-sét, aki makulátlanul többévtizedes multra tekinthetnek vissza építési pályámon. Még csak annyit, hogy a hamisan vádaskodó társaság minden egyes tagja ellen a büntető eljárást folyamatba tettem. Kiténő tisztelttel: **Gót Jenő**, építészmérnök.

Ugetőversenyek

(A *Reggel* tudósítójától.) Az Ugetőverseny Egyesület vasárnapi versenyét élenk érdekl-ölés kísérte. A program négy számból öt futam alakult. A negyedik versenyt két részben futották. Ennek a futamnak a második részé-ben a fiatal **Marschall** tréfalta meg a közönsé-get. A tréningjében álló, elsősorban fogadott lö: **Nótás**, amelyet ő maga hajtott, a kibonta-kozás minden reménye nélkül haladt a szét-nyit mezőny közepén, addig az istálló másik lova, **Dávid** könnyen hazasétált. A nemzetközi lovak versenyében a térhátrányul induló **Colocaid** könnyen győzött. Ez a verseny lassu lefutási idejével egész hamis verseny volt. A **Maszár Ferenc** által mesteri ügyezettel hajtott **Colocaid** frissessége és fölénye már az első körben eldöntötte a díj sorsát. A verseny meglepetése **Dundi** győzge szereplése és **Dundi** tréningtársának, **Avanti II.**-nek váratlan jó futása.

- Részletes eredmény:**
- I. futam: 1. **Pergő** (Feiser), 2. **Diana** (Maszár F.), 3. **Dante** (Kovács II.), Im.: **Mimosa**, **Ebaidta**, **Orgovány**, **Vétek**, **Othello**, Tot.: 10:35, 15, 22, 28; 10:59.
  - II. futam: 1. **Erika** (Maszár F.), 2. **Rózsi** (Maszár I.), Im.: **Lad**, **Pamuk**, **Kedves**, **Rámas**, **Keringő** és **Dárda**, amely első volt, de fogadósok nélkül indult, Tot.: 10:21, 15, 18; 10:40.
  - III. futam: 1. **Czigánybáró** (Wiesner), 2. **Varda** II. (Kallinka), 3. **Rabonban** (Marschall), Im.: **Bien**, **Alma**, **Krampusz**, **Kelta**, **Coco**, **Patolyat II.**, **Iron**, **Child**, Tot.: 10:53, 15, 16, 12; 10:108.
  - IV. futam (első rész): 1. **Hajnalka** (Zwillingner), 2. **Bu-telej** (Haas), 3. **Tamerland** (Maszár F.), Im.: **Kitty**, **Dics**, **Legzi**, **Valeria**, **Colzate**, **Kadenczia**, Tot.: 10:28, 13, 13, 16; 10:31.
  - IV. futam (második rész): 1. **Dávid** (Jónás), 2. **Ipsé** (Laudon), 3. **Purdó**, Im.: **Sátán**, **Pengo**, **Piffacs**, **Bubi-kopf**, **Nótás**, **Zorica**, **Pozanac**, Tot.: 10:32, 15, 24, 16; 10:53.
  - V. futam: 1. **Colocaid** (Maszár F.), 2. **Avanti II.** (Jónás), 3. **Eion** (Wiesner), Im.: **Suhanc**, **Heller**, **Pogány**, **Dundi**, **Almout**, **Comtesse** **Pro Patria**, **Epos**, Tot.: 10:32, 16, 27, 28; 10:58.

Pálmai Henrik, az ismert sportíró „A 10” című sport-írókét vasárnap utította föl a **Radius** filmszínház nagy színpadán. A sportíró előadást a 36 évvel ezelőtti is meg-ismétlik a galoppeszen kezdete előtt.

50-75 százalékig
olcsóbban árusítom a felhalmozott szövet-, selyem- és mindenféle
maradékokat.
Károly-körút 18. szám alatti áruházam
végleg megszűnik!

Az egész árukészletet minden elfogadható áron árusítom. Hirdetésem valóságáról
mindenki meggyőződhet!

10.000 m. hibátlan, tiszta ruháselyem, 90—100 cm. most 2.80
széles, sima, mintázott és divatszinekekben, volt 7.50, most **2.80**

Gyapjú sportszövet 140 cm 5.20
Eredeti angol szövetek 5.20

Női divat- és sima szövetek
több ezer méter, melyek ruhára, kosztümre, kabátira alkalmasak — P **1.50**

Kordbársony, brossé nagy
lasztekában, volt ára P **5.20**, most P **2.40**

Fehérművászon pamut — P **58**

Kötött és szövött osztályunkon
melyen leszállított árak

Ondamoussz gyönyörű színekben P **3.50**

Átmenet és télikabátok valodi
angol és prima minőségekben

Átmenet és télikabátok valodi
angol és prima minőségekben

Kölcsön ad bundát, belépőt
estélyre, bátra, esküvőre
Palugyai szücs Nagymező-u. 20
(Andrássy-ut sarkán)

Fleischmann áruház
IV., Károly-körút 18.

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mi az újság ma reggel? Mit látott Bécsben, — arra sincs jobb világ?

— Hát, nincs bizony. Bécs csündesebb, mint valaha, csak hogy ott az emberek valahogy belenyugodtak abba, hogy ezentúl már ez így lesz, hogy nem lehet rugkapálózni; a Burgban múzeum van, a reudörökön amerikai uniformis, a „Volksrepublik” legerősebb pártja a szociáldemokrata párt, egyszóval Bécs büleszen tudja, hogy a monarchiának végérvényesen vége van s vele együtt annak a zajos, fakkeres Romacher-világnak, amely Bécsét egy kicsit a Balkán és a kelet — mindenesetre nagyon előkelő — orfeumi szórakozóhelyévé avatta. Azért persze, profoma, a bécsi éjszakában is szól a jazz, csak nem kiválóan kivirradt; s az éjszakai élet, kezdve a színházigény ártól a pezsgőárig, hasonlíthatatlanul drágább, mint Pesten. Breiter valósággal megnyuzza a bécsi éjszakát, ezért van az, hogy hajnali háromkor Bécs is olyan csöndes, akárcsak Gréc; az osztrák éjszaka uniformis visel az új világban... Csak Molnár ül változatlanul még három után is egy kicsit valahol, hogy aztán belenyugodva a megváltozhatatlanba, dörögve hazamenjen...

— Darvasal nem találkozott?

— De. Láttam is, az „Olympia” egyik előadásán... Először hallottam ezuttal németül játszani s első és legérdekesebb impresszió az volt, hogy semmi különbséget nem találtam a magyar és a német színésznek között... Persze, a darabot egész másképp játsszák, mint mindenkül s ezt a bécsi szökevényre való átkennészt a darabnak s a játéknak, megvallom, nem is értem és egyáltalán nem tartottam indokoltnak; de hát erre igazán senki sem lehet kíváncsi... Darvas egyébként nagyon te van fogya, nagyon szép és rengeteget dolgozik...

— Itthon sem voltunk ám télenek. Azóta a Hunyady-siker úgy kivirágzott — ahogy azt

maga meg is jósolta —, mint az orgonafa májusban. Három-négy napra előre eladott táblái vannak... Mondja, kérem, mit szól az ifju Rostand darabjához? Láttá?

— Láttam. (Nem hallja senki? Bár ne láttam volna.) Ilyen mérges igazán régen voltam, mint a nagy Rostand kis Maurice fiának budapesti debütjénél. Ahogy a kis Maurice a drámat és a drámaírást elképzeleti! Milyen lehangozó ez a sivárság, a rétermeltségnek ez a teljes hiánya s az a kiellen távolság, amelyre az alma a fájától ezuttal esett. Az apa, aki a francia dráma legemelkedettebb hangja, legforróbb lelki mestereinek egyike s a fia, a Herbert, aki egy négygyütési heceszónok úresen kongó frázisaival próbálja gloriózus utját utánmozni... Nem hiszem, hogy több előadása lesz, mint a „Dzsingel”-nek a Belvárosban, pedig az akkorát bukott, hogy hullani kezdett a vakolat a B. Sz. foyéjában...

— Egyszóval a pacifizmusnak nincs különösebb oka megköszönni Maurice Rostandnak ezt a darabot?

— Istencse, nincs. Lehorgasztott fejfel távozott a színházból, amelynek ifju írót, művészeit minden adandó és lehetséges alkalommal oly szívesen és annyi szeretettel támogatam. Ezuttal hátravető munkát végeztek. Orsolya Erzi édes hangját hallottuk hosszú idő óta először, ennek a remek színésznőnek az alkain a halott szavak is életre kapnak. Szabados Piroka és Toronyi az embertelen szöveggel való küzdelemben hősi halált halnak a világot jelentő deszkákon; piros vérük elfolyik, mint a sesterő sződvé. Baló Elemér játssza a hőst, hányadszor konstalólam, hogy még mindig az „Arnyhalász” truceo-ában, atomkóros felújultságában. Meg van fertőzve tőle, nem enged belőle az Urjéusnak sem. Pedig ez a nemes székelj hegedű igen szép koncert-sikerceket is érhetne el a magyar szín-

padokon, ha lemondana végre erről a tulvilági flagolett-ról, omellyel minden szerepében jelenkezik. Székelyek különben se pityeregjenek és sóhajtoznak, még egy rossz Rostand-darabban se! Váltsenek! Mint Székely Mózes a „Zátony”-ban!

— Könyvben olyan siker, mint darabban Hunyady!

— Bizony! E sorok írójának osztálytársu volt a dési gimnáziumban. Hátul ült az ablaknál, a lejárattól balra és Schmidt tanár, a harsababuzsu, drága, agyoncigarettázott pesti Schmidt professzor ur, az irodalomtörténet tanára, úgy szidta, mint a bokrot: „Kérem szépen, ez borsasztó, maga direkt analfabéta...”

— Most olvassuk a könyvet.

— Még egy érdekes könyvről egy szót. „Csui”, Széchenyi Zsigmond gróf írta s olyan vastag és nehéz (110 oldal), hogy ha egy oroszán fejéhez vágják, percekre megsüketül tőle. Szól pedig a kötet arról a nagy Afrika-vadászatról, amelyről az Afrikát többiben megjáró rokonszenves szerző legutóbb, néhány hónappal ezelőtt tért vissza. Azt írja a könyv előszavában, hogy az Afrika-vadászoknak két fajtája van. Az egyik, a kisebbség, amelyet mindenki szerel, az, amely — nem ír könyvet Afrikáról. Ezek közé a jeles emberek közé tartozott eddig ő is, újjal mutogattak rá: ime egy ember, aki Afrikában vadászott és nem írt róla könyvet. És hogy most vége a diésőségnek...

— Hát pedig nincs igaza, mert a könyv igazlamosan érdekes, megvallom, egyetlen éjszaka olvastam el az egészet... Károlyi István gróffal összesen 277 vadat ejtekkel el 8 hónap alatt, köztük 2 elefántot, 4 orrszarvut, 6 oroszlánt, 1 párducot, 16 kafferbivalyot, 31 zebrát, struccokat, zsirfokat, krokodilokat, stb. Az egész könyv könyv, kedves stílusban van megírva, valóságos — kabaretműsora a vadászkatandoknak...

— Apropos kabaret. Premier volt az Andrassy-uton?

— Hogyne. Mégpedig milyen sikerrel! A szinpal csak úgy feketéltük újból a nagy ágyuktól: Medgyaszay, Titkos, Vaszary Piroka, Kabos, Bársony, Dajbukát, Békessy, stb. A műsor nekem nagyon tetszett. Friss, élénk, vidám, kedves, majdnem végig izléses is, nem tulsok (nem is kevés), egyszóval: tip-top. Egy Bíró Lajos és egy Möriz Zsigmond-darab a bulonjai a műsornak, egy eredeti „Möriz” és egy régebbi „Bíró”, a „Sárgarigó”, Mészáros

FRENKES
CALVIN TÉR 7.   ANDRÁSSY UT 4 · VÁMHÁZ HRT 6.

Csak az árak olcsók — minőségeink változatlanul jók!

Seal-Elektrik bunda	kiváló szűcsmunka	150.—
Óltönykelmék	divatos minták, valódi kamegarn és seviolhi minőség	12.80
Női és férfi kabátkelmék	modern divatszövetek	12.80
„Tweed”	130 cm széles, tiszta gyapjú ruhakelme újdivóságok	3.80
„Kazán”	tiszta gyapjaminség, egy-színű	3.90
„Kazán”	tiszta gyapjaminség, divates kockamintákkal	4.80
Műselyem Crepe de Chine	csak sötétek és fehér	2.90
Crepe de Chine és Crepe Marokán	kiváló, nehéz minőség, cégünk egészen különleges atánlata	4.90
Crepe Georgette	valódi hernyőselyemből	6.50
Nyersselyem	imit. kizárólag eerü színben	1.90
Flanell	szavatolnán jól mosható minőségek, gyönyörű ruha- és pongyolaminták	1.25
Női cipők	szametta-antilop és lakk, alacsony és magas sarokkal	14.50
Női hocióp	fekete és drapp színben	7.50
Selyemharisnya	kiváló viskosa-selyemből, sok színben	1.90
Fehér függöny-etamin	aszúros mintákkal	—60

Volyetbársony	kiváló minőség, minden színarmyalában	6.50
Gordbársony	egy-színű és mintázott, megbízható jó minőség	2.70
„Flamanga”	legújabb ruha- és köpenyújdivóságok, 80 cm szélesek	5.80
„Matlasse”	egy-színűek és mintázottak, bolyhos, meleg hittel	1.90
Sportflanell	kiváló jól mosható minőség, világos és sötét színekben	.65
Bemberg, Sevilla- és Viskosa-selyem	maradékok 1—4 méterig	1.40
gyermekruha és játsszóöltöny	garantált mosható flannelből 1 évesnek	1.90
	Számoneként 50 fillér emelkedés	

Férfi és Női pizsamaöltöny	divatos mintás	8.80
	sportflanellből	
Női hálópizsama	kiváló, színes mamsoukból	7.90
Gyermekpizsama	divatos flannelből, nagyosság	4.45
Férfi ing	kiváló színes, mintázott puplinanyagból, belt mell	7.50
Férfi hálóing	kiváló siflonból, színes	6.50
Női hálóing	hosszú ujjal, kiváló színes anyagból	4.90
Női hálóing	hosszú ujjal, kiváló színes anyagból, aszúr mintákkal	5.50

Női nadrágkombinó	mintás Bemberg selyemből, himzett mintával	7.90
Női nadrágkombinó	kiváló színes nansoukból, aszúr	2.90
Női ernyő	fekete, 12 részes, leghálósabb minőség	9.—
Férfi ernyő	kiváló minőség, erős állírtány	9.90
Férfi keménykalap	ész divatformákban, atlaszbelesel	9.50
Trikókesztyű	jó meleg minőség, férfi és női, beltel	1.75
Kötött mellény	tiszta gyapjú, gyönyörű mintákkal	6.90
Lepedőkülönlegesség	rendkívül tartós minőség	1.90
Klottpaplan	mindkét oldalán használható	18.50
Juta Bouklé futószőnyeg	90 cm széles	4.50
Frottirtőrülköző	rendkívül jutányos ár	1.75
Edény- és portörölő	tartós, jó minőség	—35
Női reformnadrágok	műselyemből	1.40
Milanese nadrág	csikos, szép fehérneműszínekben	1.80
Női nadrág	plattirozva, bolyhos, meleg belesel	2.90

Hétfőn, Kedden és Szerdán — csak ezen a 3 napon —
Női Télikabátok, Ruhák, Pongyolák és Kalapok
 vásárlásánál minden 1 pengőst 1,50 pengő értékben fogadunk el.
50%-kal vásárol többet, mint amennyit fizet!
 Ullstein-szabásminták. — Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Giza híres szerepe a Belvárosi Színház megboldogult ifjúságában és kabarékorában. Giza szerepét ezúttal Titkos játssza, a lakóvilágításnak azaz a transzparensörnyégszerepét, amely külön mai stílust, új, mai életet biztosít a tizenöt évvel ezelőtt megírt figurának. Birónak ez a bravuros monológja ugynevezett erőpróbája egy kitűnő színésznek. Titkos talán nem a Mészáros Giza éjszakai sárgarigóját játszotta, inkább egy sárgafoltos, ringóderékú éjszakai párducot, aki ma inkább van éjjel divatban, mint a rigó. Kicsit gyönyörködni lehetett benne s kicsit félni kellett tőle: hogy rögtön megharap! Kabos volt a partnere, örömmel hallom, hogy ma este már nem issza a vacsora alatt a tartármártást, mint a vízét s a lánnyát sem nyalja föl. **Egy kínai alkí. ály!** S egy ilyen nagy művész! Igazán semmi szűksége rá!

— Hát megtette?
— A — dehogya, rágalom az egész. Móricz parasztkomédiájában a klasszikus paraszt Bársony—Bajbukát—párnák van ezúttal is, sőt ezúttal a szokottnál is melegebb sikere. A Bársony szikár, csontos parasztjai és Dajbukát pirospozsgás, viriló parasztasszonyai egy magyar „Kékmadr”—műsor legelőbb produkciói lehetnének. A darabban szerepel a vidékről idező fölközött Páger Antal, akire ezennel föl-hívom dr. Hevesi Sándor figyelmét, meg vagyok győződve róla, hogy ezzel elsősorban neki teszek szolgálatot. Van valami ősi nyugalom és átsíni mozdulatlanág ebben a színészen és valami a cserépkorsóle tarkaságából azon a látszólagosan agyag-moldoron, amellyel ezeket a parasztokat játssza. (Nagy kör, hogy boházati szerepeket is osztanak rá, diszkreditálják vele.) A műsor kellemes meglepetései közé tartozik Stella Adorján „Kamaszok” című vígjátéka, amely valóságos kis kabaré-remekmű, főleg a zseniális Vaszary Piroska jóvoltából, aki már-már dermesztő bizonyos hangjaival, egy-egy szavával, mozdulatával, tekintetével... Peti stilsztól mulatságosan néhány percig a kis darabban, amelynek hősnője (nehéz szerepben) a sokoldós, igen tehetséges Szász Lily. Békeffy Lászlónak szerepel még egy pesti boházata a tarka műsoron, amelyben a jökező és számomra mindig oly rendkívül mulatságos szerzőn kívül az eszem-adta, köhéngyszemű Ditrői Ica és ennek a színpadnak leggrációzusabb kis vígjátékú sztárja, Akos Erzi játszik. Ez a fiatal színész nő egyike azoknak a tiltakozatos igéreteknek, amelyekkel a magyar színpad az utóbbi időben egyáltalán nem dobólódzik tulságosan bűkezőben. Szemtelen, friss, tünémenyesen karcsú, úri, elegáns és mintha pillanatokra máris tudna bódítani is. Úgyjelenek rá, tanítsák, adjanak neki szerepeket. Békeffy egyre komolyabb konferanszai, Radónak végre-velahára számomra is élvezhető és igen nagy sikert is arató magánszámai egészítik ki az estét, amelynek legünnepebb pillanata — last not least — Medgyaszay Vilma megjelenése a színpadon. **Ugy-e, hogy lehet jó számokat is találni neki?! Az Erdélyi József száma, a „Mese” áhitatosan szép és a többi számai is jók ezáltal! Az egész műsoron érzik egyébként egy egységes rendezői akarat. (Különös hasznát látja ennek a „Kamaszok” című darab.) Kis szerepeiben még két név: László, egyszerű,**

emberi és jó, és Kéry Panni ügyeske... Egyáltalán: végig jól éreztem magam...

— Megnézzük. S a Bethlen-téren mi újság?

— Az új műsor slágere a „Drei Herzen im ¼ Takt”, amelyet a „Zwei Herzen im ¼ Takt” címbőrlésért (és a sikerre való tekintettel is) be akart pórolni, azonban győzött a „2 Herzen”, amelyet Mihályi és Hetényi (nem a főkapitányhelyettes, hanem: „Heidelberg”) írtak. Irodalom: Koresmáros Nándor britiáns kis commedia del arté-ja, a „Dramai kerék” és tetszett a „Mon Paris” című Harmath-zenes gran.J guignol is. Vajda Tilda kisasszony, továbbá Sárosvy, Ormos és Feleki urak a kis színház sztárjai...

— Lehetne netán valami kis édességről is szó esnie?

— Hohogyne! Oriási lovagias ügy van városunkban egy pajzán fiatal hölgy miatt, aki egyik finom szórakozóhelyünk ájféltutáni izó hangulatában ezt az egyik barátjótáre is át-

terjedt izzó hangulatot oly módon akarta némileg lehűteni, hogy egy pohár jeges pezsgőt öntött — palam et publice — a barátjótáre decolletage-ába. A vőrfagyasztó sikely elhangzása után, amely a hajnali pezsgőzuhanyt a megkeresztelt decolletage részéről fogadta, a kis pajzán cnyhe dorgatórumban részesült ifju grófi kísérelő részéről, ami azonban a most már még jobban izzó, sőt már-már lángot is vető hangulatra — csak olaj volt, mert a fiatal pajzán hölgy most már az asztalon lévő másik poharat is megragadta, azaz egy szemben ülő urihölgy ezáltalához vitorlázott és: „Nesze neked is, te csunya baba!” fölkiáltással, az ő decolletage-ába is öntött egy kis hűtőanyagot. Ujabb vőrfagyasztó sikely után a három ur a foyerbe távozott, ahol a lehűtő-tek lovagjai, a hűtőhölgy lovagjaival előbb a lezajlott események fölött rövid ideig csmél, majd tragikus gyorsasággal névjegyet cseréltek... Véres napokért álmodom: vajh, lá tudja, mit hoz a jövő...

A beszélőfilm budapesti krizise

(A Reggel tudósítójától.) A magyar film, a talkie problémája egyre tart, sőt egyre nő Európában:

vajjon kielégíti-e a mai hangos, zenés, beszélőfilm a közönség igényeit, avagy nem elégíti-e ki.

Ez a probléma különösen nálunk, Magyarországon, már-már veszedelmesen hasonló napjaink hangos-filmgyártásának csődjéhez, egyrészt mert az idegen nyelv sok ember számára hozzáférhetetlen (s a magyar próbálkozások eddig balul ütöttek ki), másrészt pedig mert a

mai napig előállított hangos és beszélő képek túl kis százaléka felel csak meg a magyar közönség filmizlésének.

Amerika már nem is kalkulálja Európát. Nem veszi tudomásul a vádat, hogy az amerikai filmhímes tulla, tulponyva, tulhazug a még átlagában is mélyebb európai mentalitásnak. Hollywood és társvidékei egészen egyszerűen arra hívatkoznak, hogy a most gyártott teatralitkiek Amerikában kasszasikert csinálnak s hogy az utolsó két év nagyobb hasznót hozott az újvilági filmgyártásnak, mint az előtte letelet víz tisztodó.

Művészi teljesítmény? Ugyan, ugyan! Ki beszél arról, amikor a pénztárjegyek elfogytak?

Igen ám, de nálunk Budapesten nem fogynak el a pénztárjegyek. Fájdalom, nemcsak amerika, de Berlin miatt is. Berlin akadémikus erőteltet, agyonstilizált, mázsás humoru, pappandeklimeséjű, masztixszagu és a szép emberfajta (egy Dolores del Rio, egy Ramon Novarro) hiányzik a képeiről. A bizonyára művészi orosz filmeket nem engedik be hozzánk s a zseniális Páris csak föl-találta a filmet, de gyártása magaslatait nem éri el... Így

kilencvennyolc százalékban nem kapjuk meg a mai talkie-színházban azt a szórakozást, amit ott keresünk.

Gazdasági nyelven ezt hívják éppen nem nyugtató szóval: krizisnek.

*

A budapesti közönség jó izlésének igazolá-

sára lássuk csak egy perere a multheti bemutatók művészi mérlegét. Egyetlenegy sikert lehet regisztrálni:

„A forróvérű város”-ét.

Hogy miért siker? Mert az igazi és nem egy kullissza-Nápolyban igazán széphangú tenorista (Jan Kiepur) enekli az örök forrású napolyi dalokat; mert az olasz miliónok és fél-olasz mesének kitűnő olasz rendezője van; mert a mese csinálmányát elfelejtte az élő olasz varázs és mer a hősnő, a feketeszívű démon; Brigitte Helm tökéletesen az, aminek lennie kell. Nem úgy, mint

„A nagy vágy”

hősnője. Camilla Horn „szépsége” és „tehetsége” egyáltalán nem igazolja, miért futja meg éppen ő a filmhímes szédületes karrierjét. Csukaszja van és oly rosszul táncol, hogy mitől kell neki mindazon talencia? „A nagy vágy” magyar jelenetéről pedig egyenesen jobb nem beszélnünk. Az ilyen filmre vitt terézvárosi hangléjtést annak idején (a „Vasárnap délután”-ban) már kikértük magunknak. Szégyen ily értelmetlen, sületlen „magyar” betéttel előállni... A

„Nótás asszony”

azért jobb, mert Käthe Dorsch (aki nem szép és nem ifju) erlagadóan tehetséges színésznő és partnerének nagyon kellemes operett-hangja van. Ellenben milyen értéketlen Alt-Heidelberg-variációra fogták rá Käthe Dorschot, mint bonni kocsmárosnót! Ezek a lapos német diákerettek jókora nyugdíja lehetnének... A „Nótás asszony” kísérőfilmje (az UFában), a

„Pingvinek, bálnák, emberek”

kitűnő expedíciós kép, de élvezetét két mellékkörülmény lerontja. Szinkronja rossz és magyar föliratai elcsúszhatatlannak. Tessék elképzelni egy komor szépségt, tragikus kifejezésű délsarkú vidéket, ahol kihaló, óskori állatszörnyek vivják egymással s az emberrel élethalál-esatáikat s ehhez tessék elképzelni föliratokban körüli-kavéházi viceket. Elefánt—himfókák dühödtt összeapasáshoz ilyesfélét, hogy: „bandázs nélkül, végkimerülésig” satöbbi. Föliratok is el tudnak ám rettenetien jobb publikumot! Helyszüke miatt a mai napon már csak egyet: Vajjon miféle célja, létjogosultsága lehet egy hangosfilmnek, amely Henri Bataille, a színpadi causeur egyik dialógjátékát, a

„Kedvesség”-et

viszi mozivászatra, magyar közönségnek, németül —? Van aki érti, van, aki nem érti, de mindenki jobban jár, aki pont Bataille-et színpadon hallgatja és nem német filmen nézi meg...

(f. zs.)

Még hétszer kerül színre a

CSODABÁR

Utolsó előadás vasárnap: 75-ödször

Minden este premier-szereposztás

Titkos Ilona és Kabos Gyula fölléptével

Fővárosi Operettszínház

Tomboló siker az Andrássy-uti Színházban!

Titkos Ilona, Medgyaszay Vilma, Vaszary Piroska, Kabos, Békeffy, Bársony, Dajbukát, Peti, Radó föllépte

Lipinskaja

a világ legnagyobb dízeje a Teréz körúti Színpad szenzációs műsorában Rendes helyrak! Kezdete: 9 órákor

Minden este:
„Megöltem egy embert”
Maurice Rostand 3 főlvonásos színműve
UJ SZÍNHÁZ
8 órákor

KÖZGAZDASÁG

Kezdek az urak!

(A Reggel tudósítójától.) Egész Európa és elsősorban mi magyarok feszült figyelemmel nézzük a bátor harcot, amelyet a német kormány olyan nagy lendülettel indított a drágasági életet ezer csapjával fojtogatja, van-e ereje s képessége a német árdirektóriumnak, hogy az alacsony munkabérek és a magas kiskereskedelmi árak közötti tátongó szakadékot áthidalja, a merész kísérlet nem fullad-e sztrájkok és tiltakozások, újabb pénzügyi nehézségek anarchiájába?

A kezdet biztató, de a vég bizonytalan.

A probléma maga sokkal bonyolultabb, semhogy néhány lelkesedő körmondattal el lehetne intézni. A német kiskereskedelmi árak magaságának csak úgy, mint nálunk, igen nagy részben a súlyos állami és községi terhek az okozói. Csak úgy, mint nálunk, a német főváros lakosságának legfőbb életmódszámát, a burgonyát is, a magas tarifák, az adók és a városi illetékek tornázzák föl ötven pfennigről három márkára, míg a brandenbúrgi paraszttól a fogyasztóhoz kerül s csak úgy, mint nálunk, a berlini boltos és kofa is azt vágyja az állam szemébe:

Kezdek az urak!

Shállítsák le az irtózatos költségeket, amennyel minden kilogramm burgonyát terhelnek, akkor szívesen adjuk mi is olcsóbb áron! De az állami bevételek minden csökkentése, csak úgy mint nálunk, nyomban fölfüedi az állami költségvetés deficitjének lideregyomását, azaz a nagy különbséggel mindazonáltal, hogy minden kilogramm burgonyát, minden deka kenyéret és minden falat kolbászt, amely a német munkás asztalára kerül, súlyos reparációs költség terhel, amíg ez a kötelezettség nálunk a német terhekből viszonyítva, elenyésző.

Továbbá lényeges és döntő különbség a következő: Németországban a nagy gazdasági szervezetek vezetői más szemmel figyelik az életet, közelebb állanak a fogyasztóhoz, mint a mi trösztjeink, kartelljeink és vezérigazgatónk.

Az első lépést a drágaság leküzdésére a német szénipar tette.

A német szén a jövő hó elsejétől 5%-kal olcsóbb lesz s ámbár ez az öt százalék az ipar és a mezőgazdaság termelési költségeinek csak nagyon kis hányadát teszi ki, lélektani hatása annál nagyobb. Sokkal súlyosabban esik már a latba a német káliumparok néhány nappal ezelőtti nyitlanságára került elhatározása, amely szerint a német mezőgazdaságok

ezt a nagyértékű műtrágyát ezután általában 37%-kal olcsóbban fogja szállítani.

Hyesmiről Magyarországon szó sem lehet.

A magyar barnaszén ára messze föltötte jár a világpiaci áraknak,

de sem a magyar szénipar nagyhatalma urai, sem a magyar kormány nem gondol egy perig sem arra, hogy a szénárak leszállításával s ezzel kapcsolatban a magyar vasúti tarifák

csökkentésével enyhítsen a drágaságon s megkísérelje ezzel a tél súlyos gondjainak az enyhítését. Itt van az alapvető hiba és különbség Magyarország s más országok között. Mintha a nyomasztó helyzet s a magyar politikai élet egyoldalú fejlődése kiírtott volna a magyar gazdaságból minden kezdeményező erőt. Nálunk mindenki mástól, fölülről vár mindent, a kereskedő, az iparos, a gazda, mind fölfelé pislog, fölülről várja az áldást, és a segítséget.

A saját erőnkben való bizodalom, a saját munkánkba vetett hit mintha tökéletesen kiesztelt volna belőlünk. All ez elsősorban a magyar mezőgazdaságra. Nincs ebben az országban gondolkozó ember, aki irigyelné a magyar gazdtól a segítséget, amelyet a kormány neki juttat. Sok, igen sok pénzbe kerül az egész ország lakosságának, kenyérfogyasztó s adófizető lakosságának ez a segítség, milliókba kerül a boléta, amelyet a fogyasztó fizet meg, milliókba került már eddig is s

ki tudja, mennyibe fog kerülni a gabonárak mesterséges fönutartása a budapesti tőzsdén.

Helyes, rendben van, Magyarország gazdasági életének gyökerét, a mezőgazdaságot, nem szabad veszni hagynunk. De meddig bírjuk ezeket az áldozatokat? Mit teszünk, ha az amerikai és az orosz termés a jövő évben is utját állja a gabonáink emelkedésének? Nem volna-e természetesebb és okosabb, ha a magyar mezőgazdaság vezetői maguk vennék kezükbe a harc vezetését a válság leküzdésére, ahelyett hogy panaszokkal árasztanák el a világot és a kormányt? Nincs a magyar mezőgazdaság vezetői emberei között képzett és művelt, erélyes és bátor férfi, aki ennek a mozgalomnak az élére állana?

Nem unták meg még a sok előszobázást, instanciázást, amely végső segítséget ugye hoz?

Egyetlen vizasztató jelenség abban az eljárásztó kapkodásban, amely ma a magyar mezőgazdaság körül folyik, az a bátorság, amellyel néhány dunántúli gazda megkísérelte, hogy a saját erejéből emelkedjék ki a hinárból, amely adók, kamatok és alacsony árakból fonódott gazdálkodásuk köré s maga hozza föl a fogyasztóhoz a kenyéret, a buzáját, a tejét, a gyümölcsöt és fozelékét. Nem jelenti ez a kereskedő kikapcsolását, de jelenti azt, hogy akadt végre néhány bátor ember, aki fölmoyította a barátságot azoknak a szervezeteknek, amelyek a termelő és a fogyasztó, illetve a kiskereskedelem közé furakodva, úgy az egyikben, mint a másikon diktatórikus hatalommal keresik meg a maguk hasznát. Itt, ezen a ponton kellene megindulni a magyar harcnak is a drágaság ellen. A kormánytól ne várjunk semmit.

A kormány még ma is csak drágitani tud,

de az életet olcsóbbá tenni képtelen. Látjuk, nem csökkentti az adókat, illetékeket, tarifákat, hanem ellenkezőleg, emeli őket. A kigazdák tömege gazdaságilag szervezetlen és ma épp oly áldozata a drágaságnak, mint saját termékeinek városi fogyasztója. Csak a nagybirtok-

ban, a nagybérlőkben van meg az a minimális anyagi függetlenség, amely ennek a harcnak a megindításához szükséges. Csak a magyar birtokosban és bérlőben van meg az erő, hogy fölvegye a harcot a kartellek, a tulzott vámcédelem, az élelmiszercéltetés diktátorai ellen. Amíg a magyar társadalomnak ez az osztálya nem követi a dunántúli példát, amíg nem szerveződik meg nagy erővel a drágaság letörésére, amíg a magyar birtokos a tejkartellek szövevényei a fogyasztó ellen s nem a fogyasztótól a kartell ellen, amíg nem áll termelőszövetkezetek élére, se nem védi a kisbirtokost az uszora ellen,

amíg a paraszttól látja csak a falusi gazdában s nem sorsának osztályosát,

amíg nem eszmél rá arra, hogy a kezében van s tőle függ, hogy más irányba forduljon emek: az országok a szeker, amely most tengelygörgőzött el a sárban, addig hibába csúsznak a német példát s hibba noszogatjuk a kormányt, minden marad a régiben.

X. A Hermes Magyar Általános Váltóvétel Rt. igazgatósága által megállapított jélel mérleg a múltévi 702.285,- pengő nyereséggel szemben 620.530,- pengő nyereséget mutat föl. A főbb üzletágak, mint a váltóüzemeltetés és a betéti üzlet a múlt évek képest fejlődést mutat ugyan föl, de a gazdasági helyzetbe való tekintettel az igazgatóság a november 21-én tartandó közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy a múlt évi 2.00 pengő osztalék helyett az idén részvényesekéül csak 2 pengő részesen ki, ami a részvénytőke 10%-os kamatozásának felel meg.

A mindennapi kenyér

szükséges az emberi élethez. Az egészség megővására, az izomzat megerősítésére, a vérkeringés fölfrissítésére, az idegrendszer megnyugtatóására, a fájdalmak csillapítására viszont a közismert valódi

DIANA SÓBORSZESZ

a gyors segítséget nyújtó háziszér, amelynek számos bajnál tapasztalt meglepő hatása közismert s páratlan népszerűségének magyarázatát adja.

Öregeknek: frissítő, fájdalomcsillapító és erőkonzeráló.

Fiataloknak: izomfejlesztő, életkedvet falkasztó és edző.

Gyermeknek: védelmező, fertőtlenítő, fejlődésserkentő. Megelőző véd a torok- és mandulamegbetegedések ellen.

Kövéreknek: masszírozás utján soványító.

Reumásoknak, csuszosoknak: fájdalom-enyhítő.

Utásoknak, utazóknak: óvószér a rossz-lét, szédülés, gyomorrontás ellen.

Sportembereknek: az izmok megalozása révén eszköz a biztos győzelemhez.

Fejfájásoknak: gyors és hathatós csillapító.

Fáradtnak, kimerülteknek: fölfrissítő, vérpezdítő, kedélyhangoló.

Szellemi munkásoknak: agyműködés-serkentő, idegerősítő, földerítő.

Nehéz testi munkát végzőknek: földítő, izomerőfokozó.

Náthásoknak, hurutosoknak: nyálkaoldó, dezinficiáló, lobjató.

Betegeknek, lázasoknak: kellemes hűsítő, enyhítő szer.

Kopaszodóknak: hatásos hajmegővő.

Hideg és nedves őszi időben és a tél fagyában valóságos házi áldás az emberi-ségnek, amelyet sok szenvedéstől és fájdalomtól szabadít meg.

Szenzációs

tartalommal, 24 oldalon jelent meg

GAZDASÁGI VILÁG

Kapható minden újságárusnál!

Szerkesztőség:
V. Arany János-u. 9.

Felölös szerkesztő:

Kármán Aladár

Telefonszám:
Automata 156-70.

Miért mondta Kállay államtitkár az energiajavaslat bizottsági tárgyalásán, hogy maholnap az egész energia-gazdálkodás a Kartell kezében lesz

(A Reggel tudósítójától.) Az energiajavaslat bizottsági tárgyalásán tudvalevően és össze-tűzés támadt Kállay kereskedelmi államtitkár és Bíró Pál kormánypárti képviselő, a Rimamurányi vezérgazdátja között. Erről az összeütközésről, amelynek során az államtitkár azt a kijelentést tette, hogy

maholnap az egész ország energia-gazdálkodása négy-öt kartell kezében lesz,

a közvélemény csak annyit tud, hogy az államtitkár csak azért fakadt ki, mert a kormányjavaslat több pontját éppen kormány-párti képviselők támadták meg és szavazták le. Arról, hogy mi vezik Kállay szavai mögött és hogy a módosítások háttérben miféle érdekek húzódnak meg, a közvélemény alig tud valamit. A Reggel tudósítója szakkörökben szerzett információkat arról a kérdéssel és a következő fölvilágosításokat kapta: Az államtitkár nem elsősorban az készítette erre a nyilatkozatra, mintha a pártfegyelmet ellen látott volna vétséget Bíró Pál ellenzésében, hanem az hogy

a magyar energia-gazdálkodás csakugyan három vállalat kezében van összpontosítva

s ez a három vállalat ezt az uralmi helyzetét minden erővel védelmezi. A javaslat ellen, amely már átment a gyáripari érdekképviselet tárgyalásain, a bizottsági tárgyaláson újabb rohamot intéztek s az első összeütközést annál a pontnál provokálták, amely szerint az engedélyezett villamosművet negyven év után az államnak jogában van megváltani. A negyven év helyett a bizottság ötvenet követelt, amit a kormány képviselői még elfogadhattak, de amikor a javaslat 58. szakaszát tárgyalták, kitört az igazi háborúság. E szakasz szerint a kormány az elfogyasztott áram után maxi-

malisan két százalék illetéket szedhet, amelyből országos energia-alapot létesít azzal a rendeltetéssel, hogy belőle egyes energiatermelő vállalatoknak segítséget nyújt részvények átvételére, vagy közvetlen szubvenció adásával. Ez volt az a pont, amelyet Bíró Pál olyan hevesen ellenzett, hogy az államtitkár a kartellek elleni ismeretes panaszaiban tört ki. A kérdés az, hogy miféle kartellre gondolt az államtitkár? Formális villamosenergia-kartell nincs, de kétségtelen, hogy a magyar energia-ellátás

három vállalat kezében, mégpedig a MÁK, a Tröszt és a Salgótarjáni kezében van

s hogy ez a három vállalat az egész országot egymás közt fölosztotta az energiaellátás szempontjából. A MÁK érdekterülete tartoznak a Pestköznyéki villamos részvénytársaságok, a Salgótarjáni a mai északmagyarországi, tehát jászvári és kunsági, továbbá a baranyai, alföldi, pécsi, halassagyarmati telepek és a Salgó arra törekszik, hogy Szolnoktól Szegeedig kiépítse a hálózatot. A Tröszt végre kisebb centrális birtokában inkább az áramkereskedést őrzi s így el lehet mondani, hogy ez a három vállalat

ura az ország egész energiatermelésének,

kezeben tartja és a jövőben is kezeben akarja tartani ezt a legfontosabb termelési ágat s így könnyen érthető, hogy miért ellenzte Bíró a javaslat elvitelt intézkedését, de még jobban, hogy Kállay miért vesztette el hidegverét. Az összeütközésnek melyből okai és nagyobb jelentősége van, mint az első pillanatra látszik, mert az egyik oldalán a kartell, a másikon az állami üzemek politikája áll. Nekünk sem az egyik, sem a másik nem kell.

főfogás, hogy a Vasutforgalmi a tavalyi 3 pengő helyett az idén 3.60-ra emeli osztalékát, a vállalat részvényei a hét folyamán emelkedtek.

Magyar boroknak Franciaországba való kivitelére báró Bottlik István elnöklete alatt kereskedőkől és termelőkől kivitteli szindikátus alakult

(A Reggel tudósítójától.) A magyar bortermelés katasztrofális helyzete, amelyből az ideigedvező természetű várták a kibontakozást, nemcsak, hogy nem enyhült, de még jobban kimélyült.

A kormányzat egyetlenegy kívánságát sem teljesítette a bortermelői érdekeltségeknek, a borforgasztási adó leszállítását csak megígérte, de még ma sem teljesítette, a szőlő-kivittel elősegítésére olyan jelentéktelen segítséget nyújtott, amely a gyakorlatban egyetlen hatásvolt a semmivel, a borpárlat szabad kifőzése dolgában sem történt semmi. A szüret gazdag eredményel azzal a reménnyel kecsgettett, hogy amit a belföldi fogyasztás terén elérni nem lehet, legalább a magyar bor kivitelével lehet kiegyensúlyozni. A helyzet kedvezett ennek a reménységnek, főleg, miután köztudomású lett, hogy a győngye francia bortermés lehetőségét ad nekünk borexportunk fokozására. A franciaországi terméshírek hatása alatt azok a magyar borkereskedelmi cégek, amelyek eddig is foglalkoztak kivittel, mint a Palugyay-cég, továbbá a Mezőgazdák Szövetkezete, a Nemzetközi Borkereskedelmi Rt. és az Aprárban, amelyekhez utjabban még a Zerkowitz és Lessner-cég is csatlakozott, e hírek hatása alatt

a kormányhoz fordultak és bizonyos, főleg szállítási kedvezmények fejében kötelezettséget vállaltak, hogy százezer hektoliter bort szállítsanak ki Franciaországba.

Ugyanezokkor a magyar termelők is, báró Bottlik István vezetése mellett szindikátusba tömörültek és

ugyanesak ilyen természetű kedvezmények fejében tízezer hektoliter bor kiszállítására vállaltak kötelezettséget.

Amint a Reggel értesül, a két szindikátusnak sikerült is a kormánytól bizonyos engedményeket biztosítani s most együttesen akarják a szatizerez hektoliter bort Franciaországba exportálni. A szindikátus Magyar Termelői Kivitteli Csoportja címen fog működni s tagjai sorában minden termelő belefoghat. Gazdasági körökben a szőlőbirtokosok és kereskedők együttes szindikátusának juttatott kedvezményeket olyan jelentéktelenségek tartják, hogy a kivitteli akciónak nem jósolnak nagyobb sikert, mint amennyit a szőlőkivitteli akció ért el. A kormány támogatás elégtelensége mellett tudniillik a francia kivitelnek még egy nagy akadályja van s ez a Loi de coupe nevű francia törvény ama rendelkezése, hogy különböző szeszfokú borok keverése szigorúan tilva van. Minthogy a magyar tömegborok ilyen különböző szeszfokúak, a törvény utján állja az ilyen borok kivitelének, úgy, hogy a legjobb esetben is csak típusborok kiszállításáról lehet szó.

Amíg a Loi de coupe érvényben van, nincs nagy kilátás arra, hogy a szindikátus a kivitteli utján tudja tehermentesíteni a magyar borpárlatot nagy készlettel és hogy a kivitteli utján tudja megjavítani azt a borárat, amely ma már a legtöbb termelői helyen 10 fillérre zuhan le. A magyar szőlő- és borgezdaságon tehát ez a szindikátus sem segíthet, amintohogy semmi másban nincs segítség, mint a belső fogyasztás emelésében, amit viszont a nagy fogyasztási adó és a forgalmat akadályozó különböző törvényes intézkedések akadályoznak meg.

× Ofa Holzindustrie A. G. közgyűlésén elhatározta, hogy 1.012.411,72 svájci frank tiszta haszonból részvényenként 3 svájci frank osztalékot fizet, 400.000 svájci frankot a tartalékalapokhoz esztal, 30.000 svájci frank az igazgatóság tartózkodási állapotát meg és 282.441,72 svájci frank új számlára vezetett elő. A szőlvények a Mókár, a Hitelbank, Magyar-Olasz Bank váltja le.

AMIRŐL MINDENKI BESZÉL

Az olesóbbodás, amelynek hulláma most vönuel végig az egész világon és egyelőre csak a magyar határnál török meg a kartellek gátján, ugylátszik, mégis csak keresztülzúró, amint az a textillipari készáru állami szállításiainál tapasztalható. A textillipar körében föl-tünést keltett az a versenyárgyalás, amelyet fehér takarók beszerzése céljából tartottak a honvédelmi minisztériumban és amelyen az összes textilliparok résztvettek. A szállítást a cseplői gyár kapta meg, amely 32.000 drb takarót gyárbanként 23 pengő árért ajánlott, míg tavaly az ugyanilyen minőségű takaró ára 37 pengő volt. Ez 40%-os áresökkenés. Ugyanilyen jelenséget látunk a tegénységi kőpenyek versenyárgyalásánál, ahol a tavalyi 16 pengővel szemben az ideit ajánlott 20%-al olesóbb, vagyis 13 pengő. Ha a nyilvános köz-szállításoknál már így érvényre jut az olesóbbodás, remélni lehet, hogy az árnívó-leszállás az egész vonalon be fog következni és minden ellenállást legyőzve, csakhamar a magán-fogyasztás terén is jelentkezni fog. Minél előbb, annál jobb!

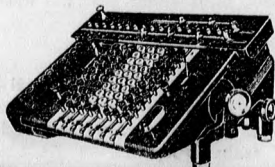
A francia munkaközvetítő hivatalnál március óta áll fenn az az ideiglenes jellegű megállapodás, hogy franciaországi vállalatoknál a szükséghez képest az illetékes magyar kormányhatóságok közbenjöttével magyar ipari munkásokat helyez el. Amint a Reggel értesül, a magyar külügyminisztérium most a francia kormányt tárgyalásokra kezdett, hogy az ideiglenes jellegű egyezményt véglegessé változtassa át és hogy ez az egyezmény nemcsak az ipari, hanem a mezőgazdasági munkásokra is kiterjesztessék. Ugyanezeken ilyen irányban folyókn tárgyalások az belga kormánnyal is.

A fizetésképtelenségi jog reformja tudvalevőleg küszöbön áll és az erre vonatkozó novella valószínűleg még a képviselőház öszi ülészaka során tárgyalásra kerül. Tudvalevő, hogy a novella alap gondolata a kényszerlikvidáció, amely a rosszhiszemű adósokak lehetőleg fogja tenni, hogy a eső fenyegetésével hitelezőitől alacsonyabb kvótát érszakoljon ki. A másik lényeges intézkedése a novel-lának a készpénzgyűlésre vonatkozik. A textilliparok és textiltulajdonosok a minap elhatározták, hogy kvótakövetelések leszámo-lására új intézményt létesítenek, amelynek az lesz a célja, hogy a követelések nagyobb részét eszkomptálja, hogy ilyen módon a készpénz-kiegyezés és a vele összefüggő veszteségeket fölőlesgessék tegyek. Az új eszkomptintézet, amint a Reggel értesül, az Országos Hitelező Egyesület keretein belül fog működni.

A Magyar Vasutforgalmi részvényei iránt e héten érdeklődés nyilvánult meg, aminek magyarázatul tőzsdéi körökben azt halljuk, hogy a részvényárta-lásának a közelmúltban két jelentékeny tranzakciót sikerült lebonyolítani. Az egyik: a társaság négy-millió pengőért eladta a román kormányak a nagy-váradi-hélenyési vasutat s minthogy a román kormá-ny készpénzzel fizetett, a társaság likviditása jelentékenyen emelkedett. A másik: egy olasz ragón-kölesző részvénytöbbségnek megszerzése. Ez a társaság, amely a Rosenberg Coloni milánói bank-házé volt, nagyobb kocsiparkkal és három helyi-érdekű vasutal is rendelkezik. A Vasutforgalmi részvények 75%-át állította hárommillió lírdert vál-totta magához. E két üzleten kívül tőzsdéi körökben azt is tudják, hogy a társaság konszernjéhez tar-tozó Magyar Telefonautomata Részvénytársaság is nagyobb osztalékot fog az idén fizetni s mert az a

Rheinmetall

VILLAMOS AUTOMATA SZÁMOLÓGÉP

Bíró és Eckstein modern irodagépek vállalata

ÚJ HELYSÉGEINK

V, Báthory-utca 5
(Honvéd-u. sarkán)

Kérjük
elő-
jegyezni!

ÚJ TELEFONSZÁMUNK

124-61

VASÁRNAPI SPORT

Óriási meglepetésre sulyos vereséget szenvedett az Újpest és a Ferencváros

A bajnokcsapatot a Sabária fosztotta meg veretlenségétől. — A Ferencváros ugyancsak megérdemelten 5:2-re kapott ki a lelkes Vasastól. — A Hungária gyöngye játékkal is 3:0-ra verte a Nemzetit

(A Reggel tudósítójától.) Az Újpest és a Ferencváros „fekete vasárnapja” volt a nyolcadik bajnoki forduló. A bajnokcsapat a remekül küzdő Sabáriával szemben veszítette el saját pályáján veretlenségét, a Ferencvárost pedig a lelkes Vasas verte meg 5:2 arányban. Az újpesti 4:2 és az angalföldi 5:2 egyformán óriási meglepetés, amelyet még kirívóbbá tesz, hogy mindkét nagy csapat megérdemelt vereséget szenvedett. A Reggel már a múlt héten fölírta a figyelmet vezető csapatainknak íjesztően rossz formájára. Az Újpest és a Ferencváros sulyos veresége igazolta multheti megállapításunkat, de nincs sok dicsékedni valója a Hungáriának sem, amelyet a Nemzetinek még gyöngébb játéka juttatott 3:0-as győzelemhez a szegén legunalmasabb mérkőzésén. Ha „nagy” csapataink össze nem szedik magukat, hamarosan egész „kicsik” lesznek a baj-

noki küzdelemben, de bukásukban, sajnos, magukkal ránthatják az egész magyar futballsportot. *Videant consules...* A III. kerület óriási szerencsével verte 3:1-re a jobb Bástyát, a Bocskay és a Budai „II” megérdemelten győzött a Pécs-Baranya, illetve a Kispest ellen. A budai csapatot első győzele a 10. helyre juttatta. A bajnoki lista most így fest:

1. Hungária	8	6	2	0	31:8	14	(2)
2. Újpest	8	5	2	1	23:12	12	(4)
3. III. ker. FC	8	5	2	1	23:11	12	(4)
4. Bocskay	8	3	4	1	19:17	10	(6)
5. Sabária	9	4	2	3	15:14	10	(8)
6. Ferencváros	8	2	4	2	14:11	8	(8)
7. Vasas	8	3	2	3	15:16	8	(8)
8. Bástya	8	3	1	4	12:15	7	(9)
9. Nemzeti	8	1	3	4	8:15	5	(11)
10. Budai „II”	8	1	3	4	9:25	5	(11)
11. Pécs-Baranya	9	2	0	7	13:27	4	(14)
12. Kispest	8	1	1	6	12:22	3	(13)

Sabária—Újpest 4:2 (2:2)

Megyeri-ut. — 3000 néző. — Bíró: Gombos

Az idei futballszezon egyik legnagyobb meglepetése:

a bajnok Újpest sulyos és megérdemelt vereséget szenvedett a kiténő Sabáriától.

Az Újpest gyöngye formája, úgy látszik, nemcsak átmeneti jellegű, mivel vasárnapról vasárnapra kiábrándítóan rossz futballt játszik. Így volt tegnap is. Egyetlen esapatrésze sem volt, amely kifogástalanul végezte volna a dolgát.

A győztes csapat legjobb embere Vermes volt, aki P. Szabó két 11-esének kiemeléssel eldöntötte a mérkőzés sorsát.

A bekékk gyöngén kezdtek, de mindinkább belejötték a játékba és biztos lábbal romboltak. A halvesor legjobbjára Sárközi volt, aki az Újpest balszárnyát teljesen megbénította. Kellően meglepetés volt Kovács II. pompás irányítása. Jobbnál jobb labdákkal látta el csatártársait. Borbély különösen a II. félidőben negyedik halfot játszott és ezzel nagy hasznára volt csapatának. Az Újpestnél a ligyelem közepénéljárban az újonnan szerződött Szalay állott, aki szépen kezdett, később azonban visszaszállt. Ahtnak nagyon rossz napja volt és két gólfelelősen az ő rovására írható. Dudás rengeteget dolgozott, míg Fogoly III. sok hibát csinált. Borsányi jól játszott, de a Sabária első góljával nagy hibát követett el. Vignek sem a szerelés, sem a passzolás nem ment. A csatársor legjobb embere P. Szabó volt, de segítőtársak hiányában ő sem boldogulhatott. Stofján a mérkőzés legrosszabb embere volt. Játékára jellemző, hogy Vános minden labdát elfejelt előre és lassuságával kerékkötője volt a csatársornak. Acar csak két góljával vette meg magát észre. Töröknek voltak jó akciói, de a belsők puhásága miatt ő sem tudott érvényesülni.

Vasas—Ferencváros 5:2 (3:1)

Béke-utca. — 4000 néző. — Bíró: Biró Sándor

Negyedik mérkőzését játszotta, vasárnap angalföldi sporttelepen a Vasas, pályavaatónak mégis a Ferencváros elleni meccsét szánta, annak ellenére, hogy a sporttelep még mindig elég kopár. A klubház előtt sorakozó néhány pad az egész berendezkedés és a futballpályának sem nagyon használt, hogy homokkal szórták tele. A meccset semmiféle ünneplés nem előzte meg, még a Ferencváros-drukkerek háromszoros „Tempó, Fradi!” harci kiáltása is elmaradt, miután a zöld-fehérek törzsközönsege a biztosnak hitt mérkőzésre egyszerűen nem ment ki. Annál lelkesebb ünneplésben részesítette aztán a meccs végén a Béke-utcai pálya törzspublikuma a Vasas-csapatot, amely olyan sulyos vereséget mért a Ferencvárosa, amint a profibárok még egyetlen ellenfelétől sem szenvedett.

Az 5:2-es gólarány természetesen balzott, de meg kell állapítanunk, hogy a rendkívüli lel-

Ujpest nagy lendülettel kezdte a játékot és úgy látszik, hogy nagy gólarányú győzelmet arat.

Török beadását a 6-oson álló Avar belvili (0:1).

A kezdeti lendület azonban hamar megszűnik és a 7. percben Borsányi hibájából Belkó kornert rug, amelyből

Borbély nagyszerű lövéssel kiegyenlített (1:1).

Változatos játék következik. Spitz közeli lövését Vermes sejtően védi. Hol az egyik, hol a másik kapu forgó veszedelmében, a csatároknak azonban nincs szerencséjük a lövésekkel. A 21. percben

Stofján fejlet kiugrasztó Avart, aki bombalövessel megszerez a második és egyben az utolsó újpesti gólt (1:2).

Az Újpest a gól után erősen támad; kornert ér el, amely nagy kavardást idéz elő a Sabária-kapunál. Percekig pattog a labda labról-labra, végül Bass fölszabott. A 21. percben Kovács II. erős lövéssel

Acht kiejti és a befutó Hollós és Belkó közösen bekorlóják a kiegyenlítő gólt (2:2).

Újpest-támadásból Sárközi a 16-oson belülről hendzett vét. A 11-esét P. Szabó agyonérvén vanja. Vermes kitéri és az utolsó pillanatban szedi föl a befutó Stofján elől. A 24. percben

Lejőlt lövését Acht kiejti és a labda a bálóba gurul (2:3).

A Sabária erősen védekezik, meg egy Újpest-kornert és vége a félidőnek.

A második félidőben kifutó két-sárgakatt nagy taps fogadja. Újpesti támadásokkal indul a játék. A 7. percben szabadrugás a szombathelyiek ellen. Prém a 16-oson belülről kézzel akadályozza Stofjánt, amire a bíró 11-esét ítélt. P. Szabó lövését Vermes elvétéssel fogja. A Sabáriát fölvillanyozza a siker és támadást-támadásra halmoz. Borsányi helyettesével Szalayval, de ez sem segít az Újpesten. Az Újpest bírsít, de csatártól a jobbnál-jobb helyzeteket sem tudják kiaknázni. A 38. percben Sabária-lerohamas után

Borbély erős lövése a kapufáról Kovács II. elé pattan, aki habozás nélkül belvili a Sabária 4. gólját.

és ezzel biztosítja a jól kiérdemelt szombathelyi győzelmet. Az Újpest meg próbálkozik, de a védelembe huzódó Sabária minden góllövési kísérletet megküsti.

Kesedéssel játszó Vasas győzele föltétlenül méltó volt.

a Ferencváros egyszerűen ellefejtett futballozni.

Aki nyanyis azzal akarná menteni a zöld-fehérek vereségét, hogy két tartalékkal vette föl a küzdelemet, az nem nézte pártatlan szemmel a meccset, mert a centerhalf posztján bemutatkozó Törös volt a halvesor legjobb embere és a Kohut posztján játszó Lázár a Franzstadtt legveszélyesebb csatára. Hogy nem ment a játék a Ferencvárosnak, annak igen sok oka van, így többek között az, hogy

Korányi egészen leromlott,

Lyka és Berkessy „Juljantsónak” látszik. Tömcsos már centerközéni sem tud és a Takács II.—Turai—Toldi belső trió egyetlen folyamatosan támadással sem tudja kritikus helyzetbe hozni a Vasas kapuját. Törös és Turai ugyan

nagynéha elindította egy-egy jó labdával a szélső csatárokat, de a belsők sem helyezkedni nem tudnak, sem gólrá löni, úgy, hogy a Vasas kapuja alig állt ostrom alatt. A szöványos és rendszeretlen támadásokat elég könnyen verte vissza a Vasas-védelem, amelynek legszelidebb embere a rejtgett Rottler volt.

A Vasas sikerrel játszotta meg a maga lelkes hajrá stílusát.

amely a Ferencváros-védelem bizonytalansága miatt, váratlan győzelemre vezetett. A Vasas-csatárok sokkal szemfülesebbek voltak, a halvesor pedig olyan nagyszerűen támogatta őket, hogy a piros-kékek

elsősorban a Remmer—Burger—Kiss-halfsornak köszönhetők értékes győzelmüket.

Különösen Kiss Gábor volt elemében, de nagyon megbízhatlan látta el föladatait Burger is, míg a közvetlen védelem egyforma bravúrral állta meg a helyét. A Vasas győzelmének értékét emeli, hogy

tíz emberrel játszotta végig a meccset, mert Jeekl, az amugy is sérült jobbszélső az első összecsapás után harcképtelenné vált és azontul csak a statiszta szerepét töltötte be.

Dán, hosszú idő után ismét remekül irányította a csatársort, amelyben különösen Stanzl játszott meglepően jól és frissen, de Brumecker és Egri, a két öszzítő is kiténő támaszai voltak a Vasas-offenzívának.

A mérkőzésben felelő Vasas-pályán arkanyszerű szót dühög, amely az első félidőben a hani csapatnak kedvez. A Ferencváros biztaton kezd, de Turai kedvező helyzetben kezd. Takács II. székelti Toldit, de a túlteresen továbbított labdát Toldi tulplaszározza. Az 5. percben a belső csatártíró formás akcióiból Tancos gólt is 16. anclyel azonban a bíró lesbeddálás miatt nem hagy jóvá. Az érvényes gól sem késik sokáig. A következő percben ugyanis Takács II. jól helyez, Bereczky a menthetetlennek hitt labdát kivédi, de

a ráfutó Toldi rendeltetés helyére továbbítja (0:1).

A Ferencváros nem sokáig örülhet a vezetésnek, mert Dán centerét Korányi elhibazza, amire

Brumecker hat lépésről kiegyenlített (1:1).

Dán 25 méteres szabadrugását Amsel menti, amire a Franzstadtt kornert vesztelget. Ennek elhárítása után ismét a Vasas kerül frontba és a 26. percben

Stanzl a zöld-fehérek védelem sulyos helyzetkedést hibájából a Vasast juttatja vezetéshez (2:1).

Ujabb Ferencváros-kornert után Dán szabadrugása terem kritikusi helyzetet és a 31. percben

Brumecker újabb góljával már 3:1-re vezet a Vasas.

„Fél pálya kiadó”, állapítja meg a Vasas-közönség, amire a Ferencváros erősít, de csak két kornert tud kibarcolni. Sárközi után elcsúsz a szellet hátban játszó Ferencváros támad. Turai szabadrugását Bereczky védi, a zöld-fehérek kornere is veszteletlen. Berkessy lövését is a Vasas kapuvédje fogja el. A 12. percben éri el a Vasas egyetlen kornert, amire Amsel kapujából kiröghanya tisztázza, a nagyon veszélyes helyzetet. A 16. percben Toldinak gólya szánt lövését Rottler kezel tartja föl és

a tizenegyet Takács II. a bal sarokba helyezi (3:2).

Most roppan össze a Vasas, reméli a Ferencváros-tábor, de a büntetővel el is lötték puskaporukat a zöld-fehérek, mert újra a Vasas kerül frontba. Dán pompásan kiugrasztja Stanzl, aki összekötőjéhez továbbít és

Egri védhetetlen gólya el is dönti a meccs sorsát (4:2).

A Vasas tovább rohamoz, a 28. percben halomban fekszik a 11-es tájékon néhány Ferencváros- és Vasas-látókos és Stanzl nyole méterről váratlan gólt helyez (5:2).

Ha nem ment volna gólya a labda, a bírónak tizenegyet kellett volna a Vasas javára diktálnia. A 38. percben még kornertez jutnak a zöld-fehérek, a 40. percben pedig Egri olyan szerencsétlenül állított össze Korányival, hogy a Ferencváros hátrébbé összcúszik és játéktársait vesztik le a pályáról. Könnyebb agyrázkódást szenvedett.

III. kerület FC—Bástya 3:1 (1:0)

Hungária-uti pálya. — 4000 néző.

Bíró: Auspitz

Nem aratott megérdemelt győzelmet a III. kerület, mert a Bástya a második félidőben sokkal jobb volt, állandó fölényben egymásután készítette elő a gólhelyzeteket és egymásután — hagyta ki azokat.

A Bástya óriási balszerencsével vesztette el a mérkőzést.

A III. kerület a második félidőben kétszer ment át a félpályán és két gólt lött ebből, a Bástya legalább 15 gólhelyzetből csak egyet tudott kihasználni. Igaz, hogy Pozsák nem játszott és így nem volt jól lövő csatárunk a szegedieknek.

A győztes csapat legfőbb erényén, a szerencsén kívül gólkepes csatársorral rendelkezik.

Különösen Drüssler volt veszélyes. A védelemben Biró brillírozott, míg Fehér óriási szerencsével védett. A Bástya nagyon szépen játszott, csak a csatáraink gólképtelenek, különö-

sen **Korányi II.** Kiváló volt **Tóth** centerhalf a Bástyában.

Eleinte a III. ker. veszélyesebb és **Lutz** szerel meg a vezető gólt (1:0).

A 40. percben a bíró 11-est ítél a Bástya ellen, de **Konyor lövészt Beneda** kivédi.

A második félidő **Konyor** góljával kezdődik (2:0). Ezután a Bástya állandó fölényben játszik, mégis **Dröszler** lö gólt (3:0).

A sok gólhelyzetből csak **egyét sikerült Korányi II.-nek értékesíteni (3:1).** — *Auspijt* rossz bíró volt.

Budai „11” — Kispest 1:0 (1:0)
Sárkány-utca. — 400 néző. — Bíró: Juhász Attila dr.

Az eredmény meglehetősen

fődi az erőviszonyokat,

mert a játékok nagy részében a **budaiak voltak frontban.** A Kispest unalmas, lélek nélküli játékokat produkált, főként a csatásor, ezzel szemben a védelem hibátlanul látta el feladatát. A győztes csapatban a csatásor emelkedett ki, amely néhány nagyon formás akciót mutatott be.

Kispesti támadásokkal indult a mérkőzés és negyedórán keresztül a helyi csapat volt fölényben. Majd a Budai „11” vette át a játék irányítását. A 21. percben **Senkey II.** Steinerhez passzolt, aki **Fürstnert** szöktette, de miután a labdát **kézrel nyomta a hálóba,** a bíró a gólt nem ítélte meg. A mérkőzés azután eldurrult és **három budai játékos megsérült.** A 30. percben **Schuster** beadásából **Kárpáti** a győztes gólt lőtte.

Szünet után továbbra is a budaiak támadtak. A 21. percben **Darvast** **Weber** faultolta, **Darvas** fékve maradt, a bíró azonban nem állította meg a játékokat. A közönség

olyan hevesen tüntetett a bíró ellen, hogy a rendőri készültséget megerősítették. A 21. percben **Fábián** védés közben **Darvast** meg rugta, a bíró **ticzeggést** ítél, de **Steiner lövészt Fábián** kivédi. A játék unalmas mezőnyjátékkal fejeződött be.

Bocskay — Pécs-Baranya 3:2 (1:1)

Pécs. — 3000 néző. — Bíró: Himmler

A **Bocskay pompás csatárjátékával megérdemelten győzött.** Lapos, kombinatív játéka és a Pécs-Baranyának szélsőre alapított lendületes játékmódora szép küzdelmet hozott. Az első félidőben egyforma erőnek mutatkozott a két csapat; a második félidő első felében mutatott nagy fölényével a **Bocskay** **bebiztosította a győzelmet és azután a védelemben vonult vissza.**

Ekkor a Pécs-Baranya nyomult föl, de összekötőinek győngye játéka miatt csak szépen tudott az eredményen. A Bocskayban különösen **Markos, Teleki, Horváth, Fejér** és **Andai** volt jó, a Pécs-Baranya csapatából **Réder, Somogyi, Palkó, Kautzky** és a két szélső csatár, **Andai** és **Kocsis** tűnt ki.

A Pécs-Baranya támadásával indult a játék. **Kocsis** lövése a kapunál csuszott végig, **Halas** alig mellé lőtt, míg **Kovács** lövését **Budai** fogta. A 10. percben **Kocsis** **Somogyi** pompás szöktetését

Andai elé továbbította, aki a mozdulatlan **Budai** mellett gólt lőtt (0:1).

Moór állandóan támadásba vitte a debreceni csatásort, **Markos** veszélyes támadásait csak **Réder** önállóan lelkes játéka tudta ártalmatlanná tenni. Két korner után a **Bocskay** a 21. percben **kiegyenlített.** **Palkó** nem tudta a **Mátéffy** labdájával megközelíteni **Horváth** szerelni, ennek

beadását **Jandala** nem érte el és így a **jókor érkező Vincze** közelről az üres kapuba juttatta (1:1).

A II. félidő 20. percéig a **Bocskay** nyomásos fölényben volt. **Teleki** nagyszerűen irányította a csatásort.

Horváth csatári sarokrugását **Jandala** elnézte és a labda a kapuba esett (2:1).

A 10. percben **Mátéffy** **Markos** beadásából gólt lőtt, ezt azonban a bíró **Teleki** faultja miatt nem adta meg. A 16. percben esett a **Bocskay** harmadik gólja. Az előre húzódtól Pécs-Baranya-védelem mellett **Vincze** szépen szöktette **Markost**, aki elhúzott **Krebs** mellett és

Telekihez passzolt, aki védehetőenül a hálóba rugta a labdát (3:1).

A Pécs-Baranya a közönség lelkes buzdítására a 31. percben gólt ér el. Szép összájték után

Kocsis **Halas**hoz passzolt, aki a kifutó **Budai** mellett az üres kapuba juttatta a labdát (3:2).

A **Bocskay** azután védekezésre szorított és a késlekedő pécsi csatárok miatt a kiegyenlítés nem tudott megszületni.

Eredmények a II. ligában: VAC FC—Bak TK 3:2 (2:2), Kossuth—Józsefváros 4:0 (2:0), Soroksár—Terézváros 1:0 (0:0), Maglód—Turul 3:1 (2:0).

Tíz gólt rugott az UTE amatőrsapata. I. osztályu amatőr bajnok eredmények: BESZKART—Népülési MSE 2:0 (2:0). — 33” FC—BE 2:2 (2:2). — BEAC—BTC 2:0 (0:0). — FTC—MTK 1:0 (1:0). UTE—URAK 10:0 (3:0). — Postás—III. ker. TVE 5:1 (1:0). — Törökvs—Fer. Vasutas 6:0 (4:0).

Hungária—Nemzeti 3:0 (1:0)

Hungária-uti pálya. — 6000 néző. — Bíró: Csárdás

A három nagy csapat közül vasárnap csak a Hungária győzött és ezzel

bajnokjelöltisége megerősödött.

Aki nem volt kinn a pályán, joggal hiheti, hogy a kék-fehérek szép játékkal vityták ki a szép eredményt. Sürgős fölvilágosítással kell szolgálnunk: a Hungária korántsem jó formájának köszönhető a biztos győzelmét, hanem inkább a **Nemzeti váratlanul győngye** játéka. A mérkőzés első félidője

a legunalmasabb tologatás volt, amelyet futballozás leple alatt „elkövettek”.

Csak a második félidő hozott némi élénkséget, de szép játékok az sem. Nem volt jó a Hungária, amelynek különösen csatásora és abban is **Kalmár kellett csalódást.** Ila a tartalékok **Nemzetinek** nincs ilyen lehetetlenül rossz napja, úgy esetleg harmadik meglepetést könyvelhettünk volna el a vasárnapi kettő mellé. Végeredményben a Hungária megérdemelte **3:0-ás győzelmét,** amely nagyobb is lehetett volna, ha **Kalmár** nem helyezi pontosan a **Nemzeti** kapusának kezébe a kék-fehérek tizenegyesét.

A Hungária legjobb embere **Baráthy** volt,

az egyetlen csatár, aki ebben a támadósorban a lendületet képviseli. **Kalmár** centerbeállításával egy csapásra megváltozott a Hungária támadóstílusa. A lendületes görbátörésnek összájtékkel szerencsésen kevert stílusa helybe **újból a tologatás és túlzott finomkodás lépett.** Lehet ez utóbbi is eredményes, ha főkéletesen hajtják végre. Egyelőre azonban a csatárok az átmenet nehézségeivel küzdenek és ez okozhatja elsősorban a jelenlegi visszaesést.

A hét Rapid-játékoskal megerősített osztrák válogatott csapat 4:1-re legyőzte Svédországot

Bécs, november 16.

(A *Reggel* tudósítójának telefonjelentése.) A múlt szerdai Rapid—Sparta Középeurópai Kupa-döntő után még a fanatikus bécsi sportközönség is megeszmérlött a futballról: a **Hohe Warte-pályán vasárnap délután lejátszott Ausztria—Svédország reprezentatív meccsén alig 20.000 néző jelent meg.** A bízolvetők nem vésztettek sokat, mert a svéd csapat csak az 1:1-re eldöntetlenül végződött első félidőben volt az osztrákok egyenlőrejjé ellenfele. *Szünet* után az esőtől főlázott pályán

az osztrákok döntő fölénybe kerültek

és a svédtek csak **Meisl** jóindulatú utasításának köszönhetőek, hogy vereségük még katasztrófásabbá nem vált. Az osztrák csapat minden részletben jobb volt a svédeknek, akik közül egyedül **Lindberg** emelkedett ki. A nagyszerű kapus ötvenedszer játszott Svédország válogatott színeiben. Jubileuma alkalmával az osztrák futballszövetség aranyéremmel tüntette ki.

Majorszky Ferenc kitünő bírálkodását a két csapat és a közönség szimpátiával fogadta.

Mármas holtverseny után a MAC vívői nyerték a Földvár-émlékversenyt

(A *Reggel* tudósítójától.) A vívőszezon vasárnap kezdődött a Magyar Vívó Szövetség rendezésében kiírt **Földvár örökös vándordíjas hármas junior kardsepatversennyel.**

Husz egyesület nevezte csapatát és mind a husz csapat el is indult.

Közöttük voltak a vidék képviselői is. Szeged, Győr és Szombathely kiküldöttei. A husz csapat között **hatalmas küzdelem** volt. Az egyesületek junior vívói minden erejüket összehozva küzdöttek.

Reggel 9 órakor kezdtek a Lovass-féle vívóteremben **kiesési rendszer szerint** a selejtező mérkőzéseket. A döntőbe került négy csapat, a **MAC, a Tiszti VC, a BBTE és a Hungária VC** körmerkőzése **hármas holtversennyel** végződött:

a **MAC, a BBTE és a Hungária** két-két győzelemmel és egy-egy vereséggel került első helyre. A holtversenyben a **MAC** csapata legyőzte mindkét ellenfelét és megérdemelten lett a **Földvár-vándordíj** ez évi védője.

A győztes **MAC**-csapat minden tagja, **Rónay, Torday,** de főképen **Hatz József** különösen vívott.

Részletes eredmények:

Selejtező mérkőzések: **MAC—Unio 5:3, MTK—Ganz 5:1, RAC—KEAC (Szeged) 5:4, BSE—Postás 5:3.**

I. forduló: **MAC—MTK 5:3, RAC—BSE 5:4, Hungária—NVC 5:2, BEAC—Győri VC 5:4, Wesselényi VC—TSFC 5:3, Tiszti VC—Sparta 5:4, Elektromosművek—Szombathelyi VC 5:2, BBTE—Szegedi VE 5:1.**

II. forduló: A döntőbe jutásért **MAC—RAC 5:4, Hungária—BEAC 5:3, Tiszti VC—Wesselényi VC 5:4, BBTE—Elektromosművek 5:2.**

A döntőben I. forduló: **MAC—Tiszti VC 5:4, BBTE—Hungária 5:4.**

II. forduló: **MAC—BBTE 6:3, Hungária—Tiszti VC 6:3.**

III. forduló: **BBTE—Tiszti VC 5:4, Hungária—MAC 5:4.**

A holtversenyben: **BBTE—Hungária 5:4, MAC—Hungária 5:3, MAC—BBTE 5:3.**

A verseny végeredménye:

A dr. **Földvár vándordíj** 1930. évi védője a **MAC** 2 győzelemmel, 1 vereséggel 2. a **BBTE** 2 győzelem, 2 vereséggel, 3. a **Hungária** VC 2 győzelem, 1 vereséggel, 4. a **Tiszti** VC 0 győzelem 5 vereséggel.

Győzött Bécsben a III. kerületi TVE vízipólócsapata

Bécs, november 16.

(A *Reggel* tudósítójának telefonjelentése.) A bécsi EWASC kétnapos uszóversenyén vasárnap este a **Diana-Badban**

a **III. ker. TVE vízipólócsapata 2:1 (0:0) arányban győzött az EWASC ellen.**

A III. kerületiek mindkét gólját **Czele** dobta. Az uszóversenyen, **400 méteren az egyi Baranyai** aratott pompás győzelmet. A részletes eredmények a következők:

100 m. gyors: 1. Steiner (Pozsony) 1 p. 02 mp. (Cseh-szlóvák rekord) 2. Baik (Nürnberg) 1 p. 03 mp.
400 m. gyors: 1. Baranyai (MESE) 5 p. 33 mp. 2. Rödlger (EWASC) 5 p. 45 mp.
400 m. holtgyors: 1. Fritzi Löwy (Hakoab) 6 p. 195 mp. 2. Salgado (Páris) 6 p. 264 mp. 3. Plotzar Lotti (Sopron) 6 p. 308 mp.
Torony-műgörgő: Bécs bajnoka **Studinger** 81.92 ponttal.

Külföldi futhalleredmények. **Szofia:** Jugoszlávia—Bulgária válogatott 3:0 (Balkan Kupa). — **Cseh liga:** Bohemian—Slavia 3:2 (3:2). A csehszlóvák bajnok első őszi veresége **órási meglepetés.** **Kladno—Viktória** **Ziskov** 1:0 (1:0), **Sparta—Toplitzer FK** 9:0 (1:0). A teplitzei saját pályájukon kaptak ki katasztrófális gólaránnyal. — **Bécsújtelep:** Union—Sporont Vasutasok 3:2 (2:1). — **Olasz bajnoki eredmények:** FC Milan—Brescia 1:0, Torino—Pro Patria 2:1.

Az MTE-futók győzelmé az országúton. A Munkás TE vasárnap délelőtti futóversenyt rendezett a szentendrei országúton. **Eredmények: 3000 m. ifjúsági verseny:** 1. MTE ötös csapata, 22 pont, 2. Vasas, 33 pont, 3. MTE B-csapata, 79 pont. **Egyéni:** 1. Ausländer (MTE) 9 p. 58 mp. 2. Einwillen (MTE), 3. Sereg (Vasas). — **10.000 m. verseny:** 1. MTE, 28 pont. **Egyéni:** 1. Németh (MTE) 33 p. 59.8 mp. 2. Lendvay (Vasas), 3. Oszip (OTE).

Szobolevsky győzelme Belgrádban. Belgrádból jelentik, hogy a vasárnapi nemzetközi boxversenyben a magyar **Szobolevsky** Cseobnovics elleni meccsében megsemmisítő fölényben dolgozott és a második menetben **knokoutolta** ellenfelét.

Kiadja: Lázár Miklós a Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felölés kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII., Conti-utca 4. Műszaki igazgató: **Deutch D.**